



บทที่ 5

แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา
ปีงบประมาณ 2567

บทที่ 5

แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ปีงบประมาณ 2567

แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ในระยะก่อสร้าง เพื่อให้ความรุนแรงของผลกระทบลดลง หรือหมดไป และติดตามตรวจสอบวิธีการดำเนินการกิจกรรมและผลกระทบของกิจกรรมต่าง ๆ แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมชลประทาน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง แผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 14 แผนงาน งบประมาณที่จัดสรรให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 10,390,000 บาท รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

แผนงาน	งบประมาณที่โอน(บาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม		
1. แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน	300,000	สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 2 กรมชลประทาน
2. แผนการปลูกป่าทดแทนและดูแลรักษาป่า	1,901,200	สำนักสงงานพระราชดำริ กรมอุทยานแห่งชาติ
	1,120,000	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 กรมป่าไม้
	3,825,120	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่ กรมป่าไม้
3. แผนการผลักดันและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ก่อสร้าง	350,000	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 กรมอุทยานแห่งชาติ
4. แผนการบริหารการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ	200,000	โครงการชลประทานพะเยา กรมชลประทาน
5. แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	200,000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
	100,000	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
6. แผนการพัฒนาและป้องกันการเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน	300,000	กรมพัฒนาที่ดิน
7. แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	200,000	กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 5-1 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณที่โอน(บาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม		
8. แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพภูมิอากาศและ อุตุนิยมวิทยา	68,000	สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน
9. แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยา น้ำผิวดิน	260,000	สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน
10. แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน	389,000	สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน
11. แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำใต้ดิน	380,000	สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน
12. แผนการติดตามตรวจสอบด้านการกักเซาะและ การตกตะกอน	113,200	สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน
13. แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ และทรัพยากรการประมง	450,000	กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรม ประมง
14. แผนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตาม แผนป้องกัน แก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ ติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม	233,480	สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน
รวมงบประมาณ (บาท)	10,390,000	

5.1 แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการและเหตุผล

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา เป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภคและบริโภคของราษฎร แต่ในการพัฒนาโครงการย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางลบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อที่ดินของราษฎรที่อยู่ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการพัฒนาโครงการ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์โครงการ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อเนื่องตั้งแต่ระยะก่อนก่อสร้างไปจนถึงภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มีความเข้าใจโครงการ ผลประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริจะได้รับ และมาตรการต่างๆ ในการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งติดตามรับฟังความคิดเห็น การป้องกันความเข้าใจผิดจากประชาชนกลุ่มต่างๆ และนำมาปรับปรุงแผนการดำเนินการพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนยังเป็นการแสดงออกถึงความจริงใจและเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกรมชลประทาน ที่จะทำการพัฒนาเพื่อประโยชน์สูงสุด และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาโครงการ แผนการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

2. เพื่อรับทราบและประเมินสถานการณ์ ติดตามรับฟังความของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายที่ได้รับผลกระทบทางลบ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนลดผลกระทบให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

งบประมาณ

300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 2 สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ กรมชลประทาน

วิธีการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม สื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่
 - 1) ถุงผ้า สกรีนโลโก้ จำนวน 100 ใบ
 - 2) แก้วทรงเยติ (เก็บความร้อน – ความเย็น) ขนาด 30 ออนซ์ จำนวน 200 ใบ
 - 3) ชุดแก้วกาแฟ พร้อมจานรอง สกรีนโลโก้ จำนวน 100 ชุด
 - 4) สื่อประชาสัมพันธ์บนผืนผ้า จำนวน 1 งาน
2. กิจกรรมสนับสนุนงานประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม จำนวน 1 งาน

ผลการดำเนินงาน

ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ เพื่อนำไปแจกให้กับผู้เข้าร่วมประชุม เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องผู้นำชุมชนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา การประชาสัมพันธ์โครงการนำไปสู่การเสริมสร้างภาพลักษณ์ในทางบวก รายละเอียดประกอบด้วย

1. ถุงผ้าลดโลกร้อน สกรีนโลโก้ จำนวน 100 ใบ



รูปที่ 5.1-1 ถุงผ้าลดโลกร้อน สกรีนโลโก้

2. แก้วทรงเยติ (เก็บความร้อน – ความเย็น) ขนาด 30 ออนซ์ จำนวน 200 ใบ



รูปที่ 5.1-2 แก้วทรงเยติ (เก็บความร้อน – ความเย็น) ขนาด 30 ออนซ์

3. ชุดแก้วกาแฟ พร้อมจานรอง สกรีนโลโก้ จำนวน 100 ชุด



รูปที่ 5.1-3 ชุดแก้วกาแฟ พร้อมจานรอง สกรีนโลโก้

4. เสื้อประชาสัมพันธ์บนพื้นผ้า จำนวน 1 งาน (เสื้อยืดคอโปโลสกรีนลาย จำนวน 235 ชุด)



รูปที่ 5.1-4 เสื้อยืดคอโปโลสกรีนลาย

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน

-

ปัญหาและอุปสรรค

-

5.2 แผนการปลูกป่าทดแทนและดูแลรักษา

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ ก่อให้เกิดการสูญเสียพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ ดอยภูนาง 1,380 ไร่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยม 2,546 ไร่ และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาวและ ป่าน้ำสวด 230 ไร่ เป็นพื้นที่รวม 4,186 ไร่ ดังนั้นกรมชลประทานจึงต้องมีการปลูกป่าทดแทนจำนวน 2 เท่า ของพื้นที่ป่าตามกฎหมายที่สูญเสียไป ซึ่งเท่ากับพื้นที่ป่าปลูกทดแทนประมาณ 8,312 ไร่

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู สภาพป่าที่ถูกทำลาย ให้คืนสภาพป่าสมบูรณ์ดังเดิม
2. เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในบริเวณพื้นที่รับน้ำของอ่างเก็บน้ำ
3. เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

งบประมาณ

6,846,320 บาท (หกล้านแปดแสนสี่หมื่นหกพันสามร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน 1,901,200 บาท
- กรมป่าไม้ จำนวน 4,945,120 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- สำนักสนองงานพระราชดำริ
- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 (แพร่)
- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงราย) (โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนก้าง จังหวัดพะเยา ส่วนประสานโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ อุทยานแห่งชาติ ดอยภูนาง)

กรมป่าไม้

- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (เชียงราย) กรมป่าไม้
- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่ กรมป่าไม้

วิธีการดำเนินงาน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการปลูกป่าทดแทนและบำรุงป่า จำนวน 2,760 ไร่ ประกอบด้วย สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13

- อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จำนวน 600 ไร่
- อุทยานแห่งชาติศรีน่าน จำนวน 600 ไร่
- อุทยานแห่งชาติแม่จรม จำนวน 400 ไร่

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15

- สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนก้าง จำนวน 590 ไร่
- อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง จำนวน 570 ไร่

กรมป่าไม้ ดำเนินการปลูกป่าทดแทนและบำรุงป่า จำนวน 5,552 ไร่ ประกอบด้วย

- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (เชียงราย)
- จำนวน 2,000 ไร่
- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่
- จำนวน 3,552 ไร่

ผลการดำเนินงาน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 (แพร่)

กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 7-10 ปี จำนวน 1,600 ไร่ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ช่องทางตรวจการ โดยร่วมกับหัวหน้าหน่วยงาน ดำเนินการซ่อมแซมทางตรวจการ (เดิม) ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี เพื่อต่อการเข้าไปปฏิบัติงาน และใช้เป็นทางลาดตระเวนตรวจการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ โดยพื้นผิวทางให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร

2) การตายวัชพืช ให้กำจัดวัชพืชในพื้นที่ที่วัชพืชขนาดใหญ่และขึ้นหนาแน่น ให้แผ้วถางออกได้เท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและทำการถางเจาะตามแนวปลูก ห้ามถางวัชพืชตามแนวลาดชัน เศษวัชพืชให้กองไว้เป็นแถวระหว่างแนวปลูกและกำจัดโดยใช้สารจุลินทรีย์ช่วยในการย่อยสลาย ไม่ให้ทำการแผ้วถางวัชพืชจนเตียนทั่วทั้งพื้นที่แล้วนำมากองรวมสุ่มเผาหรือใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชโดยเด็ดขาด

3) ดำเนินการลิดกิ่ง โดยให้ลิดกิ่งที่อยู่ตอนล่างออก ให้ห่างจากลำต้น 5 เซนติเมตร เพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดี

4) ยามป้องกันไฟป่าและดูแลพื้นที่จัดให้มีเวรยาม เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้เกิดไฟป่าโดยเด็ดขาดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการบำรุงรักษาสวนเดิม หากเกิดไฟป่าให้รีบดำเนินการดับไฟป่าเพื่อลดการสูญเสีย

พื้นที่ดำเนินงาน

พื้นที่รับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติดอยภูคา

- แปลงที่ 1 แปลงปลูกป่าทดแทน ตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา พื้นที่ที่ 1 อุทยานแห่งชาติดอยภูคา ท้องที่บ้านราษฎร์รัฐพัฒนา หมู่ที่ 11 ตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน (แปลงปลูกป่าปี 2561) จำนวน 400 ไร่

- แปลงที่ 2 แปลงปลูกป่าทดแทน ตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา อุทยานแห่งชาติดอยภูคา พื้นที่ที่ 2 ตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน (แปลงปลูกป่าปี 2560) จำนวน 200 ไร่

พื้นที่รับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติศรีน่าน

- แปลงที่ 1 แปลงปลูกป่าทดแทน ตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา พื้นที่ที่ 1 (อุทยานแห่งชาติศรีน่าน) ตำบลศรีสะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน (แปลงปลูกป่า ปี 2560) จำนวน 180 ไร่

- แปลงที่ 2 แปลงปลูกป่าทดแทน ตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา พื้นที่ที่ 1 (อุทยานแห่งชาติศรีน่าน) ตำบลน้ำมวบ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (แปลงปลูกป่าปี 2561) จำนวน 220 ไร่

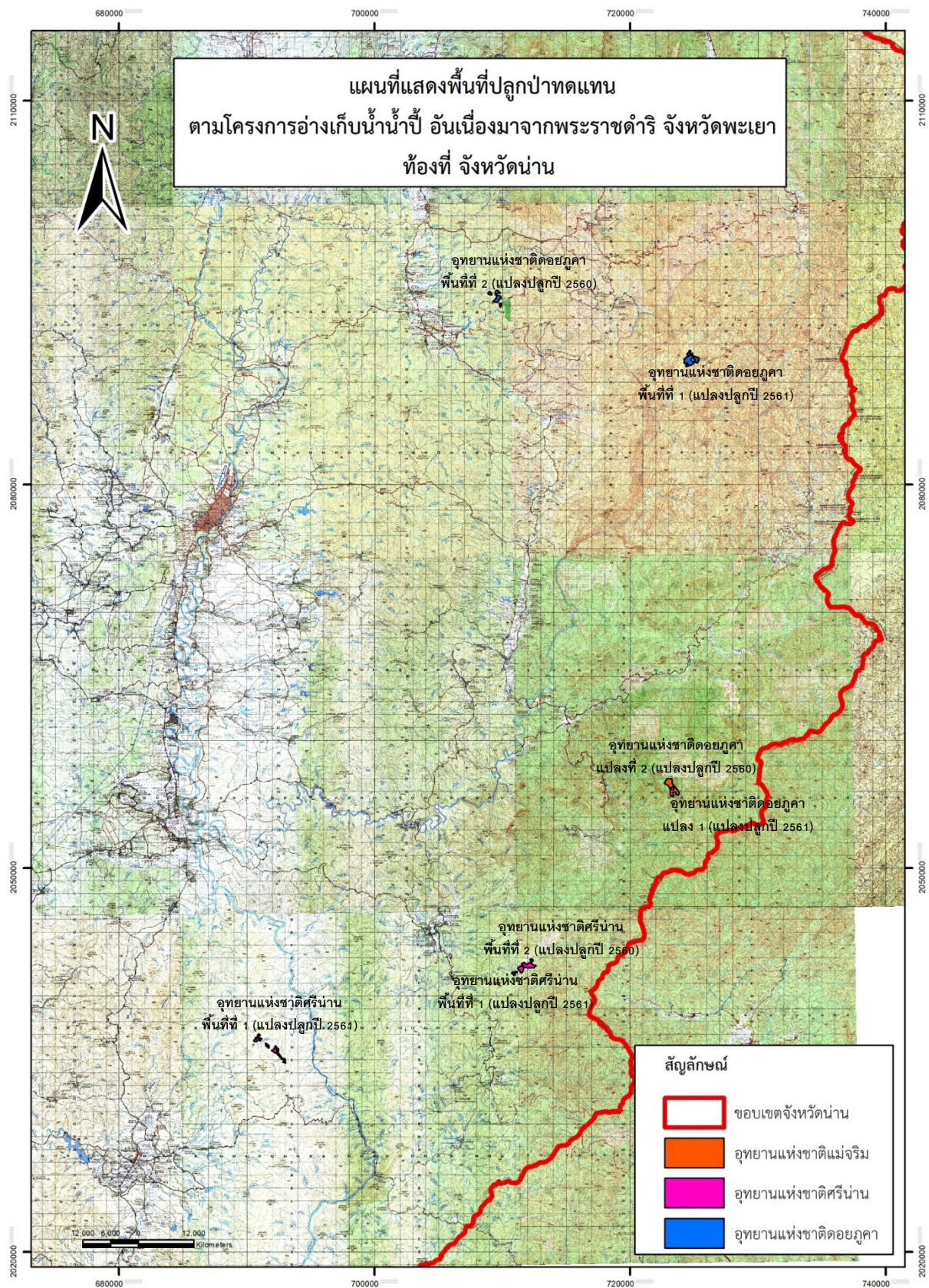
- แปลงที่ 3 แปลงปลูกป่าทดแทน ตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา พื้นที่ที่ 2 (อุทยานแห่งชาติศรีน่าน) ตำบลศรีสะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน (แปลงปลูกป่าปี 2561) จำนวน 200 ไร่

พื้นที่รับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติแม่จรม

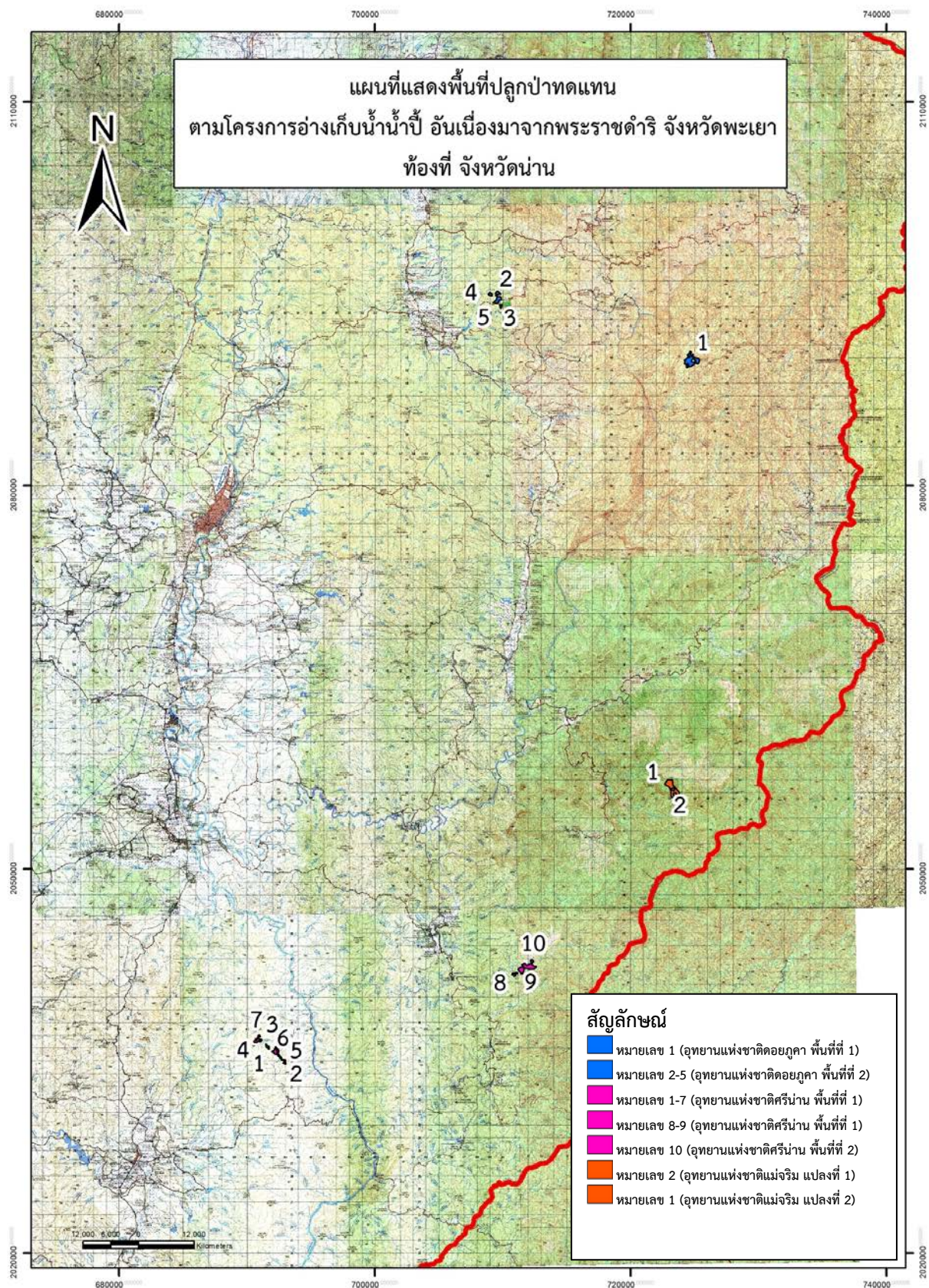
- แปลงที่ 1 (แปลงปลูกป่าปี 2561) จำนวน 200 ไร่ และ แปลงที่ 2 (แปลงปลูกป่าปี 2560) จำนวน 200 ไร่ แปลงปลูกป่าทดแทนตามโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา อุทยานแห่งชาติแม่จรม ตำบลน้ำพาง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

ตารางที่ 5.2-1 พื้นที่ดำเนินงาน

จุดที่	สถานที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
		E	N			
1	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา พื้นที่ที่ 1 (แปลงปลูก 2561) จำนวน 400 ไร่	724725	2089766	พงษ์	สันติสุข	น่าน
2	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา พื้นที่ที่ 2 (แปลงปลูก 2560) จำนวน 200 ไร่	709586	2095024	พงษ์	สันติสุข	น่าน
3	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 1 แปลงที่ 1 (แปลงปลูก 2560) จำนวน 180 ไร่	692294	2035670	ศรีสะเกษ	น่าน้อย	น่าน
4	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 1 แปลงที่ 2 (แปลงปลูก 2561) จำนวน 200 ไร่	692837	2035077	ศรีสะเกษ	น่าน้อย	น่าน
5	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 2 (แปลงปลูก 2560) จำนวน 220 ไร่	712072	2042434	น่าน	เวียงสา	น่าน
6	อุทยานแห่งชาติแม่จรม แปลงที่ 1 (แปลงปลูก 2561) จำนวน 200 ไร่	723052	2056659	น้ำพาง	แม่จรม	น่าน
7	อุทยานแห่งชาติแม่จรม แปลงที่ 2 (แปลงปลูก 2560) จำนวน 200 ไร่	723429	2055976	น้ำพาง	แม่จรม	น่าน



รูปที่ 5.2-1 แผนที่ปลูกป่าทดแทน โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ฯ ท้องที่จังหวัดน่าน (1)



รูปที่ 5.2-2 แผนที่ปลูกป่าทดแทน โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ฯ ท้องที่จังหวัดน่าน (2)



รูปที่ 5.2-3 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติดอยภูคา พื้นที่ที่ 1 จำนวน 400 ไร่



รูปที่ 5.2-4 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติดอยภูคา พื้นที่ที่ 2 จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-5 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 1 แปลงที่ 1 จำนวน 180 ไร่



รูปที่ 5.2-6 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 1 แปลงที่ 2 จำนวน 220 ไร่



รูปที่ 5.2-7 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติศรีน่าน พื้นที่ที่ 2 จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-8 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติแม่จริม แปลงที่ 1 จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-9 กิจกรรมงานบำรุงรักษาสวนเดิม อุทยานแห่งชาติแม่จริม แปลงที่ 2 จำนวน 200 ไร่

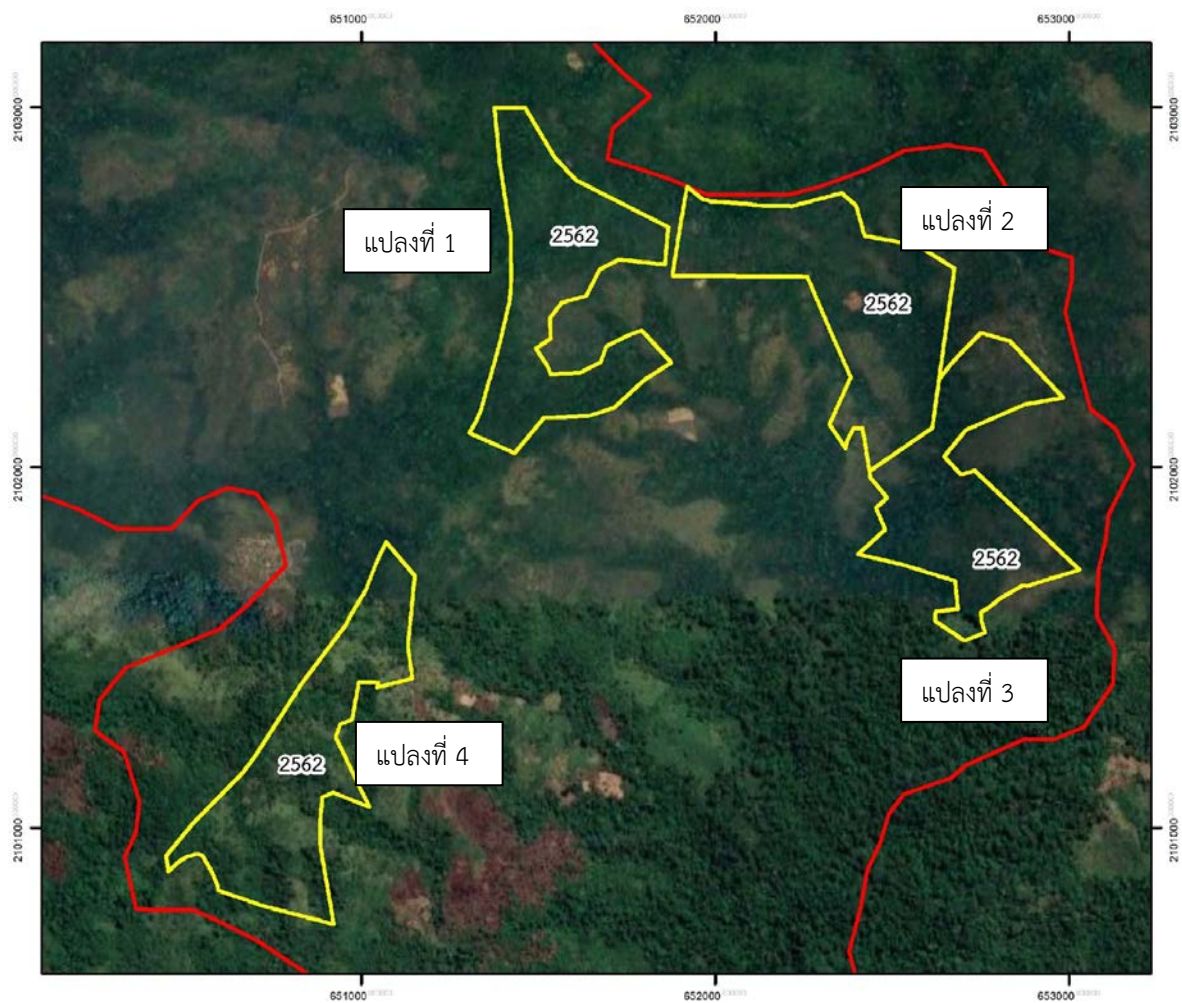
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนกำลัง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงใหม่)

งานบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง ท้องที่ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา เนื้อที่ 590 ไร่

- 1) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี แปลงที่ 1 จำนวน 150 ไร่
- 2) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี แปลงที่ 2 จำนวน 150 ไร่
- 3) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี แปลงที่ 3 จำนวน 150 ไร่
- 4) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี แปลงที่ 4 จำนวน 140 ไร่

โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ซ่อมทางตรวจการ จำนวน 5.9 กิโลเมตร
- 2) ยามป้องกันไฟ จำนวน 590 ไร่
- 3) การตายวัชพืช พรุนดิน ใส่ปุ๋ย จำนวน 590 ไร่
- 4) การปลูกซ่อม



รูปที่ 5.2-10 แผนที่บำรุงรักษาสวนป่าเดิม ปีที่ 2-6 จำนวน 590 ไร่ ปลุกเมื่อ ปี พ.ศ.2562



รูปที่ 5.2-11 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 1 จำนวน 150 ไร่

ตารางที่ 5.2-2 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง แปลงที่ 1 ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะยา จังหวัดยะลา จำนวน 150 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	651375	2102999	14	651493	2102331	27	651433	2102040
2	651462	2102999	15	651524	2102283	28	651303	2102096
3	651546	2102862	16	651534	2102258	29	651322	2102125
4	651608	2102798	17	651618	2102263	30	651336	2102156
5	651666	2102767	18	651676	2102293	31	651390	2102346
6	651867	2102667	19	651693	2102337	32	651419	2102463
7	651856	2102564	20	651756	2102368	33	651423	2102514
8	651727	2102577	21	651791	2102381	34	651423	2102564
9	651673	2102550	22	651876	2102292	35	651421	2102647
10	651635	2102478	23	651800	2102244	36	651390	2102844
11	651565	2102457	24	651713	2102165	37	651375	2102999
12	651531	2102414	25	651642	2102143			
13	651534	2102358	26	651514	2102138			



รูปที่ 5.2-12 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 2 จำนวน 150 ไร่

ตารางที่ 5.2-3 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาจำวาง แปลงที่ 2 ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะยา จังหวัดยะลา จำนวน 150 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	652369	2102053	14	652280	2102742
2	652323	2102120	15	652357	2102763
3	652382	2102251	16	652397	2102728
4	652326	2102375	17	652421	2102643
5	652260	2102530	18	652572	2102616
6	651878	2102533	19	652675	2102553
7	651903	2102688	20	652613	2102110
8	651920	2102781	21	652435	2101990
9	651964	2102746	22	652416	2102109
10	651984	2102740	23	652391	2102110
11	652065	2102734	24	652372	2102071
12	652132	2102727	25	652369	2102053
13	652216	2102726			



รูปที่ 5.2-13 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 3 จำนวน 150 ไร่
ตารางที่ 5.2-4 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง แปลงที่ 3 ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะยา จังหวัดยะลา จำนวน 150 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	652403	2101759	17	652733	2101992
2	652480	2101828	18	653029	2101716
3	652454	2101888	19	652881	2101671
4	652485	2101916	20	652868	2101672
5	652438	2101972	21	652804	2101636
6	652435	2101990	22	652775	2101612
7	652613	2102110	23	652750	2101596
8	652632	2102245	24	652752	2101571
9	652671	2102293	25	652763	2101542
10	652750	2102374	26	652704	2101519
11	652832	2102352	27	652621	2101574
12	652983	2102194	28	652623	2101600
13	652875	2102176	29	652686	2101607
14	652707	2102104	30	652677	2101685
15	652646	2102030	31	652526	2101731
16	652694	2101980	32	652403	2101759



รูปที่ 5.2-14 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 4 จำนวน 140 ไร่
ตารางที่ 5.2-5 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง แปลงที่ 4 ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะยา จังหวัดยะลา จำนวน 140 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	650970	2101592	19	650921	2100730
2	651011	2101660	20	650720	2100783
3	651041	2101736	21	650596	2100825
4	651069	2101792	22	650590	2100846
5	651150	2101699	23	650576	2100877
6	651131	2101504	24	650549	2100923
7	651143	2101413	25	650534	2100927
8	651042	2101389	26	650504	2100918
9	651046	2101403	27	650483	2100904
10	650992	2101404	28	650453	2100877
11	650972	2101300	29	650447	2100921
12	650940	2101287	30	650524	2101014
13	650926	2101251	31	650666	2101155
14	651021	2101057	32	650701	2101201
15	650919	2101096	33	650832	2101402
16	650889	2101084	34	650954	2101563
17	650881	2101012	35	650970	2101592
18	650884	2100948			

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

1. ราษฎรในพื้นที่มีจิตสำนึกและเห็นความสำคัญของการปลูกป่าและบำรุงรักษาดูแลป่าต้นน้ำ
2. ช่วยฟื้นคืนระบบนิเวศป่าไม้ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง เพิ่มแหล่งอาหารให้กับสัตว์ป่าในพื้นที่
3. ลดการเกิดอุทกภัย และช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งต่อราษฎรทั้งที่อยู่ทางตอนบนและทางตอนล่างของป่า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยอุทยานแห่งชาติดอยภูนาง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงใหม่)

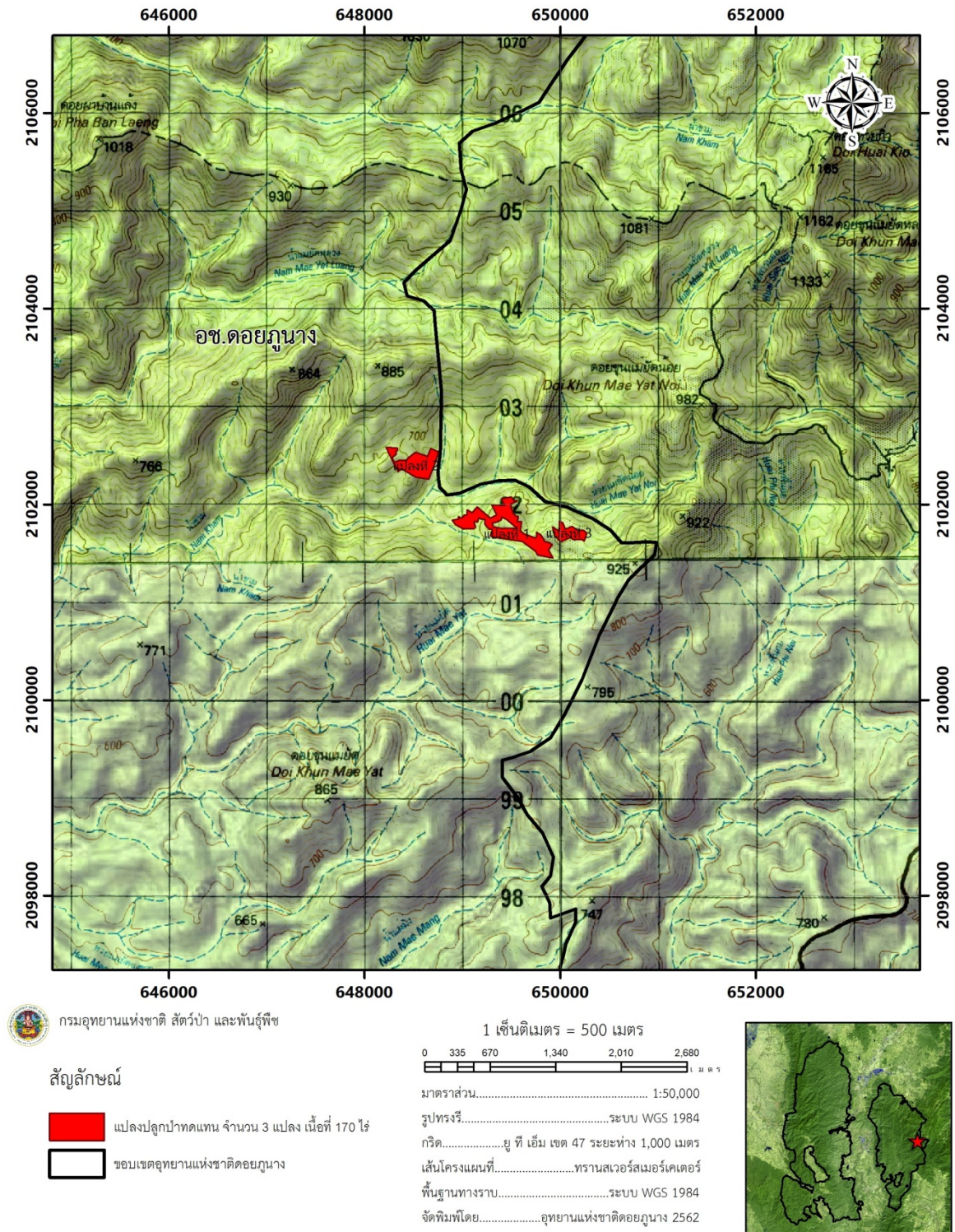
งานบำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 7-10 ปี ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง ท้องที่ตำบลสระ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา เนื้อที่ 370 ไร่ งานบำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี เนื้อที่ 200 ไร่

- 1) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 7-10 ปี แปลงที่ 1 จำนวน 170 ไร่ จำนวน 3 แปลง
- 2) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 7-10 ปี แปลงที่ 2 จำนวน 200 ไร่ จำนวน 3 แปลง
- 3) บำรุงรักษาสวนเดิม ปีที่ 2-6 ปี แปลงที่ 3 จำนวน 200 ไร่ จำนวน 3 แปลง

1. แปลงบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 7-10 ปี แปลงที่ 1 จำนวน 170 ไร่ โดยการซ่อมทางตรวจการ การดายวัชพืช การลิดกิ่ง ยามป้องกันไฟ



5.2-15 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 7-10 ปี แปลงที่ 1 จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-16 แผนที่ภูมิประเทศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยกู่ยาง แปลงที่ 1
ท้องที่ตำบลสระ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา จำนวน 170 ไร่

ตารางที่ 5.2-6 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แปลงที่ 1 ท้องที่ตำบลสระ
อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 170 ไร่

แปลงที่ 1 จำนวน 50 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	648655	2102259	21	648436	2102464
2	648580	2102269	22	648462	2102485
3	648523	2102278	23	648521	2102531
4	648523	2102278	24	648521	2102531
5	648523	2102278	25	648642	2102488
6	648379	2102363	26	648677	2102571
7	648378	2102363	27	648753	2102536
8	648354	2102344	28	648733	2102456
9	648344	2102334	29	648733	2102456
10	648343	2102336	30	648733	2102456
11	648296	2102428	31	648655	2102259
12	648220	2102582			
13	648335	2102574			
14	648339	2102554			
15	648318	2102539			
16	648325	2102515			
17	648280	2102477			
18	648303	2102431			
19	648362	2102452			
20	648429	2102452			

แปลงที่ 2 จำนวน 100 ไร่

	E	N	ลำดับที่	E	N
1	649521	2102042	39	649169	2101861
2	649544	2102038	40	649157	2101820
3	649558	2102043	41	649121	2101826
4	649555	2102026	42	649120	2101802
5	649500	2102005	43	649134	2101764
6	649492	2101985	44	649117	2101755
7	649502	2101953	45	649012	2101751
8	649513	2101938	46	648932	2101792
9	649520	2101906	47	648899	2101838
10	649551	2101879	48	648959	2101849
11	649568	2101877	49	648960	2101877
12	649563	2101822	50	648982	2101858
13	649602	2101824	51	649008	2101870
14	649591	2101729	52	649018	2101891
15	649628	2101698	53	649044	2101892
16	649749	2101656	54	649050	2101945
17	649761	2101678	55	649099	2101916
18	649756	2101717	56	649152	2101973
19	649799	2101688	57	649181	2101948
20	649830	2101646	58	649287	2101858
21	649835	2101623	59	649349	2101892
22	649882	2101608	60	649299	2101994
23	649919	2101588	61	649373	2101990
24	649880	2101532	62	649435	2101988
25	649928	2101454	63	649413	2102026
26	649834	2101468	64	649401	2102058
27	649771	2101483	65	649505	2102075
28	649746	2101518	66	649521	2102042
29	649615	2101622	67	649556	2101756
30	649356	2101660	68	649452	2101847
31	649307	2101667	69	649399	2101870
32	649285	2101681	70	649395	2101842
33	649308	2101746	71	649354	2101822
34	649298	2101750	72	649303	2101809
35	649268	2101751	73	649316	2101772
36	649233	2101795	74	649403	2101754
37	649232	2101849	75	649556	2101756
38	649190	2101852			

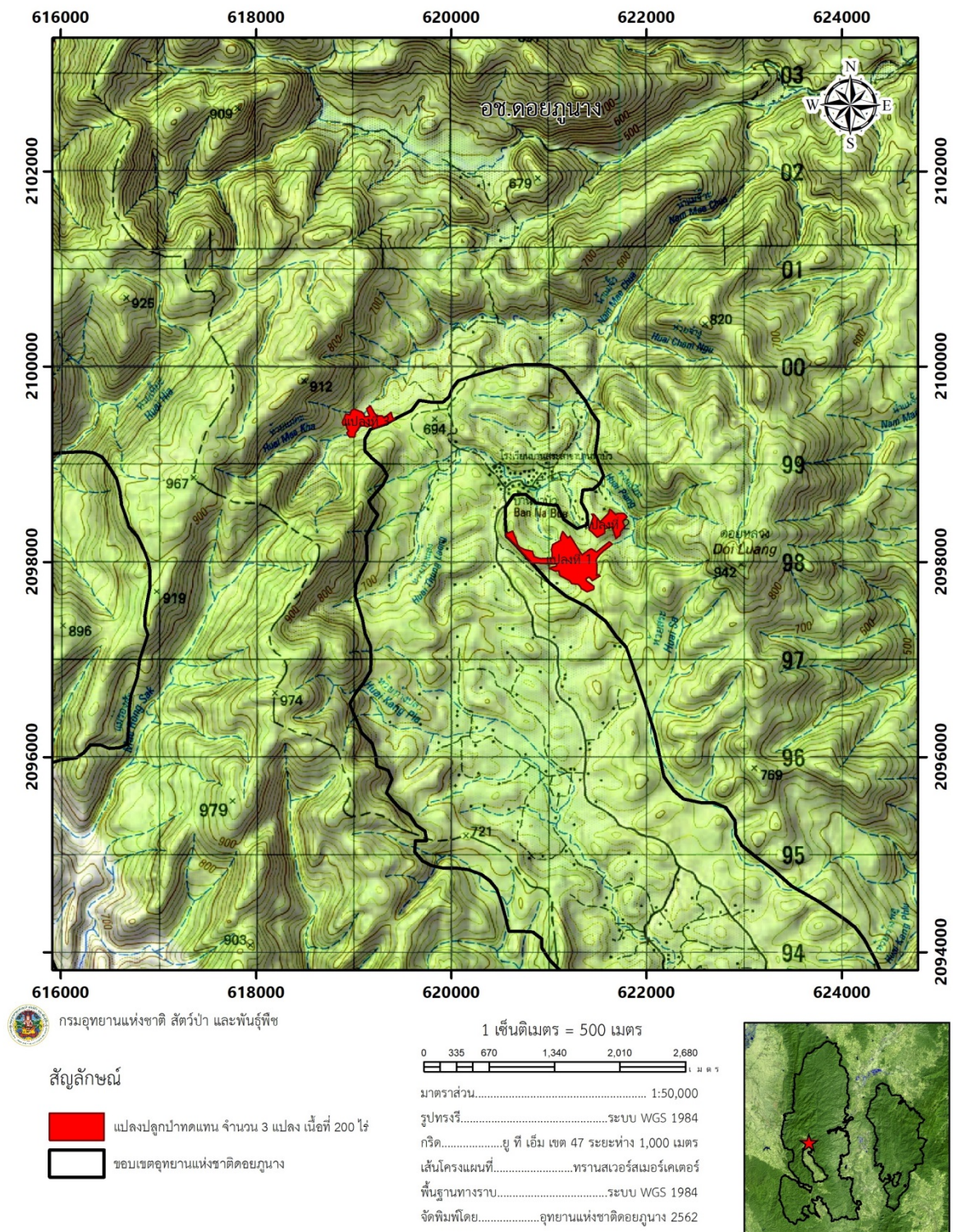
แปลงที่ 3 จำนวน 20 ไร่

ลำดับที่	E	N
1	649942	2101676
2	649941	2101677
3	649923	2101769
4	649990	2101723
5	649992	2101830
6	650029	2101807
7	650049	2101744
8	650122	2101776
9	650177	2101734
10	650237	2101735
11	650269	2101705
12	650260	2101670
13	650245	2101627
14	650217	2101642
15	650144	2101639
16	650099	2101661
17	650010	2101623
18	649942	2101676

2. แปลงบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 7-10 ปี แปลงที่ 2 จำนวน 200 ไร่ โดยการซ่อมทางตรวจการ การตายวัชพืช การลิดกิ่ง ยามป้องกันไฟ



5.2-17 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 7-10 ปี แปลงที่ 2 จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-18 แผนที่ภูมิประเทศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แปลงที่ 2
ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 200 ไร่

ตารางที่ 5.2-7 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แปลงที่ 2 ท้องที่ตำบลสระ
อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 1 จำนวน 125 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	620566	2098267	29	621356	2098082	57	621381	2097830
2	620564	2098289	30	621414	2098125	58	621382	2097812
3	620564	2098294	31	621427	2098131	59	621396	2097801
4	620579	2098296	32	621432	2098133	60	621460	2097751
5	620580	2098296	33	621440	2098128	61	621456	2097719
6	620629	2098316	34	621489	2098100	62	621389	2097695
7	620668	2098223	35	621617	2098206	63	621335	2097730
8	620678	2098176	36	621638	2098188	64	621312	2097756
9	620705	2098148	37	621647	2098180	65	621300	2097769
10	620707	2098147	38	621647	2098180	66	621232	2097780
11	620749	2098127	39	621571	2098123	67	621231	2097780
12	620830	2098109	40	621567	2098121	68	621212	2097806
13	620848	2098055	41	621508	2098061	69	621212	2097807
14	620917	2098034	42	621486	2098033	70	621112	2097863
15	621037	2098038	43	621486	2098033	71	621101	2097911
16	621027	2098128	44	621484	2098007	72	621067	2097906
17	621038	2098175	45	621483	2098003	73	621066	2097906
18	621124	2098225	46	621491	2097972	74	621000	2097936
19	621116	2098239	47	621488	2097860	75	621077	2097958
20	621140	2098311	48	621499	2097866	76	621080	2097978
21	621140	2098311	49	621505	2097871	77	620827	2097992
22	621189	2098247	50	621517	2097862	78	620774	2098046
23	621192	2098244	51	621525	2097856	79	620772	2098048
24	621215	2098263	52	621514	2097849	80	620650	2098183
25	621217	2098266	53	621445	2097808	81	620646	2098187
26	621279	2098166	54	621445	2097809	82	620566	2098267
27	621339	2098069	55	621411	2097846			
28	621343	2098072	56	621382	2097831			

แปลงที่ 2 จำนวน 30 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	621412	2098333	21	621766	2098497
2	621412	2098333	22	621799	2098460
3	621452	2098459	23	621754	2098415
4	621453	2098461	24	621779	2098360
5	621439	2098490	25	621774	2098358
6	621439	2098490	26	621745	2098323
7	621458	2098492	27	621732	2098307
8	621506	2098431	28	621732	2098300
9	621523	2098410	29	621732	2098276
10	621554	2098440	30	621684	2098240
11	621610	2098496	31	621684	2098240
12	621621	2098542	32	621676	2098265
13	621621	2098541	33	621655	2098329
14	621621	2098542	34	621645	2098360
15	621680	2098489	35	621571	2098337
16	621687	2098482	36	621571	2098315
17	621696	2098489	37	621571	2098294
18	621711	2098499	38	621495	2098253
19	621747	2098498	39	621496	2098255
20	621766	2098497	40	621412	2098333

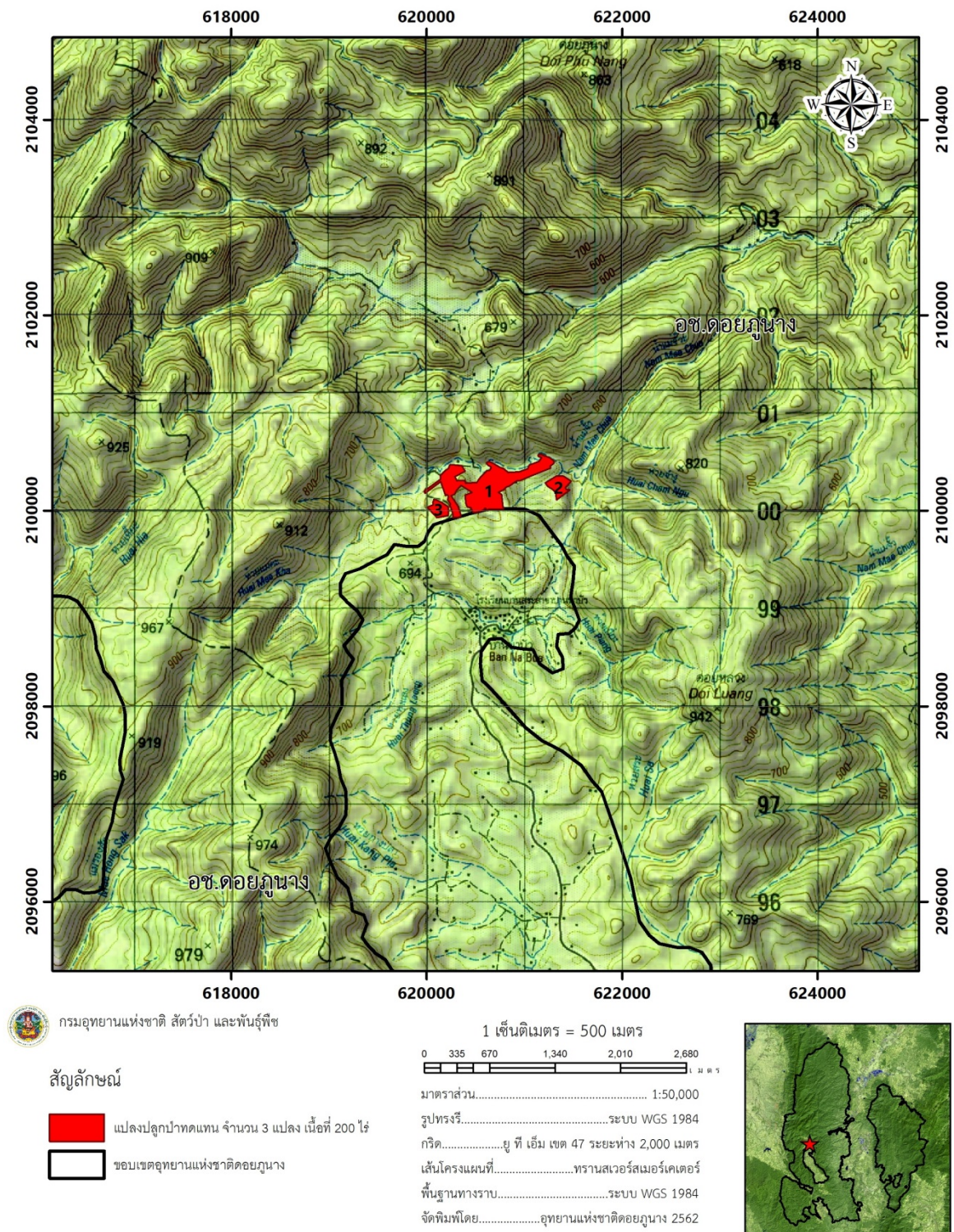
แปลงที่ 3 จำนวน 45 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	618928	2099319	39	619396	2099485
2	618941	2099332	40	619396	2099485
3	618950	2099342	41	619402	2099478
4	618936	2099363	42	619405	2099474
5	618926	2099390	43	619421	2099463
6	618928	2099405	44	619421	2099463
7	618912	2099405	45	619382	2099443
8	618890	2099406	46	619316	2099408
9	618882	2099431	47	619314	2099408
10	618920	2099514	48	619308	2099406
11	618960	2099504	49	619303	2099404
12	618965	2099516	50	619254	2099386
13	618974	2099540	51	619253	2099386
14	618978	2099547	52	619253	2099386
15	618978	2099547	53	619235	2099380
16	618982	2099551	54	619202	2099369
17	619003	2099566	55	619202	2099369
18	619048	2099550	56	619200	2099372
19	619081	2099538	57	619178	2099400
20	619085	2099532	58	619178	2099400
21	619098	2099516	59	619170	2099396
22	619114	2099495	60	619141	2099382
23	619114	2099495	61	619107	2099395
24	619111	2099485	62	619071	2099394
25	619161	2099492	63	619071	2099394
26	619161	2099498	64	619069	2099391
27	619152	2099521	65	619052	2099376
28	619132	2099569	66	619032	2099341
29	619173	2099600	67	619028	2099333
30	619173	2099600	68	619024	2099329
31	619205	2099535	69	619020	2099323
32	619209	2099528	70	619012	2099284
33	619210	2099527	71	618989	2099280
34	619237	2099498	72	618962	2099276
35	619288	2099498	73	618961	2099276
36	619311	2099472	74	618928	2099319
37	619341	2099498			
38	619381	2099532			

3. แปลงบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 3 จำนวน 200 ไร่ โดยการซ่อมทางตรวจการ การตายวัชพืช พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ปลุกซ่อม ยามป้องกันไฟ



5.2-19 กิจกรรมบำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี แปลงที่ 3 จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-20 แผนที่ภูมิประเทศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แปลงที่ 3
ท้องที่ตำบลสระ อำเภอยะม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 200 ไร่

ตารางที่ 5.2-8 พิกัดรอบแปลง (WGS 84) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แปลงที่ 3 ท้องที่ตำบลสระ
อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 1 จำนวน 165 ไร่

ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N	ลำดับที่	E	N
1	621170	2100577	31	620403	2100074	61	620258	2100472
2	621193	2100564	32	620394	2100157	62	620359	2100460
3	621257	2100545	33	620465	2100189	63	620392	2100402
4	621302	2100504	34	620348	2100260	64	620286	2100349
5	621303	2100488	35	620321	2100226	65	620309	2100306
6	621262	2100453	36	620298	2100201	66	620388	2100309
7	621270	2100439	37	620281	2100167	67	620395	2100280
8	621080	2100362	38	620250	2100154	68	620515	2100291
9	620958	2100311	39	620315	2100052	69	620515	2100295
10	620920	2100307	40	620352	2099955	70	620544	2100335
11	620843	2100252	41	620342	2099940	71	620618	2100412
12	620833	2100252	42	620327	2099936	72	620643	2100413
13	620806	2100240	43	620272	2099931	73	620661	2100438
14	620788	2100214	44	620264	2099981	74	620656	2100449
15	620745	2100198	45	620248	2100027	75	620629	2100462
16	620744	2100192	46	620236	2100059	76	620613	2100485
17	620731	2100186	47	620246	2100071	77	620619	2100498
18	620765	2100165	48	620216	2100113	78	620642	2100502
19	620778	2100052	49	620221	2100151	79	620693	2100474
20	620786	2100020	50	620206	2100165	80	620754	2100441
21	620623	2100015	51	620192	2100153	81	620784	2100432
22	620615	2100012	52	620144	2100297	82	620831	2100390
23	620598	2100025	53	619980	2100180	83	620902	2100394
24	620569	2100000	54	619975	2100202	84	620952	2100398
25	620541	2099993	55	620142	2100325	85	621030	2100427
26	620507	2099984	56	620137	2100362	86	621049	2100465
27	620494	2099981	57	620162	2100381	87	621151	2100507
28	620474	2099984	58	620183	2100408	88	621176	2100543
29	620453	2100033	59	620222	2100432	89	621141	2100558
30	620412	2100039	60	620238	2100466	90	621141	2100575

แปลงที่ 2 จำนวน 20 ไร่

ลำดับที่	E	N
1	621212	2100284
2	621324	2100354
3	621357	2100358
4	621400	2100353
5	621477	2100302
6	621417	2100236
7	621426	2100217
8	621463	2100213
9	621327	2100112
10	621318	2100179
11	621315	2100189
12	621288	2100216
13	621246	2100242
14	621228	2100265

แปลงที่ 3 จำนวน 15 ไร่

ลำดับที่	E	N
1	620104	2099930
2	620049	2099988
3	620005	2100034
4	620004	2100036
5	620023	2100043
6	620068	2100059
7	620068	2100059
8	620064	21000 83
9	620071	2100102
10	620076	2100116
11	620077	2100118
12	620152	2100088
13	620220	2100039
14	620222	2100029
15	620219	2099950
16	620152	2099938

กรมป่าไม้ โดยส่วนส่งเสริมการปลูกป่า สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (เชียงใหม่)

ดำเนินการ งานบำรุงป่า (ปีที่ 7-10 ปี) จำนวน 2,000 ไร่ โดยมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการดังนี้

1) ซ่อมแซมทางตรวจการ โดยทำการดายวัชพืช 2 ซ้างทางตรวจการ ซ้างละ อย่างน้อย 2 เมตร และซ่อมแซมทางตรวจการให้มีสภาพใช้ได้ โดยดำเนินการช่วงเดือนมีนาคม 2567

2) ดายวัชพืชครั้งที่ 1 ดำเนินการดายวัชพืชในช่วงฤดูการเติบโตของกล้าไม้หลังจากได้รับน้ำฝนเต็มที่ เพื่อให้กล้าไม้พ้นจากการแก่งแย่งของวัชพืชในด้านการรับแสง ความชื้น ตลอดจนธาตุอาหารในดิน ช่วงเวลาการดายวัชพืช จะพิจารณาจากการเจริญเติบโตของวัชพืช ซึ่งถ้าหากวัชพืชเจริญเติบโตปกคลุมกล้าไม้ ก็ควรดำเนินการได้ ก่อนที่จะก่อให้เกิดความเสียหายของกล้าไม้ โดยการถางเจาะช่อง ตามแนวปลูกขนาดกว้าง 2 เมตร วิธีนี้เหมาะที่จะใช้กับการปลูกที่มีพื้นที่กว้าง หรือเป็นพื้นที่ลาดชัน โดยการถางวิธีนี้จะเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ดินดี โดยดำเนินการช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เดือนมีนาคม 2567

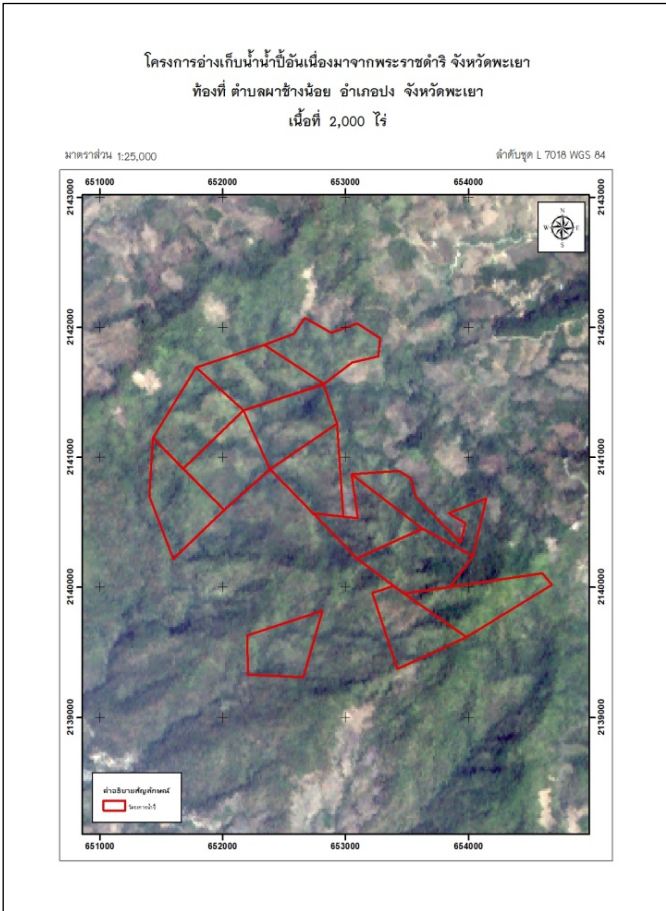
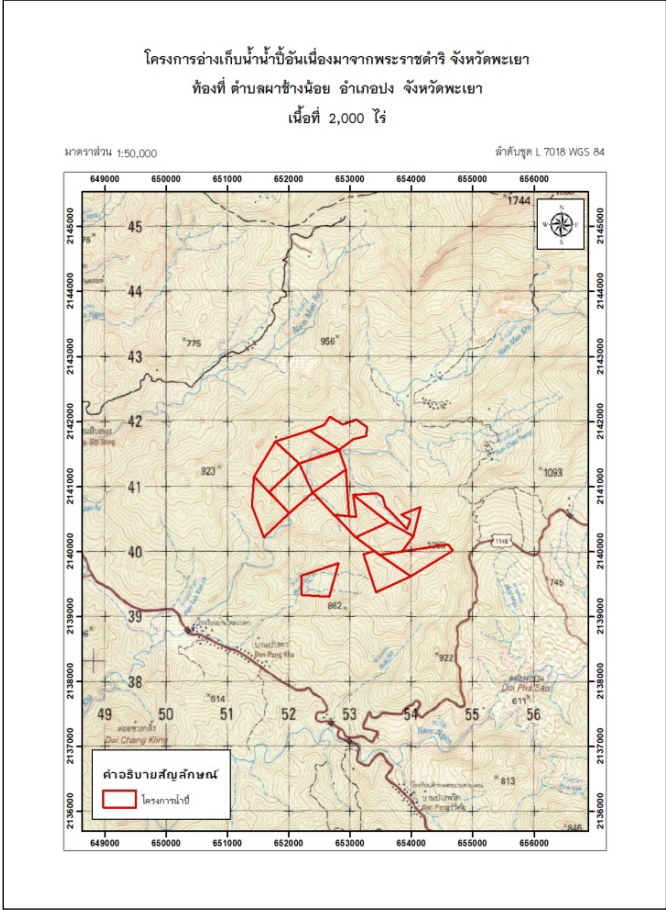
3) ยามป้องกันไฟ โดยจัดคนเป็นชุด อย่างน้อย 2 คน เพื่อเดินตรวจตรา พื้นที่แปลงปลูกป่าทั้งหมด และบริเวณโดยรอบที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ปลูกป่า ว่ามีไฟป่าเกิดขึ้นบริเวณใดบ้าง หากตรวจพบไฟป่าให้ระดมคนและอุปกรณ์เข้าดับไฟโดยเร็ว ไม่ให้เกิดการสูญเสีย โดยดำเนินการช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2567

4) การริดกิ่ง โดยดำเนินการในช่วงเดือน เมษายน - พฤษภาคม 2567

5) ดายวัชพืชครั้งที่ 2 โดยการดายวัชพืชครั้งที่ 2 เป็นการกำจัดวัชพืช เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันไฟในแปลงปลูกป่า จะทำการถางโดยวิธีการถางแบบเจาะช่องตามแนวปลูกขนาดกว้าง 2 เมตร และถางรอบต้นไม้ที่ปลูกทั่วพื้นที่ โดยช่วงเวลาที่เหมาะสมในการถาง คือ ถางให้แล้วเสร็จก่อนฤดูแล้งจะมาถึง ซึ่งจะเป็นการลดเชื้อเพลิงในแปลงปลูกป่า และนอกจากนี้จะเป็นการถางเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันไฟป่าแล้วยังมีผลต่อการเจริญเติบโตของกล้าไม้ด้วย โดยดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายน 2567

ตารางที่ 5.2-9 เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฟื้นฟู

หน่วยฟื้นฟู / ส่วนป่า/โครงการ	เจ้าหน้าที่ประจำแปลง	เนื้อที่ (ไร่)
1. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 1 จังหวัดพะเยา		150
2. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 2 จังหวัดพะเยา		170
3. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 4 จังหวัดพะเยา		130
4. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 5 จังหวัดพะเยา		170
5. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 6 จังหวัดพะเยา		150
6. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 7 จังหวัดพะเยา		150
7. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 8 จังหวัดพะเยา		150
8. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 9 จังหวัดพะเยา		150
9. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 11 จังหวัดพะเยา		170
10. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 12 จังหวัดพะเยา		170
11. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 13 จังหวัดพะเยา		140
12. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 15 จังหวัดพะเยา		170
13. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยมที่ 16 จังหวัดพะเยา		130
รวม		2,000



รูปที่ 5.2-21 แผนที่บำรุงป่า 2,000 ไร่ (ปลูกปี 2561)

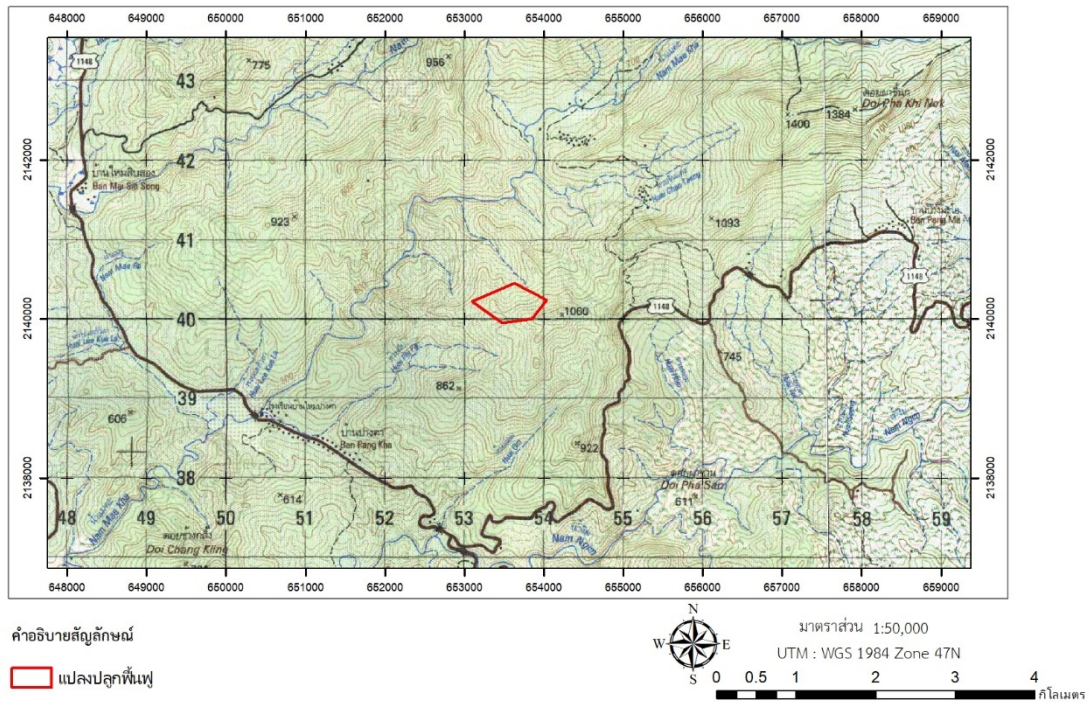
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 1 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 150 ไร่



รูปที่ 5.2-22 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 1 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	653095	2140224	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	653095	2140224			
3	653628	2140450			
4	653628	2140450			
5	653628	2140450			
6	653628	2140450			
7	654036	2140242			
8	653849	2140004			
9	653480	2139953			
10	653390	2140013			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 1 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 150 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 653591 N 2140191



รูปที่ 5.2-23 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 1 จังหวัดพะเยา

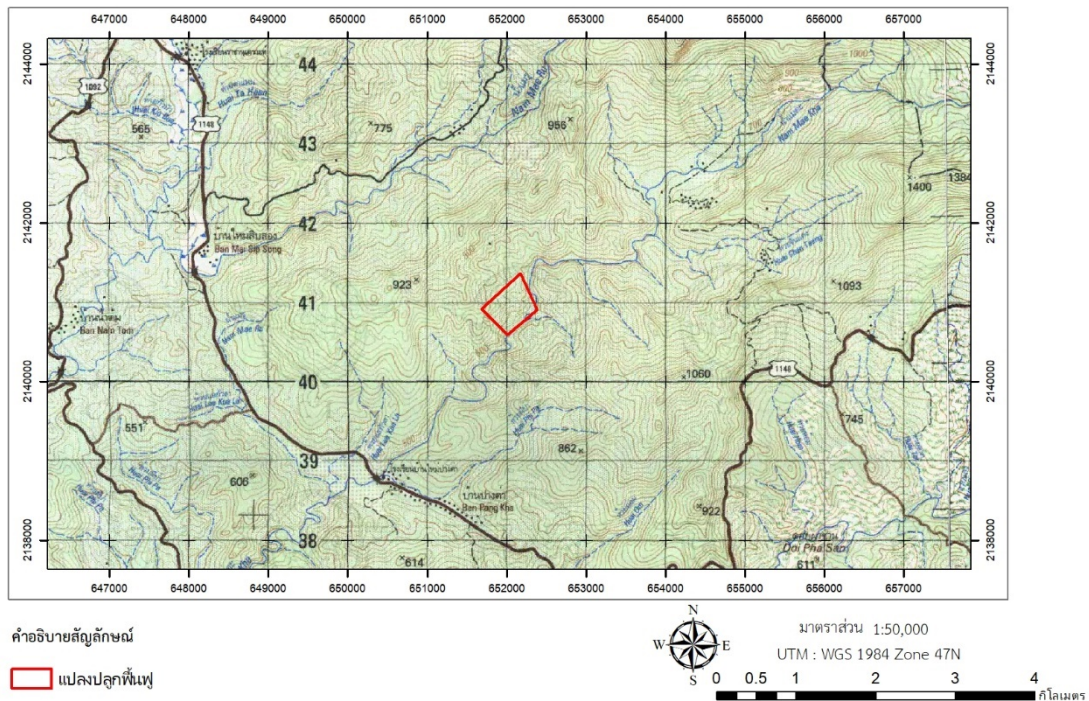
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 2 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-24 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 2 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652012	2140595	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	651679	2140915			
3	651679	2140915			
4	651679	2140915			
5	651679	2140915			
6	651679	2140915			
7	652169	2141360			
8	652169	2141360			
9	652169	2141360			
10	652387	2140909			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 2 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 170 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 652057 N 2140956



รูปที่ 5.2-25 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 2 จังหวัดพะเยา

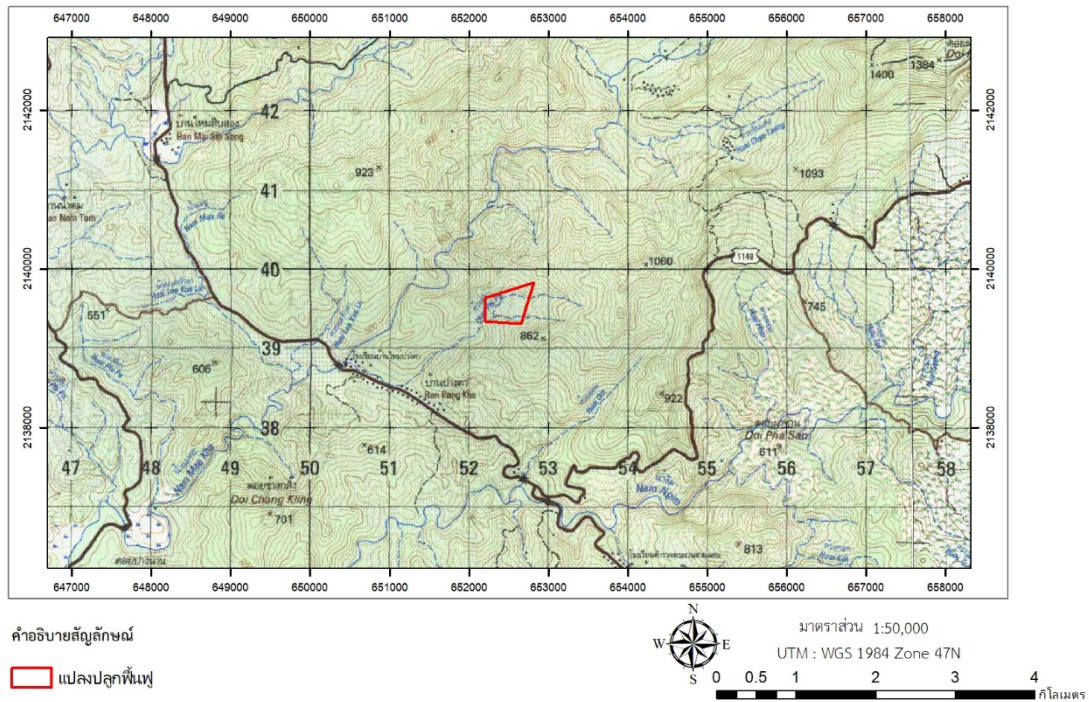
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 4 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 130 ไร่



รูปที่ 5.2-26 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 4 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652201	2139634	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	652813	2139829			
3	652659	2139310			
4	652206	2139337			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 4 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลมาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 130 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 652493 N 2139539



รูปที่ 5.2-27 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 4 จังหวัดพะเยา

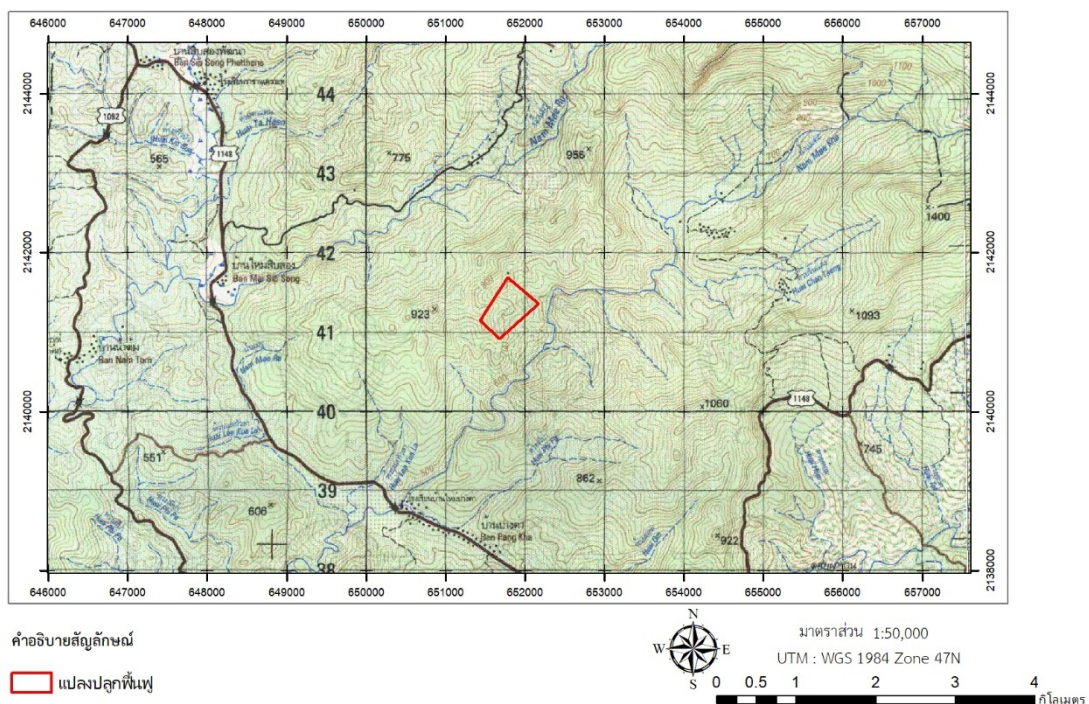
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 5 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-28 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 5 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	651435	2141150	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	651783	2141692			
3	652169	2141360			
4	651679	2140915			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 5 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 170 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 651782 N 2141295



รูปที่ 5.2-29 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 5 จังหวัดพะเยา

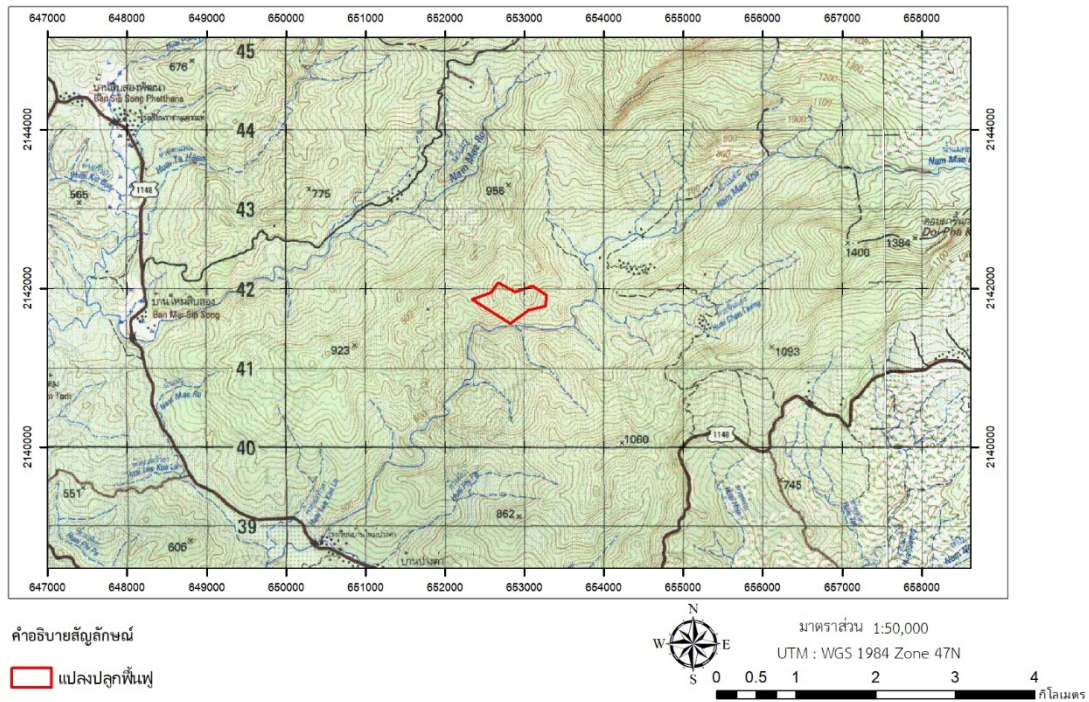
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 6 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 150 ไร่



รูปที่ 5.2-30 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 6 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652338	2141866	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	652580	2141949			
3	652669	2142073			
4	652886	2141957			
5	653098	2142032			
6	653281	2141915			
7	653266	2141777			
8	653054	2141729			
9	652826	2141564			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 6 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลมาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 150 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 652845 N 2141835



รูปที่ 5.2-31 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 6 จังหวัดพะเยา

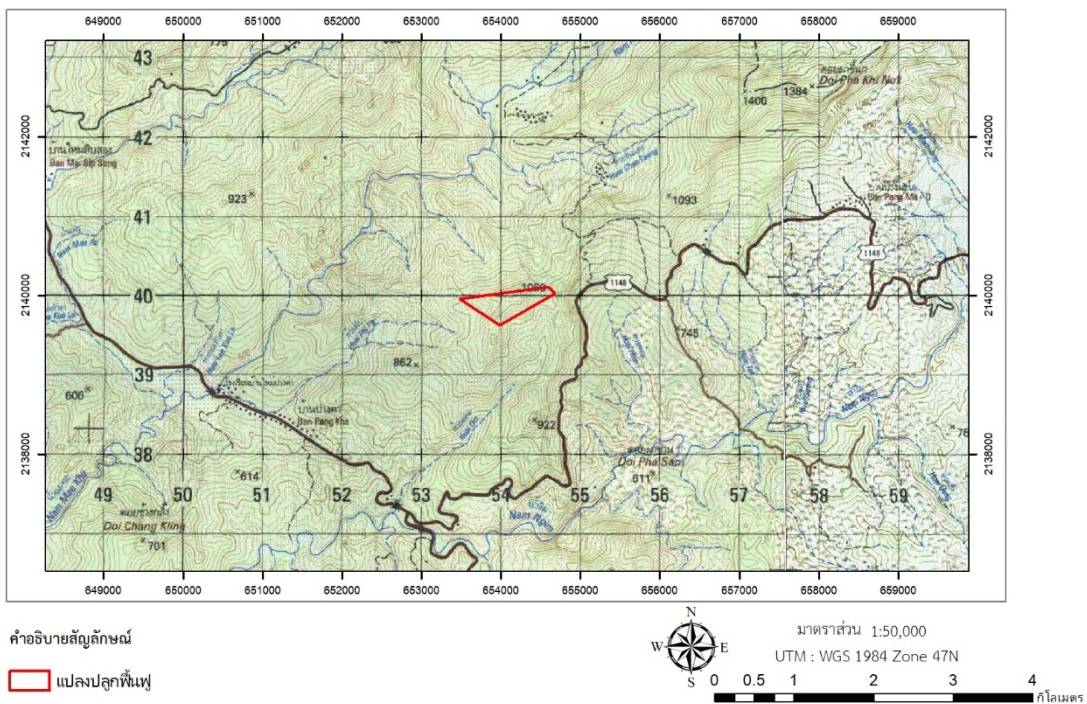
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 7 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 150 ไร่



รูปที่ 5.2-32 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 7 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	653480	2139953	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	653849	2140004			
3	654604	2140109			
4	654681	2140019			
5	653987	2139623			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 7 จังหวัดพะเยา
 ที่ตั้งที่ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 150 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 654092 N 2139899



รูปที่ 5.2-33 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 7 จังหวัดพะเยา

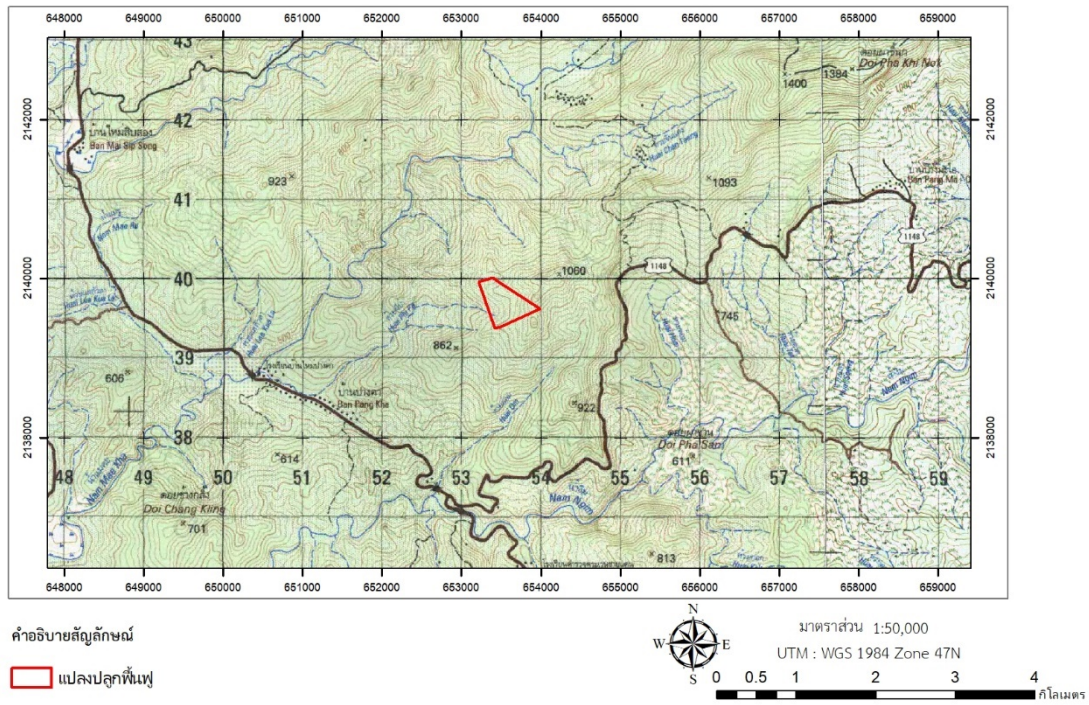
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 8 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 150 ไร่



รูปที่ 5.2-34 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 8 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	653487	2139390	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	653424	2139373			
3	653217	2139958			
4	653390	2140013			
5	653480	2139953			
6	653987	2139623			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 8 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลมางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 150 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 653541 N 2139693



รูปที่ 5.2-35 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 8 จังหวัดพะเยา

หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 9 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 150 ไร่



รูปที่ 5.2-36 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 9 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652387	2140909	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	652387	2140909			
3	652942	2141264			
4	652983	2140544			
5	652735	2140572			



รูปที่ 5.2-37 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 9 จังหวัดพะเยา

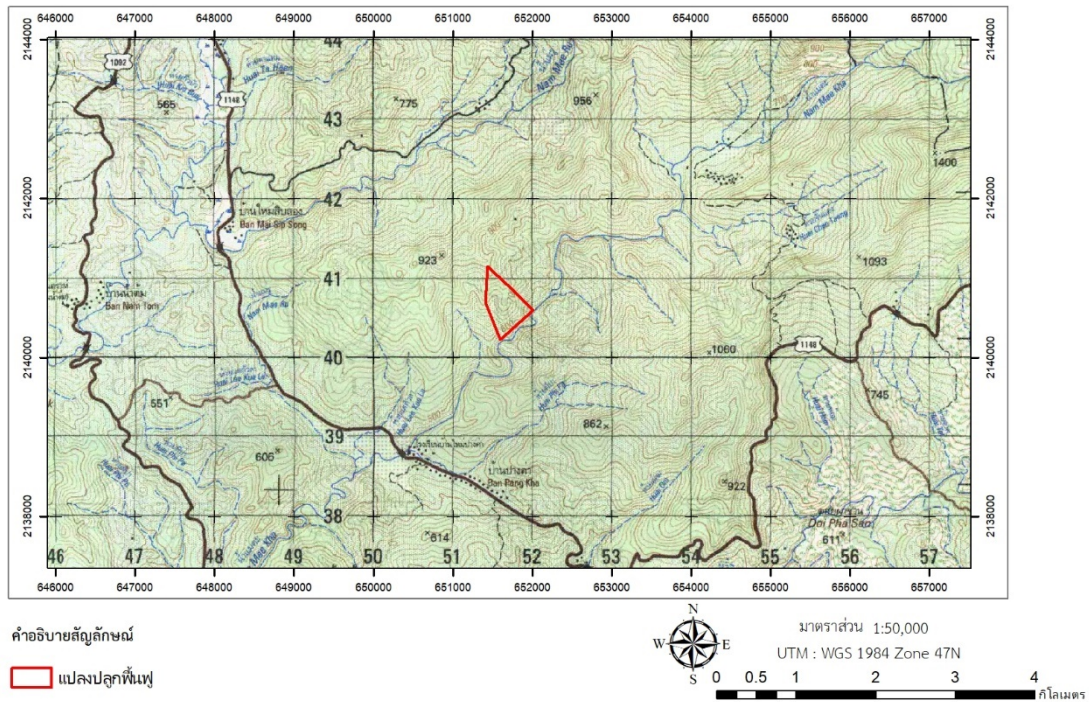
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 11 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-38 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 11 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	651435	2141150	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	651679	2140915			
3	652012	2140595			
4	651598	2140219			
5	651409	2140690			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 11 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลมาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 170 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 651645 N 2140660



รูปที่ 5.2-39 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 11 จังหวัดพะเยา

หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 12 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-40 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 12 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	651783	2141692	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	652338	2141866			
3	652826	2141564			
4	652169	2141360			



รูปที่ 5.2-41 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 12 จังหวัดพะเยา

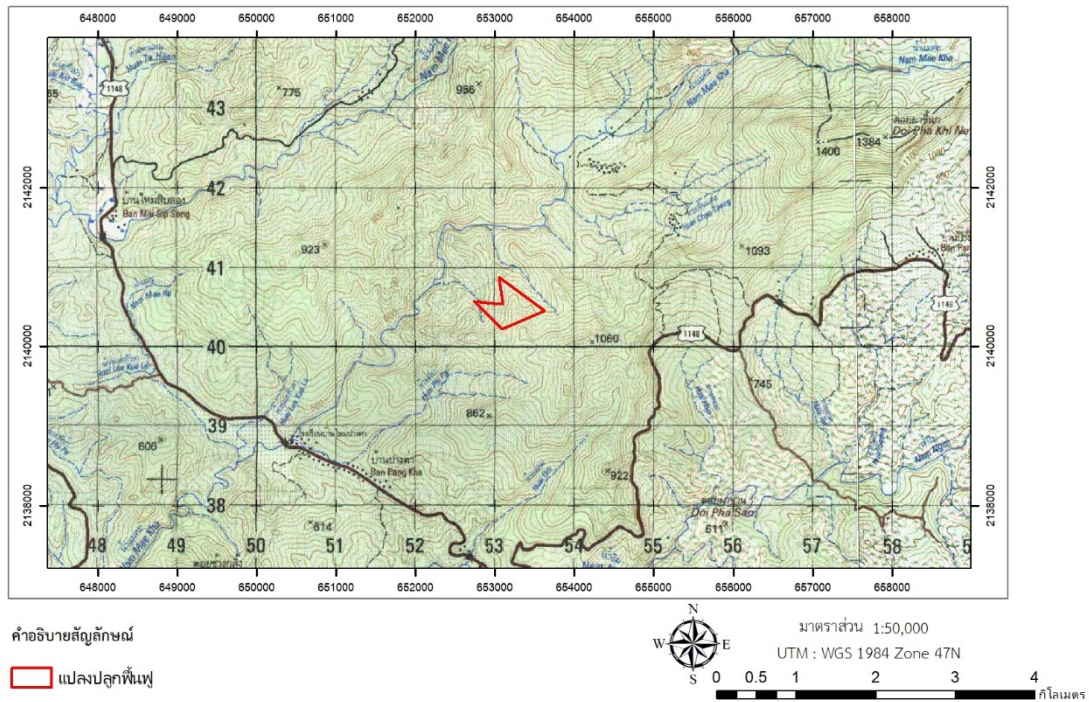
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 13 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 140 ไร่



รูปที่ 5.2-42 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 13 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652983	2140544	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	653103	2140531			
3	653050	2140870			
4	653628	2140450			
5	653095	2140224			
6	652735	2140572			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 13 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 140 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 653194 N 2140495



รูปที่ 5.2-43 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 13 จังหวัดพะเยา

หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 15 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 170 ไร่



รูปที่ 5.2-44 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 15 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	652169	2141360	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	652826	2141564			
3	652942	2141264			
4	652387	2140909			



รูปที่ 5.2-45 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 15 จังหวัดพะเยา

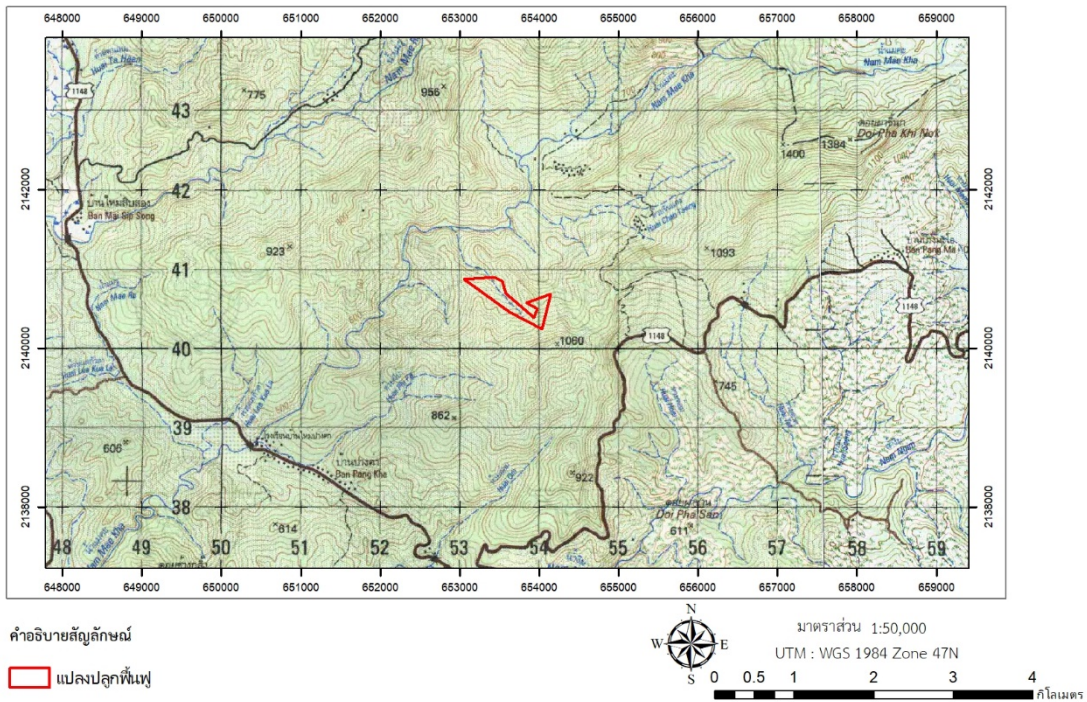
หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 16 จังหวัดพะเยา พื้นที่ จำนวน 130 ไร่



รูปที่ 5.2-46 กิจกรรมบำรุงรักษาป่า ป่าแม่ยมที่ 16 จังหวัดพะเยา

จุดที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
	E	N			
1	653050	2140870	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา
2	653437	2140895			
3	653533	2140841			
4	653576	2140694			
5	653930	2140385			
6	653979	2140495			
7	653842	2140569			
8	654148	2140685			
9	654036	2140242			
10	653628	2140450			

หน่วยปฏิบัติงาน หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยมที่ 16 จังหวัดพะเยา
 ท้องที่ตำบลมาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 ปีปลูก 2561 เนื้อที่ 130 ไร่ พิกัดกลางแปลง WGS1984 Zone 47 E 653649 N 2140605



รูปที่ 5.2-47 ตำแหน่งแปลงบำรุงป่า ป่าแม่ยมที่ 16 จังหวัดพะเยา

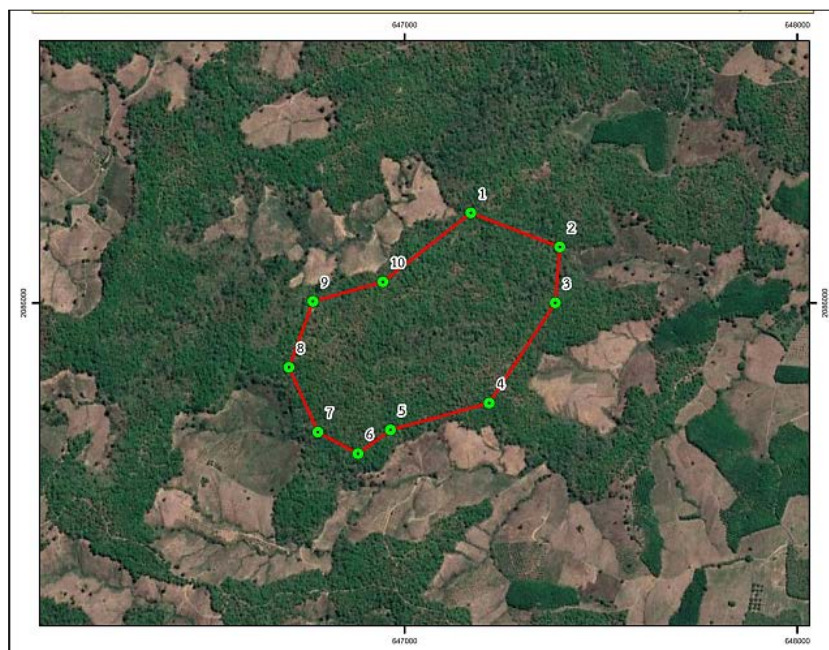
ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

สามารถฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายจนเสื่อมโทรมให้คืนสภาพป่าที่สมบูรณ์ดังเดิม โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ก่อประโยชน์ต่อชุมชนจำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาพื้นที่ที่ดำเนินการปลูกฟื้นฟูให้คงสภาพป่าสมบูรณ์แบบยั่งยืน ต่อไป

กรรมป่าไม้ โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่

งานบำรุงป่าปีที่ 2-6 จำนวน 3,552 ไร่ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปีที่ 2 (ปลูกปี 2566) จำนวน 142 ไร่ 2) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปีที่ 3 (ปลูกปี 2565) จำนวน 1,910 ไร่ 3) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปีที่ 5 (ปลูกปี 2563) จำนวน 1,500 ไร่ ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดอยภูคาและป่าผาแดง ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ จังหวัดน่าน

1) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปีที่ 2 (ปลูกปี 2566) จำนวน 142 ไร่ ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาว และป่าน้ำสวด ที่ 2 จังหวัดน่าน ท้องที่ ตำบลบ้านพี้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน



รูปที่ 5.2-48 แผนที่แปลงปลูกป่า เนื้อที่ 142 ไร่
พิกัดรอบแปลง เนื้อที่ 142 ไร่

จุด	E	N	จุด	E	N
1	647169	2086229	6	646881	2085616
2	647395	2086143	7	646779	2085671
3	647383	2086000	8	646705	2085836
4	647215	2085745	9	646767	2086004
5	646964	2085674	10	646944	2086054

2) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปีที่ 3 (ปลูกปี 2565) จำนวน 1,910 ไร่ ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ทำการปลูกซ่อมในการบำรุงสวนเดิม ดायวิชพืช และซ่อมทางตรวจการณ์/แนวป้องกันไฟ แบ่งเป็น 3 หน่วย จำนวน 10 แปลง รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 16 จังหวัดน่าน จำนวน 600 ไร่ แบ่งเป็น 3 แปลง ดังนี้

แปลงที่ 1 ท้องที่ตำบลน้ำพี้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 2 ท้องที่ตำบลน้ำพี้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 3 ท้องที่ตำบลน้ำพี้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

2. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 24 จังหวัดน่าน จำนวน 510 ไร่ แบ่งเป็น 3 แปลง ดังนี้

แปลงที่ 1 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 2 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 3 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 110 ไร่

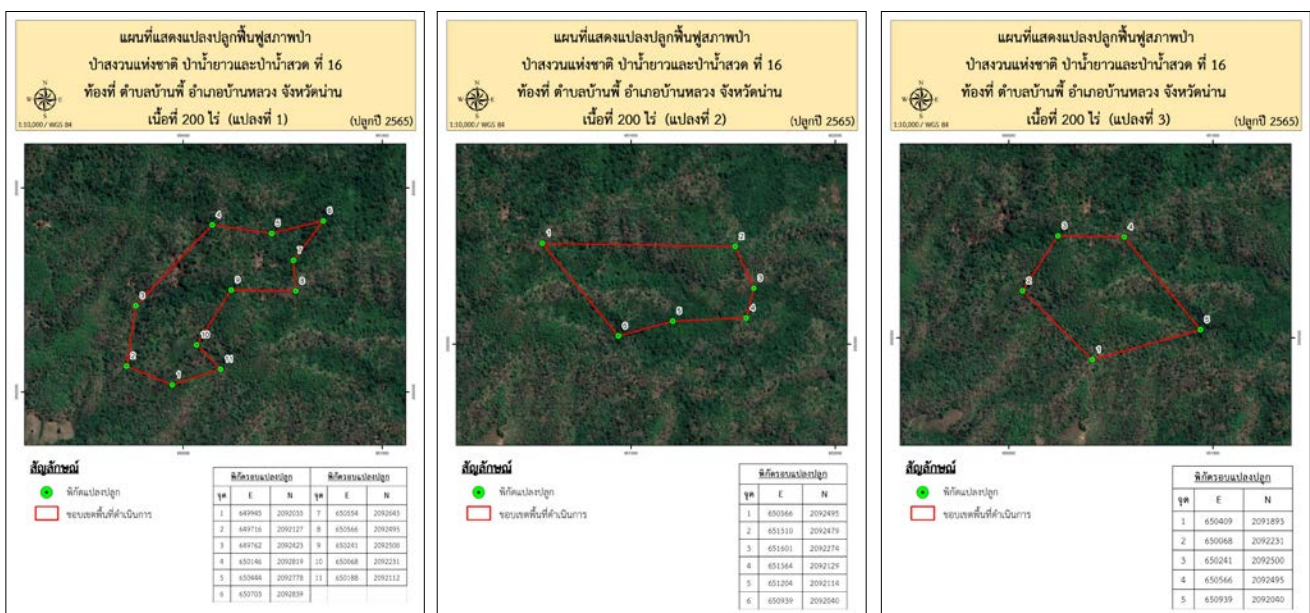
3. หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 25 จังหวัดน่าน จำนวน 800 ไร่ แบ่งเป็น 4 แปลง ดังนี้

แปลงที่ 1 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

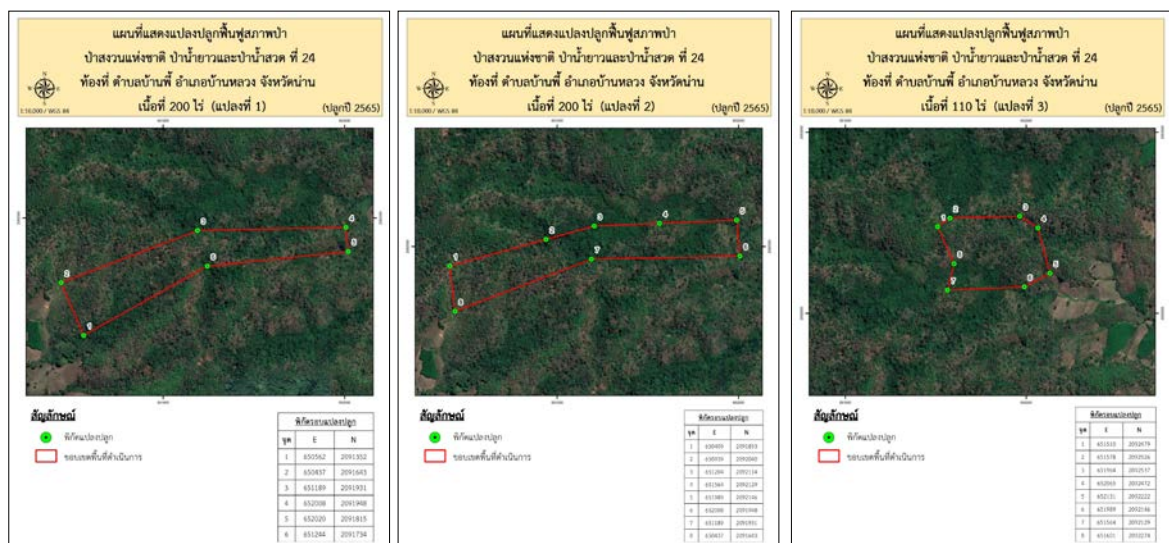
แปลงที่ 2 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

แปลงที่ 3 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่

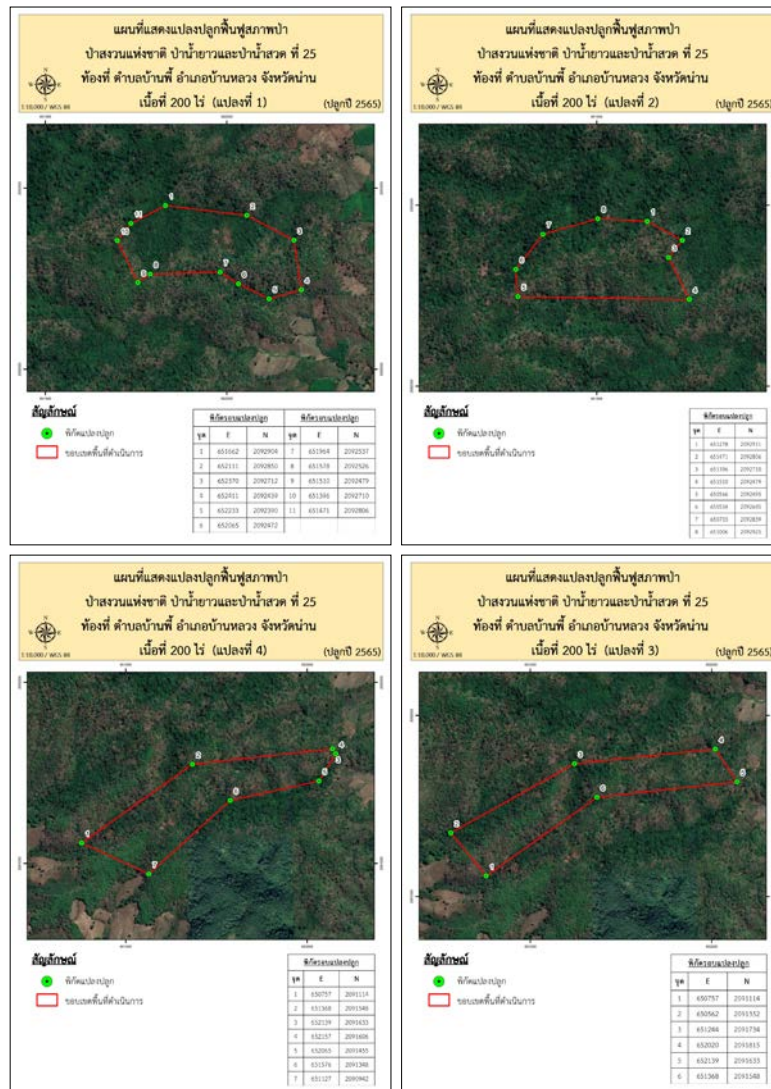
แปลงที่ 4 ท้องที่ตำบลน้ำพี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ไร่



รูปที่ 5.2-49 แผนที่แปลงปลูกป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 16 ทั้ง 3 แปลง จำนวน 600 ไร่



รูปที่ 5.2-50 แผนที่แปลงปลูกป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 24 ทั้ง 3 แปลง จำนวน 510 ไร่



รูปที่ 5.2-51 แผนที่แปลงปลูกป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 25 ทั้ง 4 แปลง จำนวน 800 ไร่

3) กิจกรรมบำรุงรักษาป่าปี 5 (ปลูกปี 2563) จำนวน 1,500 ไร่ ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ จังหวัดน่าน ทำการปลูกซ่อมในการบำรุงสวนเดิม ดायวัชพืช และซ่อมทางตรวจการณ์/แนวป้องกันไฟ

1) หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ที่ 2 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ในบริเวณตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด 200 ไร่

2) หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ที่ 13 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

3) หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ที่ 14 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

4) หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ที่ 18 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

5) หน่วยฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ปาดอยภูคาและป่าผาแดง ที่ 19 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

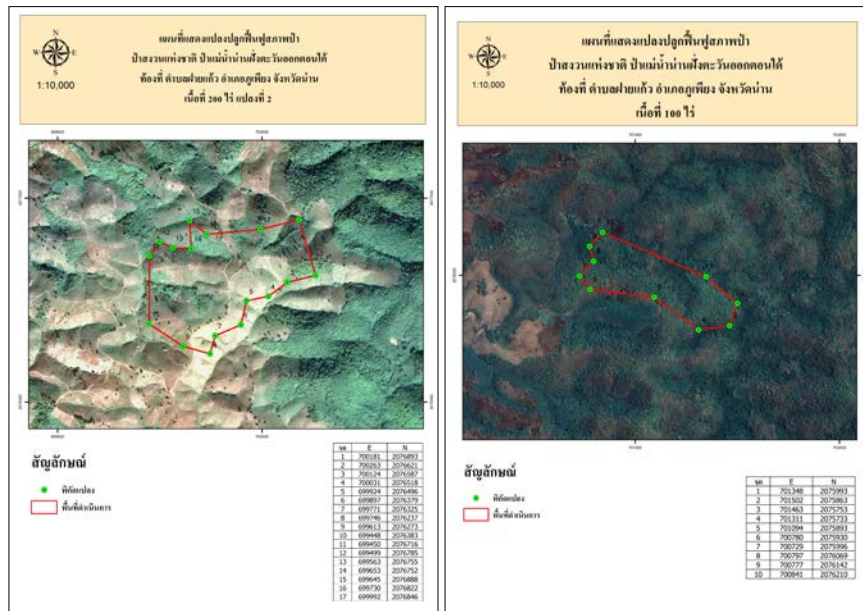
6) หน่วยฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ที่ 17 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

7) หน่วยฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ ที่ 11 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 200 ไร่

8) หน่วยฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ ที่ 18 จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน 100 ไร่



รูปที่ 5.2-52 แผนที่แปลงปลูก เนื้อที่ 1,500 ไร่



รูปที่ 5.2-52 แผนที่แปลงปลูก เนื้อที่ 1,500 ไร่ (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค

-

5.3 แผนการผลักดันและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ก่อสร้าง

หลักการและเหตุผล

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำน้ำปี้ซึ่งเป็นลุ่มน้ำสาขาฝั่งซ้ายของลุ่มน้ำยม ประกอบด้วยตัวเขื่อนและระบบชลประทาน โดยตัวเขื่อนตั้งอยู่บนลำน้ำน้ำปี้บริเวณบ้านปิ่น หมู่ 3 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ระหว่างด้านท้ายน้ำของห้วยน้ำกับแม่น้ำยม ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเชียงม่วนและพื้นที่โดยรอบตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยบริเวณที่ราบของพื้นที่ลุ่มน้ำน้ำปี้ มีสภาพเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชน ซึ่งจะมีการใช้น้ำจากลำน้ำน้ำปี้สำหรับกิจกรรมการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ก่อนจะไหลลงลำน้ำยม

การดำเนินการสำรวจความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 3 ปี เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของชนิดสัตว์รวมทั้งจำนวนประชากรของสัตว์ที่สามารถทำการเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ได้ โดยพื้นที่อ่างเก็บน้ำจำนวน 1,380 ไร่ ซ้อนทับกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยภูาง จังหวัดพะเยา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่อาศัยของสัตว์ป่าไปเป็นอ่างเก็บน้ำนั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อดัชนีชีวิตรูปแบบสัตว์ป่าหลายชนิดและเกิดผลกระทบต่อนิเวศโดยตรงเนื่องจากพื้นที่ในแนวน้ำท่วมถึงที่เคยเป็นพื้นที่ถิ่นอาศัย แหล่งหากิน แหล่งหลบภัยของสัตว์ป่าจะสูญหายไป สัตว์ป่าในพื้นที่บางชนิดจะถูกบีบให้เคลื่อนย้ายถิ่นอาศัยไปจากแหล่งเดิม เกิดการเปลี่ยนแปลง ในด้านความสมดุลของระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหาร โดยเฉพาะในสัตว์ชนิดที่มีขนาดถิ่นอาศัยจำกัดและมีขนาดเล็กยิ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับอันตรายถึงชีวิต เนื่องจากไม่สามารถอพยพย้ายถิ่นและเคลื่อนที่เป็นระยะทางไกลได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการติดตามสถานภาพตลอดจนการดำเนินการด้านการช่วยเหลือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าบางชนิดที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่อ่างเก็บน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเป็นการบรรเทาและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสัตว์ป่าจากการดำเนินโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำดังกล่าว และเพื่อเป็นการรักษาชีวิตและอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. สำรวจสถานภาพ ความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่ามีกระดูกสันหลัง 4 กลุ่ม ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง
2. ศึกษาลักษณะการกระจายและการใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่าชนิดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศในพื้นที่อ่างเก็บน้ำและบริเวณใกล้เคียง
3. เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างอ่างเก็บน้ำไปยังแหล่งอาศัยตามธรรมชาติที่เหมาะสมแห่งใหม่
4. ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าที่ถูกอพยพไปยังแหล่งอาศัยตามธรรมชาติแห่งใหม่

งบประมาณ

350,000 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงราย) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

วิธีการดำเนินงาน

การสำรวจสถานภาพสัตว์ป่า

1.1 สำรวจชนิดและสถานภาพของสัตว์ป่าทั้ง 4 กลุ่ม ในบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่น้ำท่วมถึง และพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำ โดยวิธีการสำรวจแตกต่างกันตามชนิดสัตว์ ดังนี้

(1) กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม การสำรวจชนิด การกระจาย และประเมินสถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่จะดำเนินการวางกล้องดักถ่ายภาพและการสำรวจบนเส้นแนวควบคู่กันไป (line transect) ให้ครอบคลุมพื้นที่ วางกล้องดักถ่ายภาพในแต่ละจุดเป็นเวลาต่อเนื่องกัน 15 วัน และสำรวจชนิด การกระจายของสัตว์ป่าบนแนวเส้นสำรวจทุกเดือน ในกลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก สำรวจด้วยวิธีการตั้งกรงดัก (live trap) ทำการวางกรงดักห่างกัน 100 เมตร บนแนวเส้นสำรวจให้ครอบคลุมพื้นที่ วางกรงดักต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 วัน ในแต่ละจุด ทำการตรวจเช็คกรงดักในช่วงเช้าของทุกวัน บันทึกชนิด จำนวน และเก็บข้อมูลทางกายภาพของสัตว์ป่าที่จำเป็น

(2) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สำรวจชนิดและการกระจายของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่โดยการสำรวจโดยตรง (direct count) ให้ทั่วพื้นที่ศึกษา โดยยึดแนวลำห้วยเป็นแนวสำรวจ สำรวจตามฝั่งลำห้วยทั้งซ้าย-ขวา ใช้วิธีการสำรวจโดยการวางหลุมกับดัก การเดินสำรวจหาโดยตรงตามเส้นทางสำรวจ (line transect) และการส่องไฟหากลางคืน ในบริเวณลำห้วย สำรวจต่อเนื่องกันเป็นเวลา 5 วัน ของแต่ละเดือน

(3) กลุ่มนก สำรวจโดยการเดินสำรวจตามเส้นทางที่กำหนดโดยใช้วิธีสำรวจแบบกำหนดจุดนับ (Point count) บันทึกข้อมูลชนิด และจำนวนนกทั้งการพบเห็นตัวโดยตรงและได้ยินเสียงร้อง ดำเนินการในช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 06.00-10.30 น. ติดต่อกัน 3 วัน ในแต่ละรอบของการสำรวจของแต่ละเดือน

1.2 สำรวจสัตว์ป่าชนิดที่มีความสำคัญ และคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการสร้างอ่างเก็บน้ำ โดยใช้กล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าและการสำรวจตามแนวเส้นสำรวจที่กำหนดในบริเวณพื้นที่อาศัยของสัตว์ป่าเป้าหมาย เช่น นกยูง เพื่อประเมินความชุกชุม ลักษณะการกระจาย วิเคราะห์พื้นที่การใช้ประโยชน์ (Habitat Utilization) และพื้นที่อาศัยที่เหมาะสมของสัตว์ป่า (Habitat Suitability)

1.3 การสำรวจและกำหนดพื้นที่รองรับการอพยพสัตว์ป่า โดยการเดินสำรวจตามเส้นทางผ่านสัตว์ในพื้นที่นอกแนวน้ำท่วมถึง เพื่อตรวจสอบชนิดพันธุ์สัตว์ดั้งเดิม แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร แหล่งโปง และปัจจัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่และแนวทางการดำเนินงานด้านการเพิ่มศักยภาพ หรือปรับปรุงฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการรองรับประชากรสัตว์ป่าที่อพยพมาเพิ่มเติม

การเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า

อพยพย้ายสัตว์ป่าที่พบในบริเวณน้ำท่วมถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสัตว์ป่าที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายตัวเองไปยังแหล่งอาศัยใหม่ ได้แก่ กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก สัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ไปยังพื้นที่รองรับที่เหมาะสมแห่งใหม่ โดยมีแนวทางการช่วยเหลือสัตว์ป่าในแต่ละกลุ่มดังนี้

(1) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม วางกับดักหรือกรงดักทั้งแบบเป็นระบบและแบบสุ่มโดยพิจารณาตามลักษณะทางนิเวศวิทยา ชีววิทยาของชนิดพันธุ์เป้าหมายนั้นๆ ซึ่งจะใช้วิธีการดักจับแตกต่างกันตามกลุ่มสัตว์ ดังนี้

- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดกลาง กำหนดกริดให้ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงาน ใช้กรงดักขนาด 50 x 50 x 120 ซม. วางระยะห่างกันของแต่ละกรงประมาณ 200 เมตร ระยะห่างแต่ละเส้นสำรวจห่างกัน 200 เมตร ใช้เนื้อสัตว์และผลไม้เป็นเหยื่อล่อ ตรวจเช็คกรงดักและเปลี่ยนเหยื่อล่อในช่วงเช้าของทุกวัน ทั้งกรงไว้ในพื้นที่ตลอดช่วงเวลาของการสำรวจแต่ละครั้ง

- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ดำเนินการวางกรงดัก (Live trap) ขนาด 15 x 15 x 30 ซม. กรงดักชนิดพับได้ (Sherman trap) ขนาด 8 x 23 x 9 ซม. และกรงดักชนิด Tomahawk trap ขนาด 42 x 15 x 15 ซม. บนแนวเส้นสำรวจกริดเดียวกันกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดกลาง โดยกำหนดแนวเส้นสำรวจห่างกันเส้นละ 50 เมตร แต่ละเส้นสำรวจจะวางกรงห่างกันจุดละ 50 เมตร และวางกรงดักทั้ง 3 ประเภท สลับกันทุกๆ ระยะ 50 เมตร ตรวจสอบเช็กรงดักในช่วงเช้าของทุกวัน

(2) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ใช้วิธีการผสมผสานทั้งการจับด้วยอุปกรณ์จับสัตว์โดยตรงตามแหล่งอาศัยที่สำคัญ เช่น แหล่งน้ำต่างๆ และพื้นที่ป่า ภายในขอบเขตแนวน้ำท่วมถึงสูงสุด และการวางหลุมดักตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ

(3) สัตว์ป่าที่ดักจับได้ โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ทำเครื่องหมาย จัดทำประวัติและบันทึกรายละเอียดต่างๆ เช่น วันเวลาที่จับได้ ชนิดพันธุ์ น้ำหนัก ขนาดสัดส่วนต่างๆ ได้แก่ ความยาวหัวและลำตัว (Head and Body: HB) ความยาวหาง (Tail: T) ความยาวหู (Ear: E) และความยาวตีนหลัง (Hind Foot: HF) ก่อนเคลื่อนย้ายและปล่อยยังพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เพื่อให้สามารถติดตามสถานภาพ ความอยู่รอดของสัตว์ป่าแต่ละตัวภายหลังจากการอพยพได้

นอกจากนี้ จะมีสัตว์บางกลุ่ม เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ ที่อาจมีการอพยพย้ายถิ่นเองจากระดับน้ำที่เพิ่มสูงขึ้นภายหลังการกักเก็บน้ำ ทั้งนี้ ต้องมีการติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่องเพื่อกำหนดแผนการในการลดผลกระทบที่เหมาะสมต่อไป

การติดตามผลกระทบด้านสัตว์ป่า

2.1 ติดตามตรวจสอบการกระจายและความสามารถในการปรับตัวของสัตว์ป่าที่อพยพไปยังพื้นที่อาศัยใหม่ ติดตามโดยใช้กล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า และเส้นสำรวจ บริเวณแหล่งอาศัยแหล่งใหม่และพื้นที่ข้างเคียงโดยรอบแนวอ่างเก็บน้ำ โดยการวางกล้องดักถ่ายภาพแต่ละจุดห่างกันไม่เกิน 200 เมตร เป็นแนวรัศมีห่างจากระดับน้ำออกไปในระยะ 1 กิโลเมตร วางกล้องดักถ่ายภาพในแต่ละจุดต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 15 วัน กำหนดเส้นสำรวจความยาวเส้นละ 2 กิโลเมตร เป็นรัศมีจากขอบของอ่างเก็บน้ำ ในบริเวณที่อพยพสัตว์ป่า วางแนวเส้นสำรวจห่างกัน 1 กิโลเมตร โดยรอบพื้นที่เป้าหมาย

2.2 ตรวจสอบการเข้ามาใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่าบริเวณรอบอ่างน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง และการศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่อาศัยและพื้นที่หากินของสัตว์ป่าในกลุ่มสัตว์ป่าที่สำคัญ (Key Species) ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง โดยการสำรวจจะใช้วิธีการตามข้อ 2.1

ระยะเวลาดำเนินงาน

ดำเนินการในระยะที่กำลังก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2567 ทำการสำรวจความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ป่ารอบ ๆ จากระดับน้ำที่ท่วมสูงสุดของอ่างเก็บน้ำ



รูปที่ 5.3-1 สภาพลักษณะของพื้นที่ศึกษา

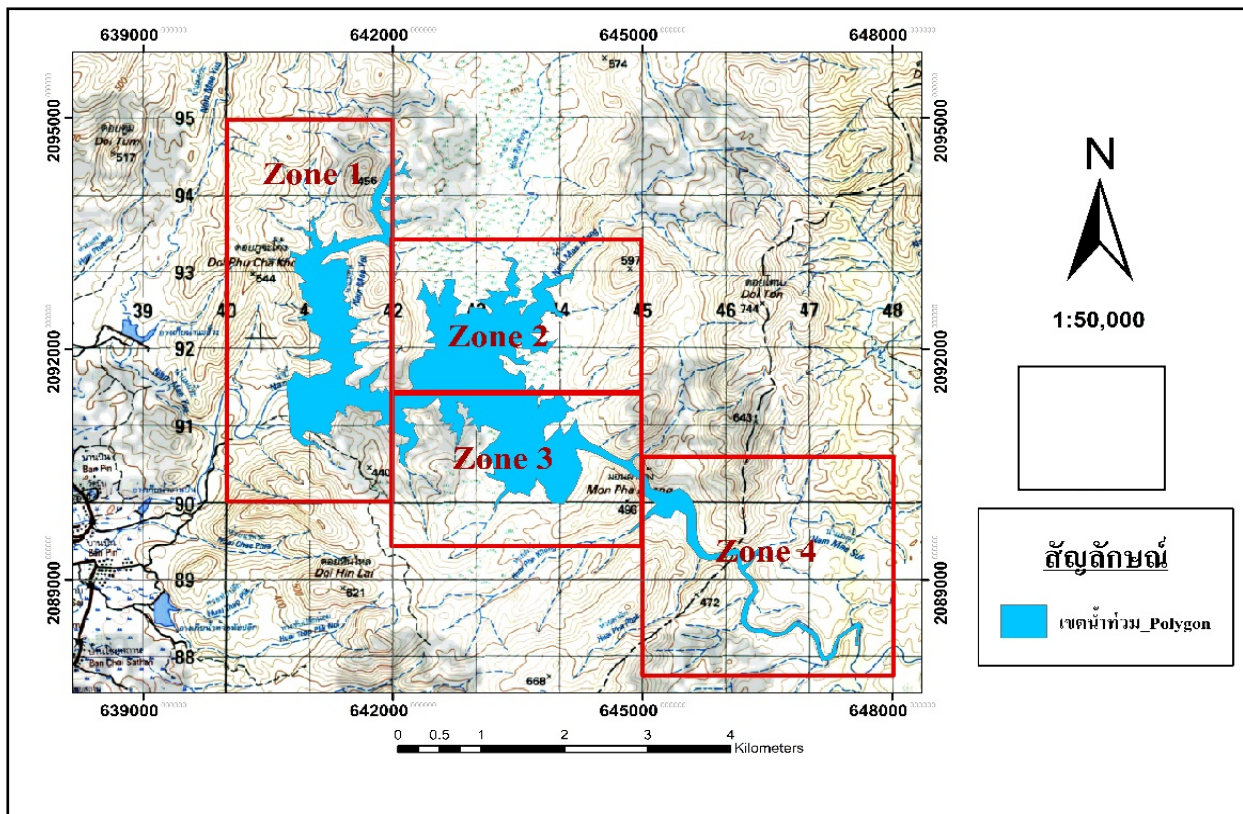
กลุ่มเป้าหมาย

สัตว์ป่าในธรรมชาติที่อาศัยในพื้นที่ในระดับน้ำท่วมต่ำสุดไปจนถึงสัตว์ป่าที่อาศัยในพื้นที่ระดับน้ำท่วมสูงสุดของอ่างเก็บน้ำที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบเมื่อโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ดำเนินการสร้างแล้วเสร็จ

วิธีการศึกษา

สำรวจชนิดและสถานภาพของสัตว์ป่าทั้ง 4 กลุ่ม ในบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่น้ำท่วมถึง โดยแบ่งพื้นที่ที่น้ำท่วมถึงออกเป็นสี่พื้นที่ ประกอบด้วย พื้นที่โซน 1 ครอบคลุมพื้นที่ห้วยแม้งัด โซนที่ 2 ครอบคลุมพื้นที่ห้วยม้ง โซนที่ 3 ครอบคลุมพื้นที่ลำน้ำปี้ตอนล่าง โซนที่ 4 ครอบคลุมพื้นที่ลำน้ำปี้ตอนบน โดยมีการกำหนดจุดตรวจสอบตามลำห้วยให้มีระยะห่างของจุดสำรวจประมาณ 200 เมตร ทำการเก็บข้อมูลตามเส้นสำรวจ ตามเส้นทางธรรมชาติ ด้านสัตว์ และแหล่งน้ำ พื้นที่ตัวโครงการที่สร้างเขื่อนน้ำปี้รวมไปถึงพื้นที่ที่น้ำจะท่วมสูงสุด

พื้นที่ดำเนินงาน

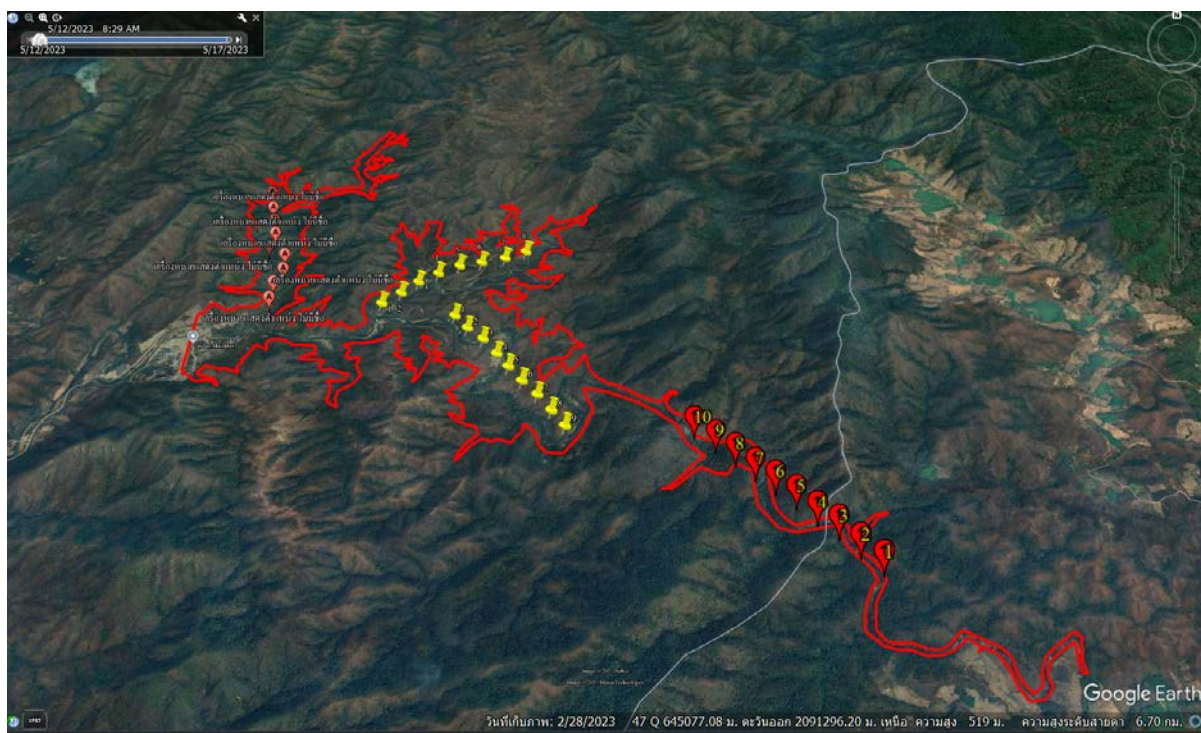


รูปที่ 5.3-2 พื้นที่สำรวจสัตว์ป่าทั้งในพื้นที่น้ำท่วมและบริเวณรอบเขื่อนน้ำท่วม

สภาพพื้นที่การศึกษาพื้นที่ก่อสร้างเขื่อนนั้นเป็นพื้นที่ห้วยงานอยู่นอกเขตอุทยานแห่งชาติดอยภูนาง แต่พื้นที่อ่างเก็บน้ำมีบางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยภูนางภูมิประเทศก่อสร้างเขื่อนเป็นภูเขาสูง อยู่สองข้างของลำน้ำน้ำปี โดยฝั่งขวาของลำน้ำปีประดิษฐานส่วนฝั่งซ้ายของลำน้ำปีพื้นราบและพื้นที่ ปลูกพืชเกษตรและต่อเนื่องด้วยภูเขาสูง ภูเขาทั้งสองลูกมีสังคมพืชของป่าเบญจพรรณปกคลุม ชนิดพันธุ์ไม้ ของป่าเบญจพรรณบนภูเขาที่ใช้ก่อสร้างเขื่อนรวมทั้งบนภูเขาที่อยู่สองข้างพื้นที่อ่างเก็บน้ำ เช่น ข่อย แควหางค่า งิ้วป่า แดง ตาเสือ ตีนนก ไทร ประดู่ มะกอกป่า มะค่าโมง มะเฒ่า เล็บเหยี่ยว สัก ส้านใหญ่ หนามคนหา เป็นต้น สำหรับพื้นที่ในแนวสันเขื่อน เป็นลำน้ำปีและพื้นที่ปลูกพืชเกษตร

อ่างเก็บน้ำน้ำปีเป็นพื้นที่อยู่สองฝั่งลำน้ำและสองฝั่งลำห้วยสาขา (แม่น้ำยัด และน้ำแม่ม้ง) ในพื้นที่ อ่างเก็บน้ำและลำห้วยสาขา เส้นทางเดินนี้อาจอยู่ฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของลำน้ำซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ แม้ว่าเส้นทางเดินเท้าแต่รถจักรยานยนต์สามารถใช้สัญจรได้

ด้วยเหตุนี้พื้นที่ที่ใช้ก่อสร้างเขื่อนและพื้นที่ที่เป็นอ่างเก็บน้ำรวมทั้งพื้นที่ห้วยงานที่เป็นระบบนิเวศบก จึงเป็นพื้นที่ปลูกพืชเกษตรที่มีกิจกรรมของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสัตว์ป่าที่อาศัยหรือเข้ามาใช้ประโยชน์ ส่วนมากจึงเป็นประเภทอาศัยและหากินในพื้นที่ที่สภาพนิเวศหลากหลาย ทั้งในป่า ในพื้นที่เกษตรกรรม ในพื้นที่รกร้าง



รูปที่ 5.3-3 จุดสำรวจสัตว์ในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการสำรวจตามเส้นทางธรรมชาติ ด้านสัตว์ และแหล่งน้ำโดยแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 พื้นที่ ศึกษา ได้แก่ พื้นที่ตัวโครงการที่สร้างเขื่อนน้ำปี้รวมไปถึงพื้นที่ที่น้ำจะท่วมสูงสุด และพื้นที่บริเวณป่ารอบพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่มีปริมาณน้ำกักเก็บสูงสุดออกไปในพื้นที่

ความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าที่สำรวจพบทั้งหมดในทั้งสองพื้นที่ ดังนี้

- 1) กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบจำนวน 6 ชนิด เช่น กระต่ายป่า เก้งเหนือ และอีเห็นข้างลาย เป็นต้น
- 2) กลุ่มนก พบจำนวน 20 ชนิด เช่น นกยูง นกกระรางหัวหงอก นกเขาใหญ่ และนกปรอดหัวโขน เป็นต้น
- 3) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน พบจำนวน 2 ชนิด ได้แก่ แย้ และงูเหลือม
- 4) กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบจำนวน 3 ชนิด ได้แก่ กบนา คางคกบ้าน และปาดบ้าน

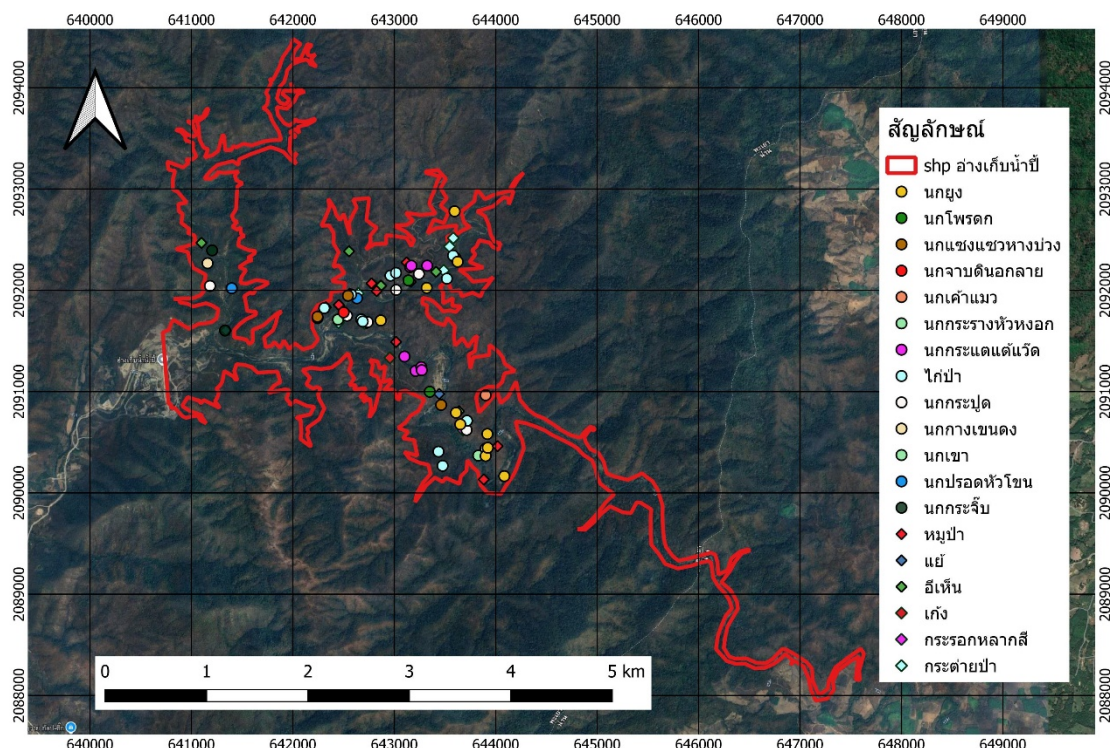


รูปที่ 5.3-4 การสำรวจเก็บข้อมูลความหลากหลายของสัตว์ป่าในพื้นที่ก่อสร้างอ่างน้ำปี



รูปที่ 5.3-5 ร่องรอยของสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่

- (ก) ซากขนหางนกยูง
- (ข) ขี้กระต่ายป่า
- (ค) ขี้ไ้เห็น
- (ง) รอยตีนนกยูง



รูปที่ 5.3-6 แผนที่แสดงการกระจายของสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 5.3-1 บัญชีรายชื่อการสำรวจสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

ลำดับ	ชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานภาพ		
			IUCN (2018-1)	สผ.	ตามกฎหมาย
1	กระต่ายป่า	<i>Lepus peguensis</i> (Blyth, 1855)	LC	LC	-
2	อีเห็น ธรรมดา	<i>Paradoxurus hermaphroditus</i> (Pallas, 1777)	LC	LC	-
3	หมูป่า	<i>Sus scrofa</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	-
4	เก้งเหนือ	<i>Muntiacus vaginalis</i> (Boddaert, 1785)	LC	LC	ค
5	อันเล็ก	<i>Cannomys badius</i> (Hodgson, 1841)	NT	NT	-
6	กระรอก	<i>Callosciurus finlaysonii</i> (Horsfield, 1823)	LC	LC	-

ตารางที่ 5.3-2 บัญชีรายชื่อชนก

ลำดับ	ชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานภาพ		
			IUCN (2018-1)	สผ.	ตามกฎหมาย
1	ไก่ป่า	<i>Gallus gallus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	ค
2	นกยูง	<i>Pavo muticus</i> (Linnaeus, 1766)	EN	EN	ค
3	เหยี่ยวรุ้ง	<i>Spilornis cheela</i> (Latham, 1790)	LC	LC	ค
4	นกกระแตแต้แว๊ด	<i>Vanellus indicus</i> (Boddaert, 1783)	LC	LC	ค
5	นกเขาใหญ่	<i>Streptopelia chinensis</i> (Scopoli, 1786)	LC	LC	ค
6	นกคุ่มอกลาย	<i>Turnix suscitator</i> (Gmelin, 1789)	LC	LC	ค
7	นกกะปูดใหญ่	<i>Centropus sinensis</i> (Stephens, 1815)	LC	LC	-
8	นกเค้าโมง, นกเค้าแมว	<i>Glaucidium cuculoides</i> (Vigors, 1831)	LC	LC	ค
9	นกตะขาบทุ่ง	<i>Coracias benghalensis</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	ค
10	นกโพระดกธรรมดา	<i>Megalaima lineate</i> (Vieillot, 1816)	LC	LC	ค
11	นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่	<i>Dicrurus paradiseus</i> (Linnaeus, 1766)	LC	LC	ค
12	นกปรอดเหลืองหัวจุก	<i>Pycnonotus melanicterus</i> (Gmelin, 1789)	LC	LC	ค
13	นกปรอดหัวโขน	<i>Pycnonotus jocosus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	ค
14	นกปรอดหัวสีเขม่า	<i>Pycnonotus aurigaster</i> (Vieillot, 1818)	LC	LC	ค
15	นกปรอดสวน	<i>Pycnonotus blanfordi</i> (Jerdon, 1862)	LC	LC	ค
16	นกกระจิธรรมดา	<i>Orthotomus sutorius</i> (Pennant, 1769)	LC	LC	ค
17	นกกระรางหัวหงอก	<i>Garrulax leucolophus</i> (Hardwicke, 1815)			
18	นกกาขเอนดง	<i>Kittacincla malabarica</i> (Scopoli, 1786)			
19	นกกาเหว่า	<i>Eudynamys scolopaceus</i> (Linnaeus, 1758)	LC	LC	ค
20	นกกินแมลงหน้าผากน้ำตาล	<i>Stachyridopsis rufifrons</i> (Hume, 1873)	LC	LC	ค

ตารางที่ 5.3-3 บัญชีรายชื่อสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

ลำดับ	ชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานภาพ		
			IUCN (2018-1)	สผ.	ตามกฎหมาย
1	กบนา	<i>Hoplobatrachus rugulosus</i> (Wiegmann, 1834)	LC	LC	-
2	คางคกบ้าน	<i>Duttaphrynus melanostictus</i> (Schneider, 1799)	LC	LC	-
3	ปาดบ้าน	<i>Polypedates leucomystax</i> (Gravenhorst, 1829)	LC	LC	-

ตารางที่ 5.3-4 บัญชีรายชื่อสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่ศึกษา

ลำดับ	ชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานภาพ		
			IUCN (2018-1)	สผ.	ตามกฎหมาย
1	แยะ	<i>Leiolepis ocellata</i> (Peters, 1971)	LC	LC	ค
2	งูเหลือม	<i>Malayopython reticulatus</i> (Schneider, 1801)	LC	LC	ค

สรุปผลการศึกษา

จากการสำรวจความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าที่สำรวจพบทั้งหมดในทั้งสองพื้นที่ดังนี้

1) กลุ่มสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม พบจำนวน 6 ชนิด เช่น กระต่ายป่า เก้งเหนือ และอีเห็นข้างลาย เป็นต้น สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีตัวขนาดตัวแตกต่างกันมากและเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีความสามารถในการเคลื่อนที่ตลอดจนมีนิสัยการกินอาหารแตกต่างกันหลากหลาย ดังนั้นขอบเขตพื้นที่อาศัยของสัตว์ป่ากลุ่มนี้จึงเป็นสัดส่วนกับขนาดตัวและความสามารถในการเคลื่อนที่รวมทั้งนิสัยการกินอาหาร โดยชนิดที่มีขนาดใหญ่ต้องการพื้นที่อาศัยกว้างกว่าชนิดที่มีขนาดเล็ก ชนิดที่มีความสามารถในการเคลื่อนที่สูงใช้พื้นที่อาศัยกว้างกว่าชนิดที่สามารถในการเคลื่อนที่ต่ำ และชนิดที่มีนิสัยล่าเหยื่อมีพื้นที่หากินกว้างกว่าชนิดที่มีนิสัยกินพืชและสัตว์

2) กลุ่มนก พบจำนวน 20 ชนิด เช่น นกยูง นกกระรางหัวหงอก นกเขาใหญ่ และนกปรอดหัวโขน เป็นต้น นกเป็นกลุ่มสัตว์ที่บินในอากาศจึงบินโยกย้ายหาแหล่งอาศัยและพื้นที่หากินที่มีสภาพนิเวศตามที่ต้องการได้รวดเร็วและเป็นระยะทางไกล ตลอดจนบินโยกย้ายเพื่อเปลี่ยนพื้นที่ใช้เป็นแหล่งอาศัยหรือเป็นแหล่งผสมพันธุ์ตามฤดูกาลหรือเป็นนกอพยพ ซึ่งส่วนใหญ่เข้ามาในประเทศไทยประมาณเดือนตุลาคม เพื่อใช้เป็นแหล่งอาศัยและบินโยกย้ายออกไปจากต่างประเทศไทยประมาณเดือนเมษายน และส่วนน้อยเข้ามาในประเทศในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นแหล่งผสมพันธุ์และเมื่อลูกเติบโตและบินได้จึงบินโยกย้ายออกไปจากประเทศไทย

3) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน พบจำนวน 2 ชนิด ได้แก่ แยะ และงูเหลือม สัตว์เลื้อยคลานมีผนังลำตัวหนาและมีไขมันเคลือบผิวหนังจึงป้องกันการสูญเสียน้ำผ่านทางผิวหนังและทำให้สัตว์เลื้อยคลานอาศัยอยู่บนบกได้ตลอดเวลา โดยมีบางชนิดปรับตัวลงไปอาศัยหากินในน้ำและดำรงชีวิตแบบสะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์เลื้อยคลานเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีชนิดหากินเวลากลางวันและชนิดหากินเวลากลางคืน แต่ส่วนใหญ่จะหากินเวลากลางคืน

4) กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบจำนวน 3 ชนิด ได้แก่ กบนา คางคกบ้าน และปาดบ้าน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีชีวิตต้องมีระยะหนึ่งอาศัยในน้ำและมีผนังลำตัวบางเพราะใช้ผิวหนังลำตัวบางเพราะใช้ผิวหนังแลกเปลี่ยนแก๊สร่วมกับปอด เมื่อขึ้นมาอยู่บนบกจึงสูญเสียน้ำผ่านทางผิวหนัง

ตลอดเวลาและสูญเสียน้ำเป็นสัดส่วนมากขึ้นถ้าอากาศแห้งและอุณหภูมิอากาศสูง จึงต้องอาศัยใกล้เคียงแหล่งน้ำหรือบริเวณที่มีน้ำเพื่อได้นำมาชดเชยที่สูญเสียผ่านทางผิวหนังสำหรับรักษาสมดุลน้ำในลำตัวและออกหากินเวลากลางคืนเพราะเป็นช่วงเวลาที่อุณหภูมิอากาศลดลงและความชื้นสูงขึ้น



รูปที่ 5.3-7 ภัยคุกคามต่อสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่สำรวจ



รูปที่ 5.3-8 การปฏิบัติงานตามแผนการผลักดันและเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ก่อสร้าง
ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

ปัญหาและอุปสรรค

1. การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ หลากหลายรูปแบบ เช่น หาของป่า เลี้ยงปศุสัตว์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสัตว์ป่าที่เคยอาศัยในพื้นที่
2. ช่วงเวลาการสำรวจมีฝนตกชุกและต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณน้ำในลำห้วยมาก และไหลเชี่ยว ทำให้การเข้าถึงพื้นที่สำรวจยากลำบาก

5.4 แผนการบริหารการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ

หลักการและเหตุผล

กรมชลประทานได้กำหนดยุทธศาสตร์ดำเนินการบริหารจัดการน้ำชลประทาน โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความยั่งยืนในการบริหารจัดการน้ำ โดยให้เกษตรกรหรือผู้ใช้น้ำชลประทานเข้ามามีส่วนร่วมกับกรมชลประทานในการตัดสินใจบริหารจัดการและดำเนินงานกิจกรรมชลประทานซึ่งเกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มเป็นตัวแทนสมาชิกกลุ่มในการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเจ้าหน้าที่ ให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการจัดสรรน้ำ การเพาะปลูก นำไปสู่การใช้น้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งการบำรุงรักษาระบบส่งน้ำเพื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและยาวนาน

โครงการชลประทานพะเยา ได้จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ ในเขตพื้นที่โครงการชลประทานพะเยา เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำชลประทานมีศักยภาพ พร้อมกับมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้จัดโครงการประชุมจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อนำสู่การบริหารจัดการองค์กรผู้ใช้น้ำอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม และการบำรุงรักษาระบบชลประทานให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน รวมทั้งการพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำให้เข้มแข็งและยั่งยืน
2. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน นำไปสู่การพัฒนา
3. เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ร่วมกันบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำสู่ความเข้มแข็งต่อไป

งบประมาณ

200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการชลประทานพะเยา กรมชลประทาน

วิธีการดำเนินงาน

1. โครงการชี้แจงกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน จำนวน 1 ครั้ง ครั้งละ 30 คน
2. กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 40 คน

ผลการดำเนินงาน

1. จัดประชุมโครงการชี้แจงกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานบ้านปิน ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา ในหัวข้อความรู้ด้านการชลประทานเบื้องต้น ความรู้ด้านองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ และบทบาทหน้าที่ขององค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิก และการจัดตั้งกลุ่ม ในวันที่ 26 สิงหาคม 2567 ตามรายละเอียด ดังนี้ จำนวน 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน

หัวข้อดังนี้

- 1) ความรู้ด้านการชลประทานเบื้องต้น

ประเภทของโครงการชลประทาน

- โครงการชลประทานขนาดใหญ่ หมายถึง งานชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการเกษตร การอุปโภค-บริโภค การบรรเทาอุทกภัย การอุตสาหกรรม การผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำ ในแต่ละโครงการมีงานก่อสร้างหลายประเภท เช่น เขื่อนเก็บกักน้ำ ฝายทดน้ำ การสูบน้ำ

ระบบส่งน้ำ ถ้าเป็นการก่อสร้างเชื่อมเก็บกักน้ำ สามารถเก็บกักน้ำได้มากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่ชลประทาน 80,000 ไร่

- โครงการชลประทานขนาดกลาง หมายถึง โครงการชลประทานที่มีขนาดเล็กกว่าโครงการชลประทานขนาดใหญ่ โดยต้องเป็นโครงการที่มีการจัดทำรายงานความเหมาะสมแล้ว มีปริมาตร เก็บกักน้ำน้อยกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานน้อยกว่า 80,000 ไร่

- โครงการชลประทานขนาดเล็ก หมายถึง งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่กรมชลประทานได้เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ.2520 เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนเกี่ยวกับเรื่องน้ำ สำหรับการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

- โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน หมายถึง โครงการที่ผสมผสานระหว่าง แผนด้านความมั่นคงและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หมายถึง โครงการที่ใช้พลังงานไฟฟ้าสูบน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม เป็นการเร่งรัดจัดปัญหาความแห้งแล้งในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

- โครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมายถึง โครงการชลประทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทาน รวมทั้งโครงการราษฎรทูลเกล้าฯขอพระราชทานความช่วยเหลือ

- โครงการพัฒนาระบบชลประทานในระดับไร่นา หมายถึง งานกระจายน้ำจากระบบโครงการชลประทานขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เข้าสู่เกษตรกรรม แยกได้เป็น 2 วิธี

วิธีที่ 1 การจัดทำคันและคูน้ำ

วิธีที่ 2 การจัดรูปที่ดิน

การชลประทาน คือ การให้น้ำแก่พืชเพื่อช่วยให้พืชได้รับน้ำเพียงพอกับความต้องการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ

1. เป็นกิจการที่บุคคลจัดทำขึ้นเพื่อนำน้ำไปใช้ประโยชน์
2. ใช้น้ำนั้นเพื่อการเพาะปลูก

อาคารประกอบเขื่อนทดน้ำ

- ประตูระบายน้ำ
- ประตูระบายทรายและร่องระบายทราย
- ทางล่องซุง
- ประตูเรือสัญจร
- บันไดปลา

ระบบชลประทาน ประกอบด้วย คลองส่งน้ำสายใหญ่ คลองซอย และคลองแยกซอย และจะมีอาคารในคลองส่งน้ำที่ประกอบไปด้วย ประตูระบายปากคลองส่งน้ำ ท่อระบายปากคลองส่งน้ำ ประตูปากคลองแยกซอย สะพานน้ำ ท่อเชื่อม อาคารอัดน้ำ อาคารน้ำตก รางเท ท่อส่งน้ำเข้านา

2) ความรู้ด้านองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ

องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน หมายถึง องค์กรที่เกิดขึ้นจากการที่เกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตรับน้ำชลประทาน ได้รวมตัวกันจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการจัดการน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน ซึ่งแบ่งตามสถานภาพด้านกฎหมาย ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่
 - กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน)
 - กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน

2. ประเภทเป็นนิติบุคคล ได้แก่

- กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน
- สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน
- สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน

กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (Water Users Group : WUG) องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีขอบเขตพื้นที่องค์กรฯ ครอบคลุมพื้นที่ แฉ่งส่งน้ำ 1 แฉ่ง หรือคูน้ำ 1 สาย โครงสร้าง องค์กรฯ ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่ม 1 คน (อาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น) และ สมาชิกผู้ใช้น้ำโดยพื้นที่หนึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ไม่ควรมากเกิน 1,000 ไร่

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน (Integrated Water Users Group: IWUG) องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีขอบเขตพื้นที่องค์กรฯ ครอบคลุมพื้นที่ คลองส่งน้ำสายใหญ่ หรือคลองซอย หรือคลองแยกซอย หรือโชนส่งน้ำ 1 โชน หรืออาจครอบคลุมพื้นที่ทั้งโครงการชลประทาน แต่มาก ที่สุดไม่ควรเกิน 20,000 ไร่ ต่อหนึ่งองค์กรฯ โดยโครงสร้างกลุ่ม บริหารการใช้น้ำชลประทาน ประกอบด้วยกลุ่มพื้นฐาน หลายกลุ่มที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำหรือคลองสายเดียวกัน มีการบริหารในรูป คณะกรรมการที่เลือกมาจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ เพื่อจัดการน้ำจากแหล่งน้ำ หรือคลองส่งน้ำสายใหญ่หรือคลองซอย หรือคลองแยกซอย หรือโชนส่งน้ำ รวมทั้งในระดับคูน้ำ

กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน (Farmer Group : FG) องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรไว้ กับนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่จะจัดตั้ง ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อัน ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินการ ผลิต การค้า การบริการ และการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ นั้น สามารถ นำเงินกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการหักไว้เป็นทุนสำรอง มาแบ่งเป็นเงินปันผลตาม หุ้นที่ชำระแล้ว หรือเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่ สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรในระหว่าง ปี หรือเป็นเงินโบนัสแก่ กรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และ เจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรตามที่ กำหนดในข้อบังคับ ฯลฯ

สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน (Water Users Association : WUA) องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมผู้ใช้น้ำ ชลประทานไว้กับกระทรวงมหาดไทย (ซึ่งอาจจะเน้นการจัดการน้ำชลประทานเป็นสำคัญ) โดยมีใช่เป็น การหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน (Water Users Co-operative : WUC) จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทานไว้กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ วัตถุประสงค์เพื่อการจัดการน้ำชลประทาน การดำเนินธุรกิจ สามารถนำผลกำไรมาแบ่งกันได้ ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบของสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทานครอบคลุมเช่นเดียวกับกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน

3) บทบาทหน้าที่ขององค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิก และการจัดตั้งกลุ่ม

บทบาทหน้าที่ขององค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ

1. เป็นตัวแทนของสมาชิกผู้ใช้น้ำในการประสานงานกับส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของโครงการชลประทาน วางแผนการส่งน้ำในคลองและคูน้ำในแต่ละ

ฤดูกาลเพาะปลูก

3. แนะนำและควบคุมสมาชิกให้ปฏิบัติตามแผนส่งน้ำ ชักนำผู้ใช้น้ำมาดำเนินการดูแลบำรุงรักษาคุน้ำ

4. รายงานปัญหาหรืออุปสรรคในการส่งน้ำและการดูแลบำรุงรักษา แก่เจ้าหน้าที่ของโครงการชลประทาน

5. ประสานงานระหว่างสมาชิกผู้ใช้น้ำ รวมทั้งตัดสินใจปัญหาหรือไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทเรื่องการใช้

6. จัดประชุมคณะกรรมการฯ และสมาชิกผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมพลังความคิดในการปรับปรุงการใช้ และพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานให้ดียิ่งขึ้น เช่น

- จัดให้มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ เพื่อบริหารองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน
- เลือกตั้งคณะกรรมการฯ หัวหน้าฯ เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง
- จัดประชุมใหญ่ ชี้แจงแผนการส่งน้ำและการบริหารองค์กรผู้ใช้น้ำฯ

บทบาทความรับผิดชอบขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน

องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน เป็นองค์กรของชุมชนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อ

1. บริหารการส่งน้ำและบำรุงรักษาของโครงการชลประทาน ตั้งแต่แหล่งน้ำจนถึงระดับไร่นา หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ควบคุมดูแลการส่งน้ำ ระบายน้ำ ในระดับคลอง คูส่งน้ำ

3. กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร และการใช้น้ำประจำฤดู

4. เป็นศูนย์รวมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ในการประสานงานระหว่างผู้ใช้น้ำกับหน่วยงาน

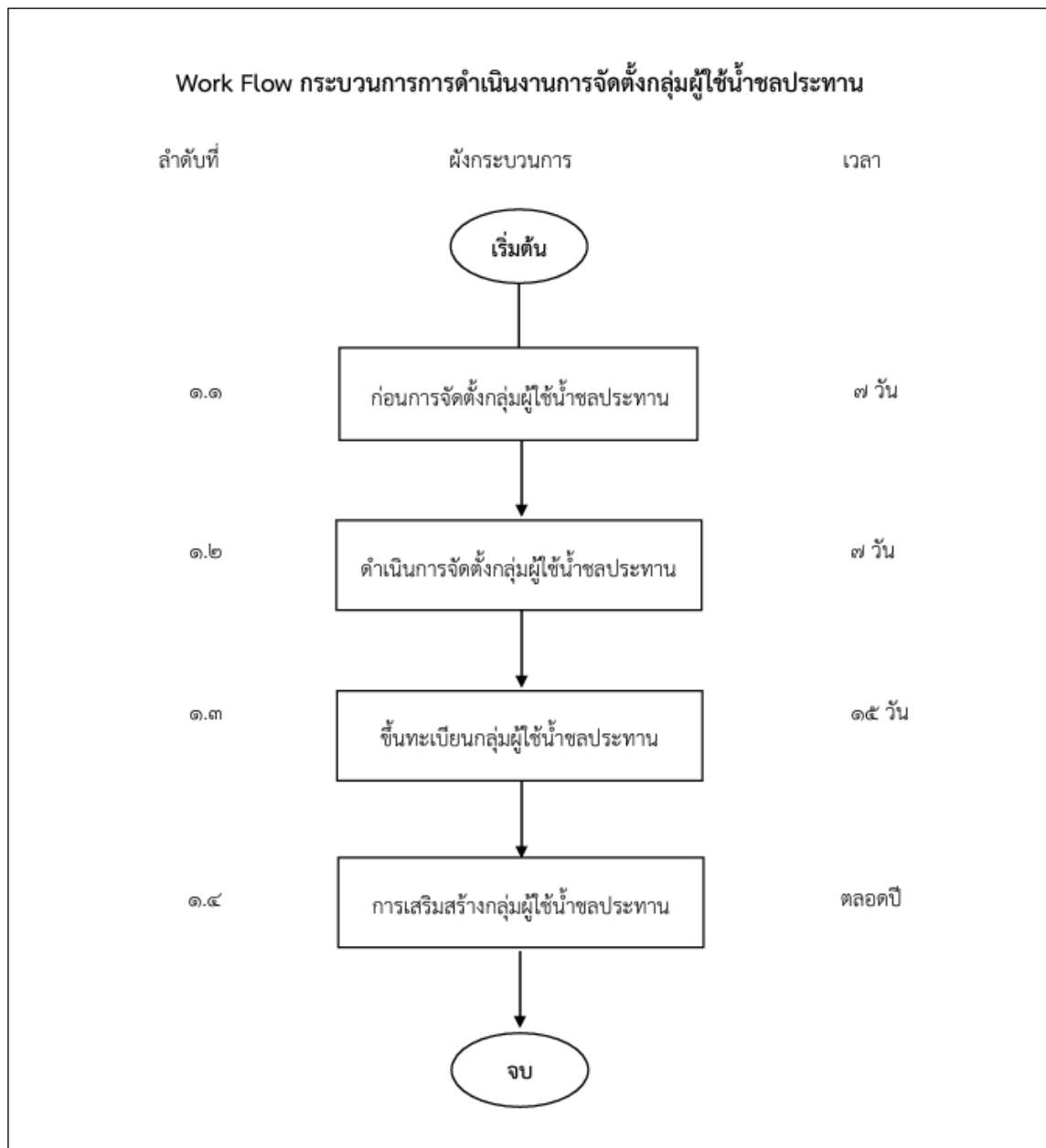
ราชการ

การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

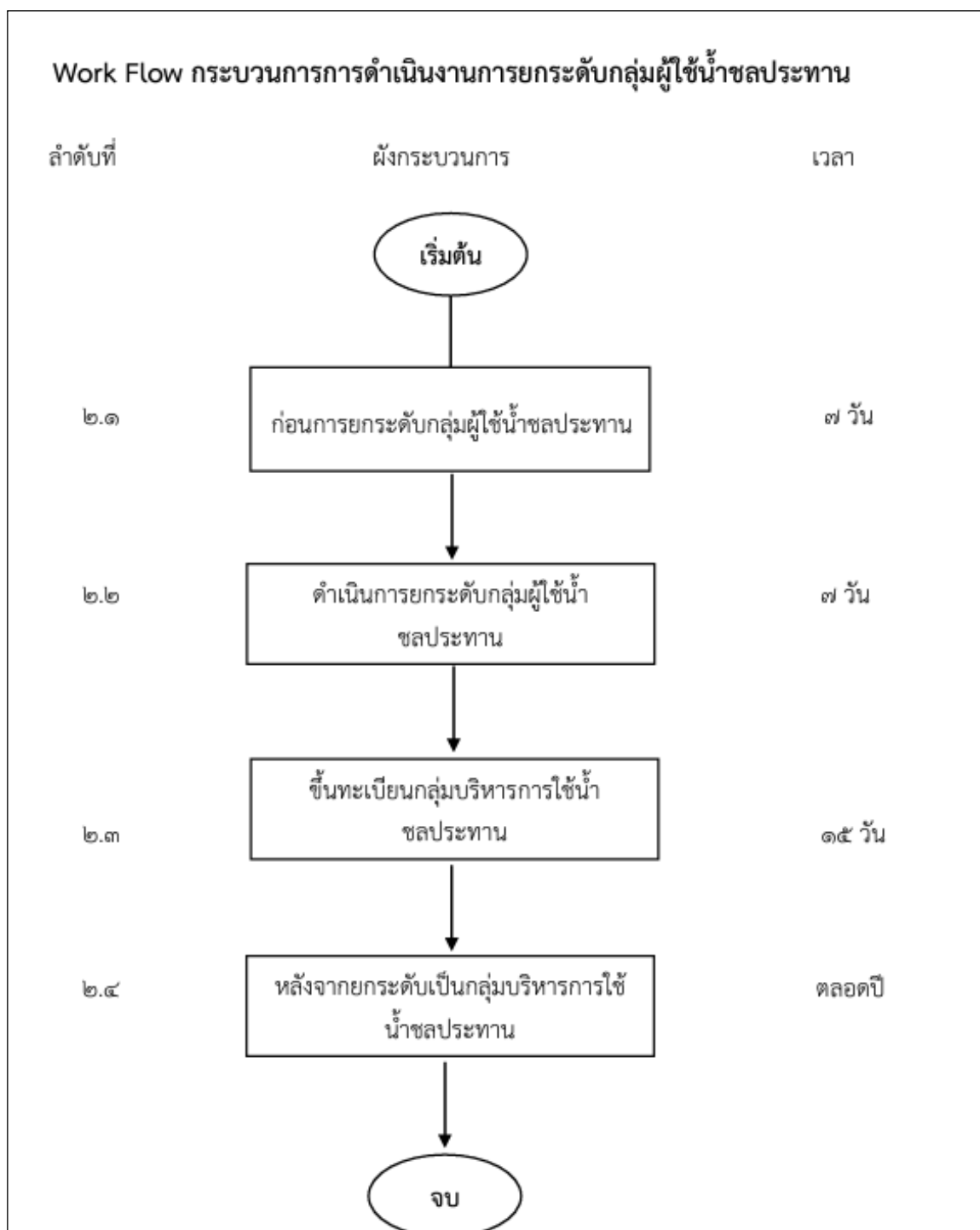
- กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ประเภทไม่เป็นนิติบุคคลหน่วยเล็กที่สุด มีขอบเขตพื้นที่องค์กรครอบคลุมพื้นที่แฉกส่งน้ำ 1 แฉกหรือคูน้ำ 1 สาย องค์กรประกอบด้วย หัวหน้า 1 คน สมาชิกผู้ใช้น้ำและอาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น (พื้นที่ 1 กลุ่ม ผู้ใช้น้ำไม่ควรเกิน 1,000 ไร่)



รูปที่ 5.4-1 ประชุมโครงการชี้แจงกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานบ้านปิน เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567



รูปที่ 5.4-2 Work Flow กระบวนการการดำเนินงานการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน



รูปที่ 5.4-3 Work Flow กระบวนการการดำเนินงานการยกระดับกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน

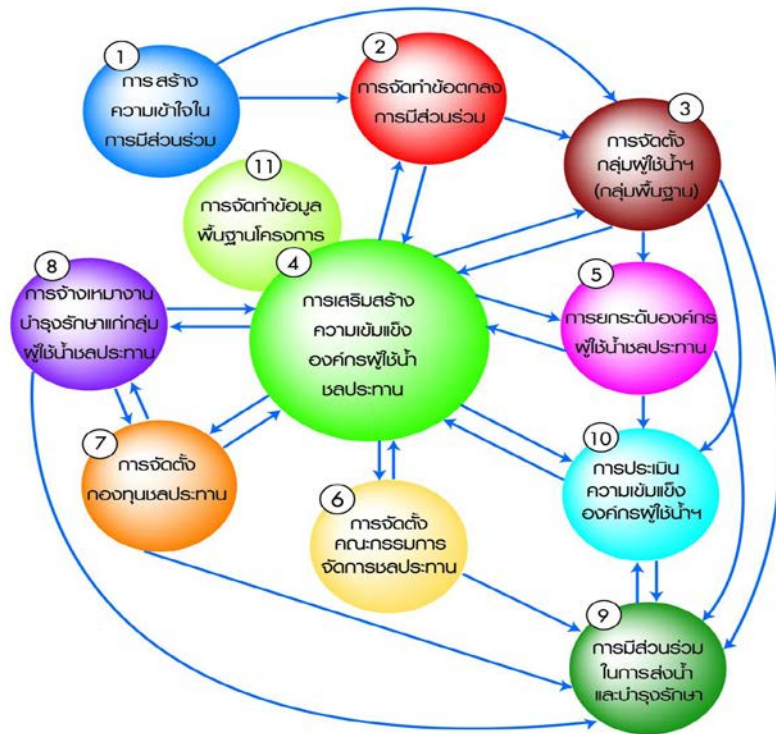
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การบริหารจัดการชลประทาน โดยเกษตรกร มีส่วนร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มผู้ใช้น้ำจำนวน 5 หมู่บ้าน และกำหนดวันเพื่อดำเนินการจัดประชุมตามรายละเอียด ดังนี้

ลำดับ	โครงการ	วันที่
1	กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน บ้านปิ่น ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา	27 สิงหาคม 2567
2	กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน บ้านหลวง ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา	28 สิงหาคม 2567
3	กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน บ้านหล่ายทุ่ง ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา	29 สิงหาคม 2567
4	กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน บ้านกลาง ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา	12 กันยายน 2567
5	กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน บ้านป่าซางคำ ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา	13 กันยายน 2567

ตารางที่ 5.4-1 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกร มีส่วนร่วม

๐๘.๐๐-๐๙.๐๐น.	๐๙.๐๐-๑๐.๓๐น.	๑๐.๓๐-๑๒.๐๐น.		๑๓.๐๐-๑๔.๓๐น.	๑๔.๓๐-๑๖.๐๐น.	๑๖.๐๐-๑๖.๓๐น.
- ลงทะเบียน - พิธีเปิด	ความจำเป็นและประโยชน์ของการบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของหัวหน้า/รองหัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิก	พักเที่ยง	การบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ/การบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษาส่งน้ำ	๑๔ ขั้นตอนการส่งน้ำและบำรุงรักษา	- สรุป - พิธีปิด

1. ความจำเป็นและประโยชน์ของการบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม



รูปที่ 5.4-4 วงจรของการดำเนินงานการมีส่วนร่วมด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษา

2. บทบาทหน้าที่ของหัวหน้า/รองหัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิก เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของหัวหน้า/รองหัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิก



กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน มีบทบาทดังนี้

- 1) เป็น **ศูนย์รวม** ของเกษตรกรผู้ใช้น้ำในการประสานงาน ระหว่างผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน และส่วนราชการอื่นๆ
- 2) ดำเนินการเพื่อให้สมาชิกผู้ใช้น้ำ ปฏิบัติตาม **ระเบียบ ข้อบังคับ** ขององค์กร
- 3) ดำเนินการควบคุมการส่งน้ำในคลองส่งน้ำและคูส่งน้ำ เพื่อให้มี **การแบ่งปันน้ำ** แก่ผู้ใช้น้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 4) ดำเนินการเพื่อให้สมาชิกผู้ใช้น้ำ **ดูแลบำรุงรักษา** คูส่งน้ำ และอาคารชลประทานในคูส่งน้ำ
- 5) ดำเนินการเพื่อ **แก้ไขปัญหา** อันเกี่ยวข้องกับการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การผลิต การตลาด

รูปที่ 5.4-5 บทบาทหน้าที่ของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน

3. การบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ/ การบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษาคูส่งน้ำ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกร เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ/การบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษาคูส่งน้ำ



รูปที่ 5.4-6 การบริหารจัดการน้ำในระดับต่างๆ

4. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการส่งน้ำและบำรุงรักษา 14 ขั้นตอน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการส่งน้ำและบำรุงรักษา 14 ขั้นตอน

 ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มพื้นฐาน กำหนดพื้นที่ส่งน้ำจำนวนเบื้องต้น ตามเดิมของปีแล้ว	 ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มผู้ใช้ชลประทาน หรือชาวไร่ชาวนาประชุม
 ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกลุ่มพื้นฐาน วางแผนการส่งน้ำและบำรุงรักษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร	 ขั้นตอนที่ 4 คณะกรรมการชลประทาน / คณะกรรมการชลประทาน ประชุมพิจารณาแผนการส่งน้ำ และหาข้อตกลงการส่งน้ำ
 ขั้นตอนที่ 5 กำหนดแผนการส่งน้ำ และบำรุงรักษาตามความต้องการ	 ขั้นตอนที่ 6 เกษตรกรร่วมกัน บำรุงรักษาส่งน้ำ
 ขั้นตอนที่ 7 กลุ่มผู้ใช้ น้ำ และ กำหนดพื้นที่ส่งน้ำตามแผน ขนส่งน้ำ	 ขั้นตอนที่ 8 กำหนดพื้นที่ออกเยี่ยม ให้ความรู้แก่ชาวนาในพื้นที่ กลุ่มผู้ใช้ น้ำ ๑๑๐๐๐
 ขั้นตอนที่ 9 กำหนดพื้นที่ส่งน้ำตาม บำรุงรักษาตามแผนการ	 ขั้นตอนที่ 10 กลุ่มผู้ใช้ น้ำ รายงานผลการทำงาน
 ขั้นตอนที่ 11 กำหนดพื้นที่ส่งน้ำ ตามแผน การบำรุงรักษาตาม แผน	 ขั้นตอนที่ 12 กำหนดพื้นที่ส่งน้ำ ตามแผน การบำรุงรักษาตาม แผน
 ขั้นตอนที่ 13 คณะกรรมการ ชลประทาน ประเมินผลการดำเนินงาน และ ความพึงพอใจกลุ่มผู้ใช้ชลประทาน	 ขั้นตอนที่ 14 โครงการ และ กำหนดแผนการ รายงานผลการส่งน้ำ และบำรุงรักษาประจำปี

การมีส่วนร่วมในการส่งน้ำและบำรุงรักษา 14 ขั้นตอน

หัวใจสำคัญในการส่งน้ำไปยังกลุ่มผู้ใช้ น้ำ คือการกำหนด ให้น้ำกับพื้นที่ที่ต้องการใช้น้ำในปริมาณที่เหมาะสม และเป็นไปตาม กำหนดเวลา โดยให้มีการสูญเสียในระหว่างทางน้อยที่สุด

ขั้นตอนการส่งน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ “ความร่วมมือร่วมใจ” กับกับผู้ใช้ น้ำ ผู้ใช้น้ำ และชุมชนในละแวกนั้น จะช่วย ร่วมกันป้องกันการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ และป้องกันการ ฝักฝาย หรือความเสียหายต่อพื้นที่เกษตรกรรมอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการส่งน้ำและการบำรุงรักษา

เมื่อกลุ่มผู้ใช้ น้ำ และส่วนต่างๆ มีความเข้าใจและพร้อม เข้าร่วมกิจกรรมในการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน การทำกิจกรรมและการวางแผนการทำงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก็จะบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 5.4-7 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการส่งน้ำและบำรุงรักษา 14 ขั้นตอน



รูปที่ 5.4-8 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการฯ ทั้ง 5 กลุ่ม
ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (out put , out come)

-
ปัญหาและอุปสรรค
ไม่มี

5.5 แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาโครงการก่อสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น โครงการก่อสร้างสนามบิน โรงไฟฟ้า ท่อส่งก๊าซ รวมทั้งโครงการก่อสร้างถนน ล้วนส่งผลกระทบต่อประชาชน ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำก็เช่นกัน เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกเช่น การได้มาซึ่งพลังงานไฟฟ้า หรือการชลประทานเพื่อการเกษตรอีกทั้งยังช่วยบรรเทาการเกิดน้ำท่วม แต่ขณะเดียวกันเขื่อนก็อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในด้านลบ เช่นการถูกอพยพย้ายออกจากพื้นที่ เกิดปัญหาผลกระทบจากฝุ่น คิวน์ ขณะก่อสร้าง ปัญหาความเครียดจากสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กรมชลประทาน ได้จัดทำโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ให้งานเขื่อนน้ำปีตั้งปิดกั้นลำน้ำปี บริเวณหมู่ 3 ตำบลบ้านปิน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ความจุระดับน้ำสูงสุด 96 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทานของโครงการจำนวน 28,000 ไร่ และพื้นที่ชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ยม จำนวน 35,000 ไร่ ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมทั้งในระยะก่อสร้าง ระยะดำเนินการ และหลังการก่อสร้าง อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในหลายประเด็น ได้แก่ เกิดฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย เสียงดังรบกวน จากการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในท้องถิ่น อาจทำให้เกิดเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงและการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกหลักการสุขาภิบาล ความเครียดจากสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ เมื่อเริ่มดำเนินการเก็บกักน้ำ อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากพาหะนำโรค เช่น โรคหนองพยาธิ โรคฉี่หนู โรคไข้เลือดออก ฯลฯ การเจ็บป่วยจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร หรือปัญหาด้านภาวะโภชนาการอันเนื่องมาจากพฤติกรรมบริโภคและแหล่งอาหารที่มีการเปลี่ยนแปลง

เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนที่เกิดจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยาและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน จึงได้จัดทำโครงการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบสภาวะสุขภาพและการอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนและคนงานก่อสร้างในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา
2. เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนที่เกิดจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา
3. เพื่อเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งต้นน้ำ ที่อาจส่งผลกระทบต่อโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นพื้นที่ท้ายน้ำ

งบประมาณ

300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา 200,000 บาท
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน 100,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา (โรงพยาบาลเชียงม่วน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงม่วน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งในพื้นที่อำเภอเชียงม่วน)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง

วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

1) ชี้แจงแนวทางการตรวจคัดกรองสุขภาพ ตรวจสุขภาพ ให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวกรณีพบปัญหาสุขภาพ และให้ความรู้เรื่องโรคจากการประกอบอาชีพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการเฝ้าระวังปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพแก่พนักงานในโครงการก่อสร้าง

2) สัมภาษณ์ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่และคนงานก่อสร้างเพื่อทราบข้อมูลสถานการณ์และพฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยง ประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา

3) ชี้แจงการเฝ้าระวังปัญหาด้านสุขภาพในตำบลต้นแบบประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา

4) ติดตามการดำเนินงานถอดบทเรียนตำบลต้นแบบ ประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา

5) สรุปผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นข้อมูลการดำเนินงานประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา ระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอเชียงม่วน

6) สรุปผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นข้อมูลการดำเนินงานประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา ระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอเชียงม่วน และต่างพื้นที่

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

1) จัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน

2) จัดทำสื่อด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำน้ำปี อำเภอบ้านหลวง

3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำปี อำเภอบ้านหลวง

4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการอาสาสมัครนักเรียนเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำปี อำเภอบ้านหลวง

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการดังนี้

1) การประชุมตรวจคัดกรองสุขภาพแก่พนักงานในโครงการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2567 ณ สำนักงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ผู้เข้าร่วมพนักงานในโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี 111 คน นำเสนอสถิติโรคจากการทำงาน โดยมีหัวข้อดังนี้

- ความปลอดภัยในการทำงาน (Occupational Safety and Health)
- หลักความปลอดภัย 3 หลักสากลที่ควรมีในการทำงาน
- สถิติการเกิด ‘สี่อันตรายร้ายแรง’ ในงานก่อสร้าง
- อันตรายที่อาจเกิดจากการทำงาน
- ทัวไปในไซต์งานก่อสร้าง จะมีระเบียบด้านความปลอดภัยพื้นฐานที่พบ
- การเกิดอุบัติเหตุจากสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition)
- การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Act)

- มาตรฐานการป้องกันอุบัติเหตุ
- การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านการยศาสตร์

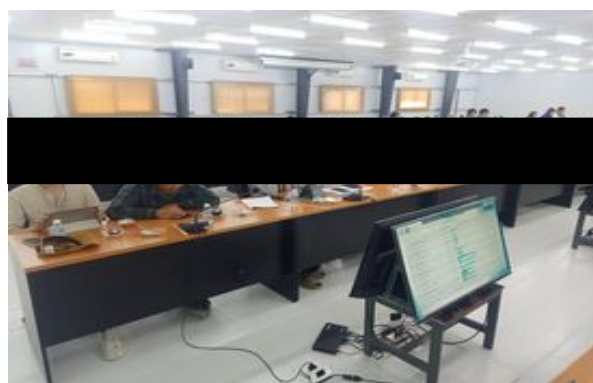
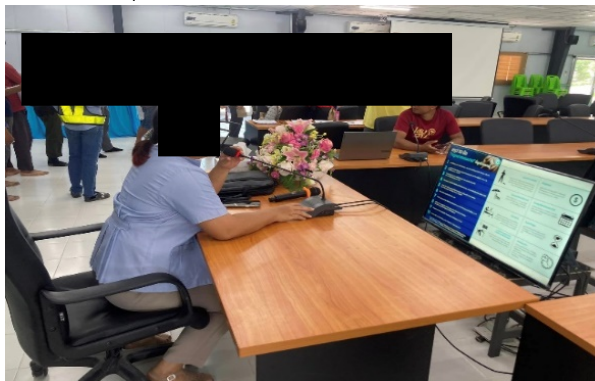
- การยศาสตร์ คืออะไร ?
- การป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงาน
- “การเรียนรู้ความสามารถ และข้อจำกัดของมนุษย์”
- การพิจารณาปัจจัยทางการยศาสตร์
- ทำมาตรฐานตามสรีระ
- ออฟฟิตซินโดรม
- ทำทางที่ดีต่อสุขภาพ
- 5 วิธีใช้เครื่องมืออย่างปลอดภัย

ชี้แจงกฎหมายแรงงาน และสวัสดิการด้านการพยาบาล

- สวัสดิการแรงงาน
- กฎหมายแรงงานที่ลูกจ้างควรรู้
- การปฐมพยาบาลและการรักษาพยาบาล
- แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี
- สิทธิการประกันตนในสิทธิประกันสังคม
- การเจ็บป่วยฉุกเฉิน

ประโยชน์ที่ได้รับการดำเนินการกิจกรรมครั้งนี้

พนักงานในโครงการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ มีความรู้การเกิดโรคจากการทำงาน และสามารถใช้อุปกรณ์ป้องกันตัวเองได้



รูปที่ 5.5-1 การประชุมตรวจคัดกรองสุขภาพแก่พนักงาน



รูปที่ 5.5-2 การตรวจสอบสมรรถภาพร่างกาย

องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพ

1. ความอดทนของระบบหายใจและไหลเวียนโลหิต มีความสัมพันธ์กับความสามารถออกกำลังกายระดับปานกลางถึงรุนแรง โดยใช้กล้ามเนื้อหัวใจติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน การประเมิน(Assessment) ความอดทนของระบบหายใจและไหลเวียนโลหิตมีหลายวิธี ที่ใช้กันมากคือการประเมินภาวะ ความสามารถสูงสุดในการใช้ออกซิเจน (Maximal Aerobic Capacity) ความอดทนของระบบหายใจและไหลเวียนโลหิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพ เนื่องจากมีคุณค่าอย่างมากในการต่อสู้ป้องกันโรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน โรคอ้วน มะเร็งบางชนิดและความเครียด ฯลฯ และยังมีผลสำคัญต่อการทำงานหลาย ๆ อย่างในชีวิตประจำวัน

2. องค์ประกอบร่างกาย หมายถึง ร้อยละของน้ำหนักส่วนที่เป็นไขมันและส่วนที่ไม่ใช่ไขมัน (กระดูก กล้ามเนื้อและเนื้อเยื่ออื่น) เปรียบเทียบกับน้ำหนักร่างกายทั้งหมด การวัดร้อยละของไขมันในร่างกายเพื่อประเมินองค์ประกอบร่างกายมีหลายวิธี ผู้ที่มีไขมันในร่างกายมากกว่าปกติจัดว่าเป็นคนอ้วน และความอ้วนเป็นสาเหตุของโรคต่าง ๆ ได้หลายอย่าง เช่น ความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ ไขมันในเลือดสูง เป็นต้น

3. ความอ่อนตัว หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวข้อต่อได้เต็มศักยภาพหรือช่วงกว้างของการเคลื่อนไหว ความอ่อนตัวขึ้นอยู่กับกล้ามเนื้อและข้อต่อที่ถูกประเมิน ดังนั้นความอ่อนตัวจึงมีลักษณะเฉพาะสำหรับข้อต่อนั้นๆ ความอ่อนตัวเป็นองค์ประกอบที่มักจะถูกมองข้ามมากที่สุด ความอ่อนตัวมีความสำคัญต่อการป้องกันและลดอาการปวดเมื่อย ปวดกล้ามเนื้อ และทำให้เคลื่อนไหวได้ดี

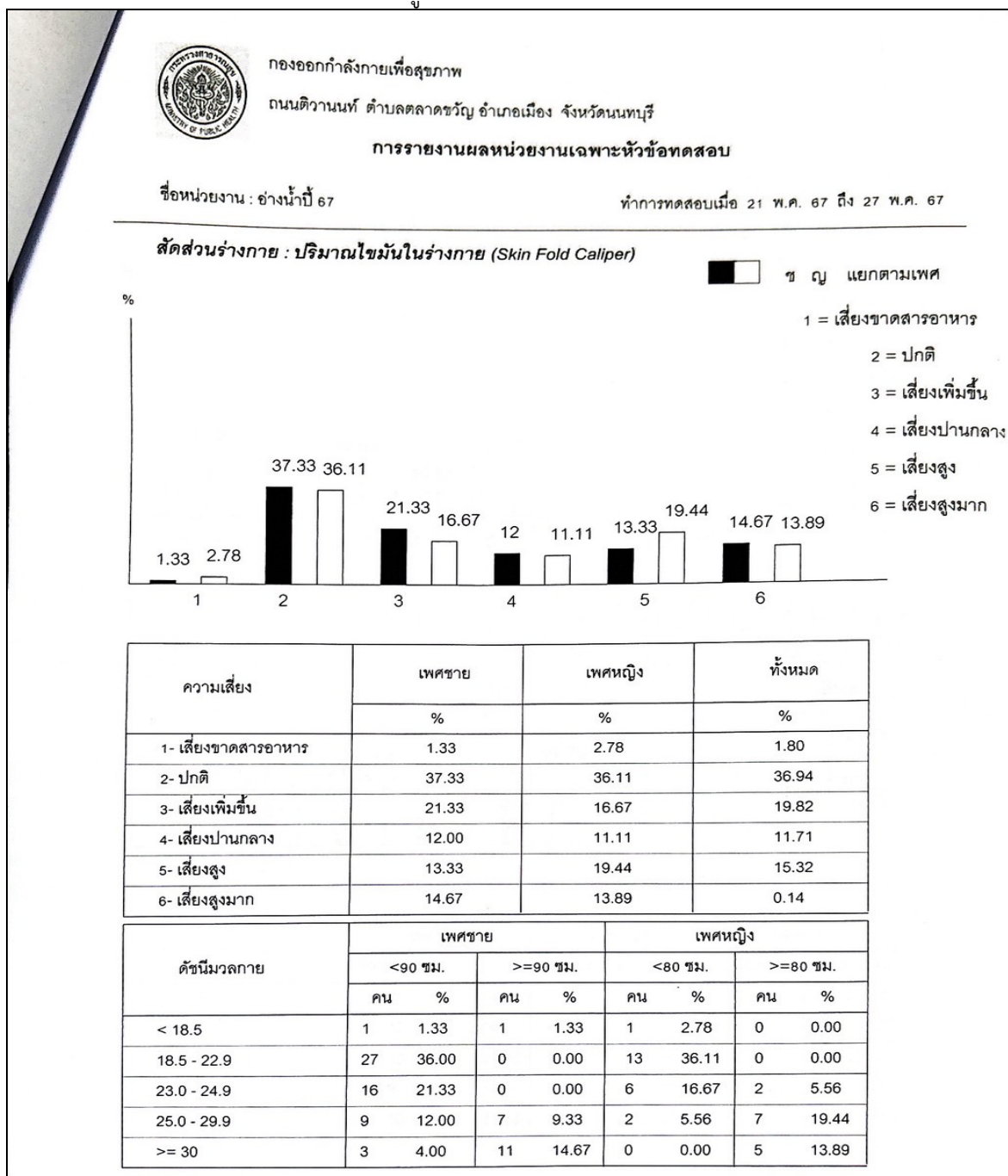
4. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หมายถึง แรงสูงสุดที่เกิดขึ้นจากการหดตัวหรือเกร็งของกล้ามเนื้อหรือกลุ่มกล้ามเนื้อเฉพาะ

5. ความอดทนของกล้ามเนื้อ หมายถึง ความสามารถของกลุ่มกล้ามเนื้อที่หดและคลายตัวซ้ำๆกันเป็นระยะเวลานานหรือจนกระทั่งทำให้กล้ามเนื้อล้า ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้ออาจรวมเป็นองค์ประกอบเดียวกันของสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพ เรียกว่า สมรรถภาพกล้ามเนื้อ (Muscular

Fitness) ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อมีความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่การ ออกแรงดึง ดัน ยก หิ้ว แบกหามสิ่งของ และป้องกันและลดอาการปวดกล้ามเนื้อ

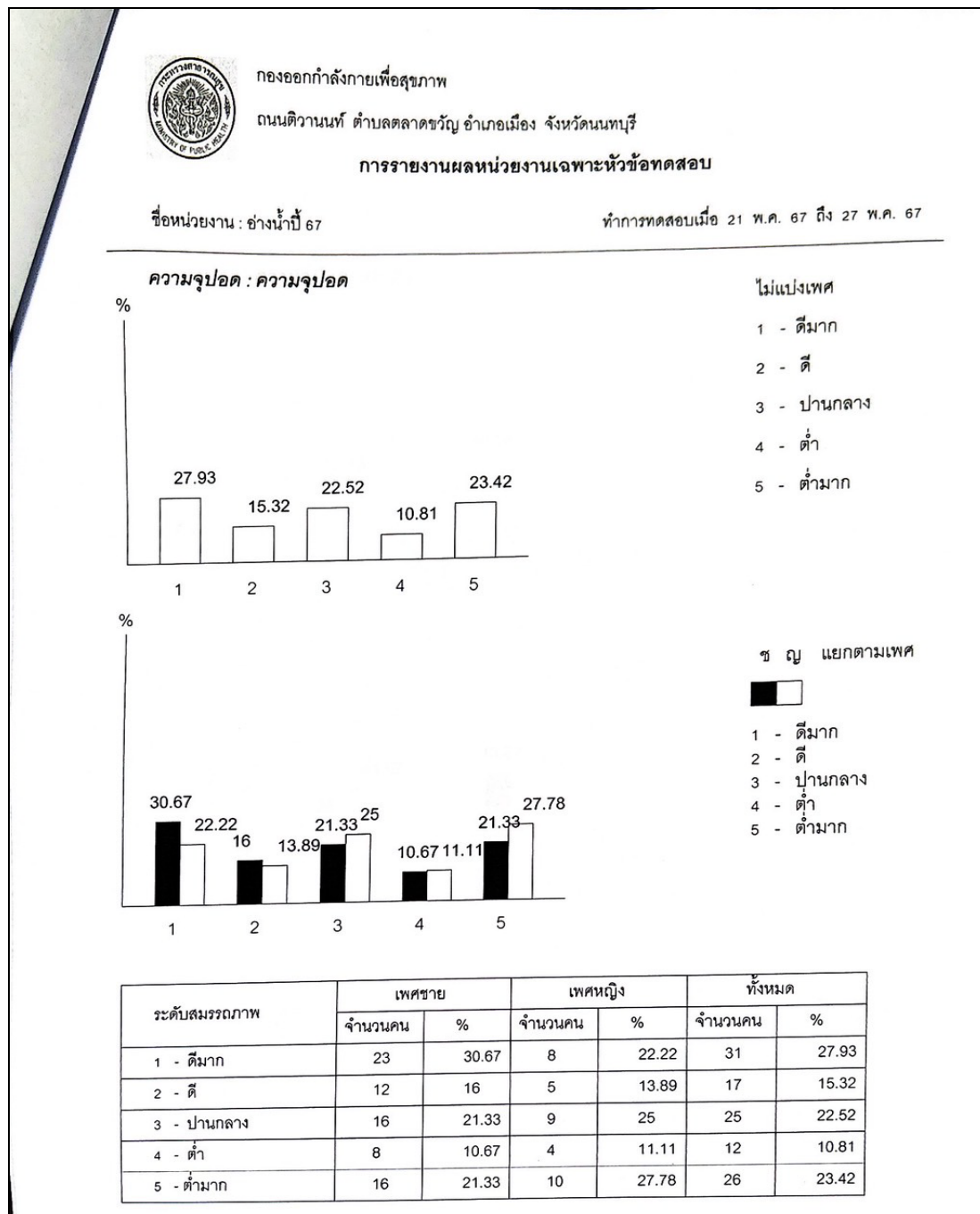
ผลการตรวจวัดสมรรถภาพร่างกาย

ปริมาณไขมันในร่างกาย (Skin Fold Caliper) เพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 37.33 รองลงมา เสี่ยงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.33 และเสี่ยงสูงมาก ร้อยละ 14.67 ตามลำดับ เพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ใน เกณฑ์ปกติ ร้อยละ 36.11 รองลงมาคือเสี่ยงสูงร้อยละ 19.44 และเสี่ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ



รูปที่ 5.5-3 ผลการตรวจวัดปริมาณไขมันในร่างกาย

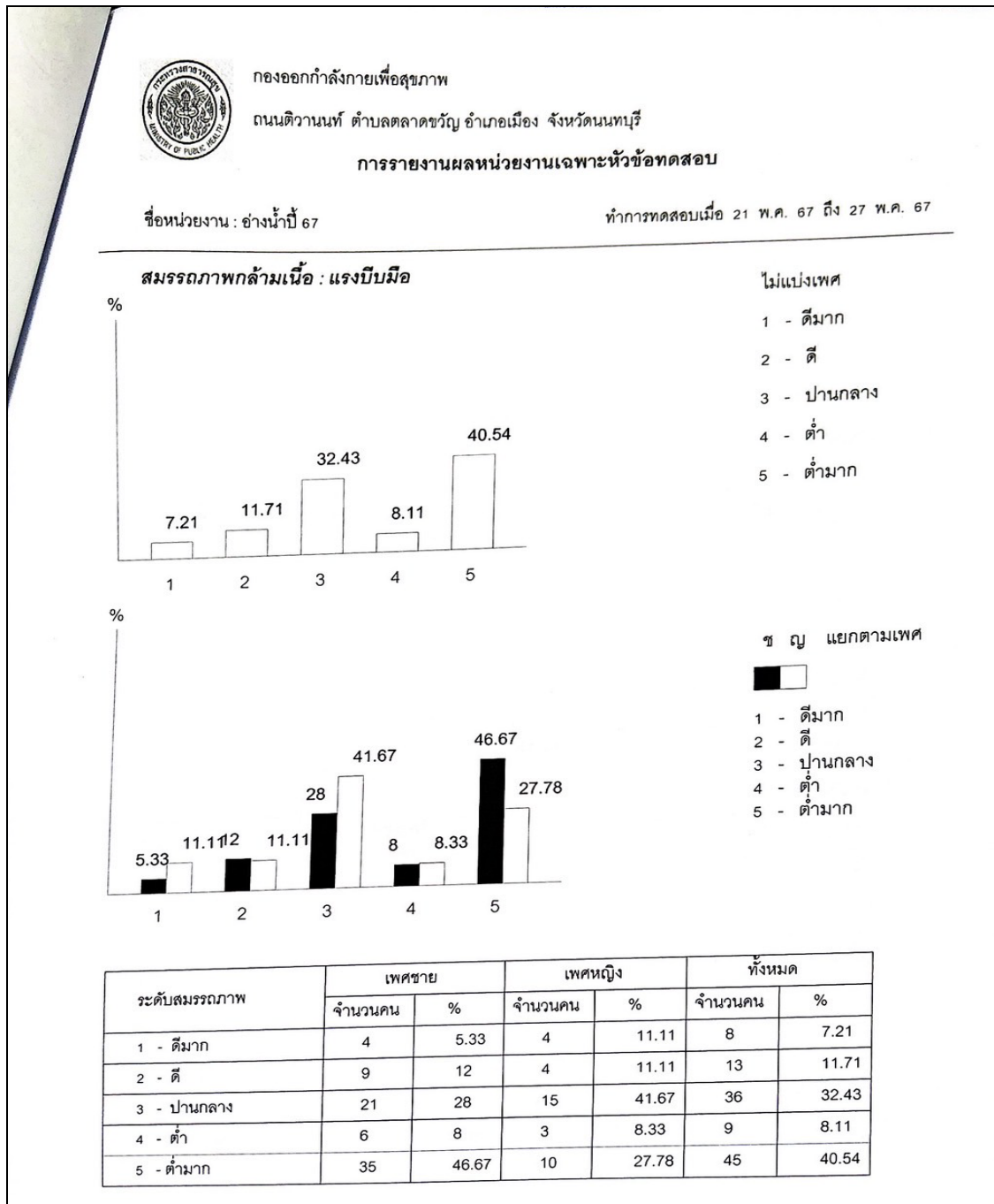
ความจุปอด ส่วนใหญ่พบว่าดีมากร้อยละ 27.93 รองลงมาต่ำมากร้อยละ 23.42 และ ปานกลางร้อยละ 22.52 เพศชาย ส่วนใหญ่พบว่าดีมากร้อยละ 30.67 รองลงมาระดับปานกลางและต่ำมากเท่ากัน ร้อยละ 21.33 และระดับดีร้อยละ 16 เพศหญิง ส่วนใหญ่พบว่า อยู่ระดับต่ำมากร้อยละ 27.78 รองลงมาปานกลางร้อยละ 25 และดีมากร้อยละ 22.22



รูปที่ 5.5-4 ผลการตรวจวัดความจุปอด

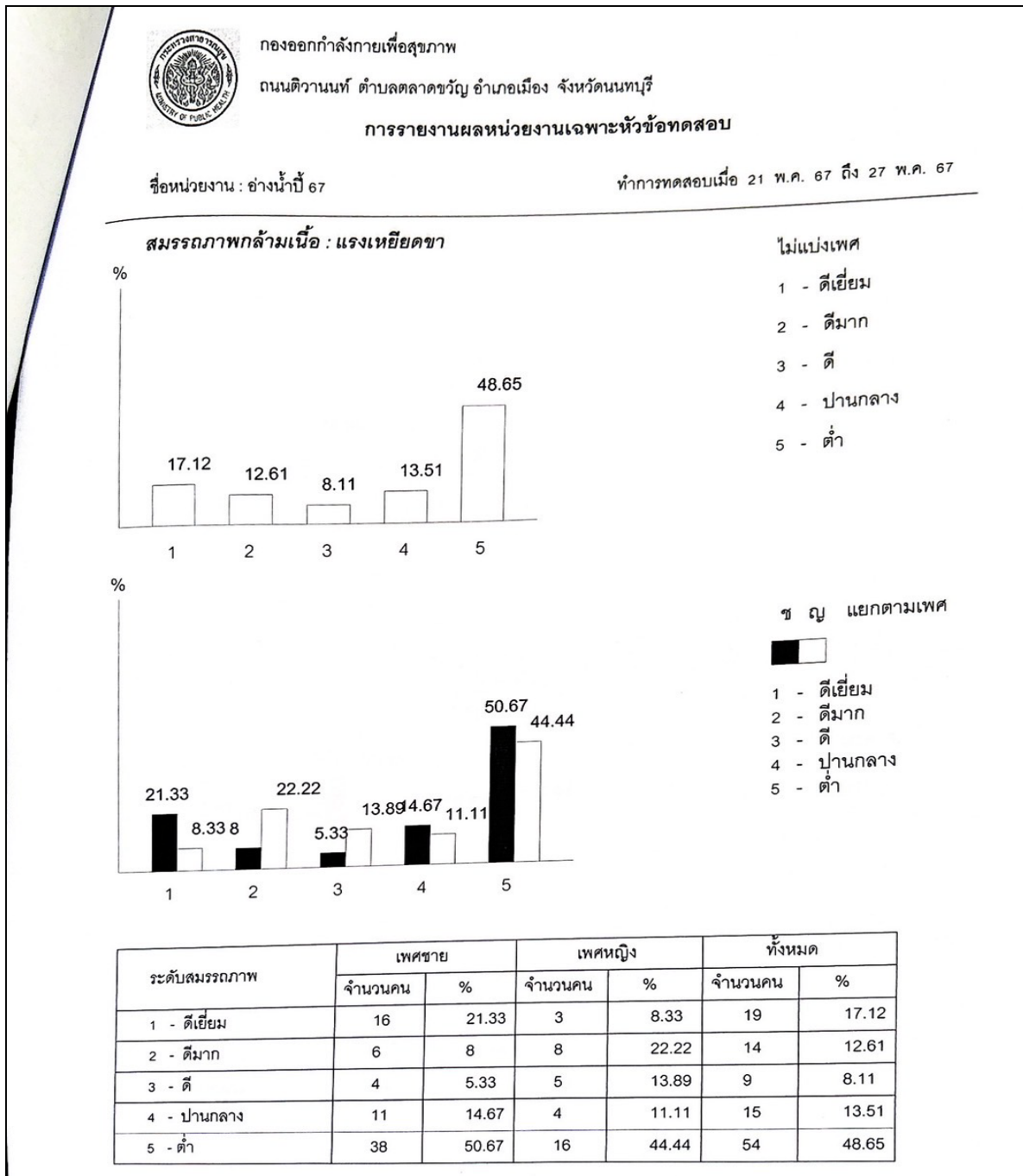
ความอ่อนตัว : นั่งอตัวไปข้างหน้า ส่วนใหญ่พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งชายและหญิง ร้อยละ 35.14 และ 33.33 ตามลำดับ ระดับดีมาก ชายและหญิง พบร้อยละ 14.86 และ 13.64 ตามลำดับ อยู่ในระดับดี ชายและหญิง พบร้อยละ 12.16 และ 13.89 ตามลำดับ ระดับต่ำ ชายและหญิง พบร้อยละ 16.22 และ 16.67 ตามลำดับ ระดับต่ำมาก ชายและหญิง ร้อยละ 21.62 และ 19.44 ตามลำดับ

สมรรถภาพกล้ามเนื้อ: แรงบีบมือ ส่วนใหญ่ต่ำมากร้อยละ 40.54 รองลงมาปานกลางร้อยละ 32.43 และดี ร้อยละ 11.7 เพศชาย ส่วนใหญ่แรงบีบมือต่ำมาก ร้อยละ 46.67 รองลงมา ปานกลางร้อยละ 28 และดี ร้อยละ 12 เพศหญิง ส่วนใหญ่แรงบีบมือ ปานกลาง ร้อยละ 41.67 รองลงมาต่ำมากร้อยละ 27.78 และดี ต่ำมาก เท่ากัน ร้อยละ 11.11



รูปที่ 5.5-5 ผลการตรวจวัดสมรรถภาพกล้ามเนื้อ: แรงบีบมือ

สมรรถภาพกล้ามเนื้อ:แรงเหยียดขา ส่วนใหญ่ ต่ำร้อยละ 48.65 รองลงมา ดีเยี่ยม ร้อยละ 17.12 และ ปานกลางร้อยละ 13.51 เพศชาย แรงเหยียดขา ส่วนใหญ่ ต่ำร้อยละ 50.67 รองลงมา ดีเยี่ยม ร้อยละ 21.33 และปานกลางร้อยละ 14.67 เพศหญิง แรงเหยียดขา ส่วนใหญ่ ต่ำร้อยละ 44.44 รองลงมา ดีมาก ร้อยละ 22.22 และดีร้อยละ 13.89



รูปที่ 5.5-6 ผลการตรวจวัดสมรรถภาพกล้ามเนื้อ:แรงเหยียดขา

ดำเนินการวัดปริมาณคาร์บอนมอนนอกไซด์ในปอดแก่พนักงานก่อสร้างสร้างในโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ ด้วยเครื่อง PICO ดังนี้

พบ CO ₂ ในปอด	ไม่พบ	1-6ppm	7-10ppm	>11ppm
	6	83	12	14

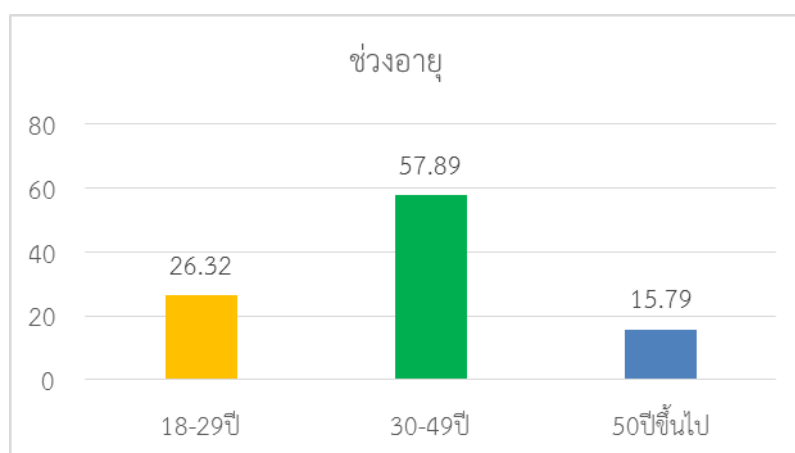
ทั้งนี้ผู้สูบบุหรี่ทั้งหมด 33 คน ไม่สูบบุหรี่ 73 คน เลิกบุหรี่ 7 คน

ผู้ที่มีปริมาณคาร์บอนมอนนอกไซด์ในปอด >กว่า 11ppm พบว่าเป็นผู้สูบบุหรี่ 13 ราย และผู้ที่เลิกสูบบุหรี่ 1 ราย

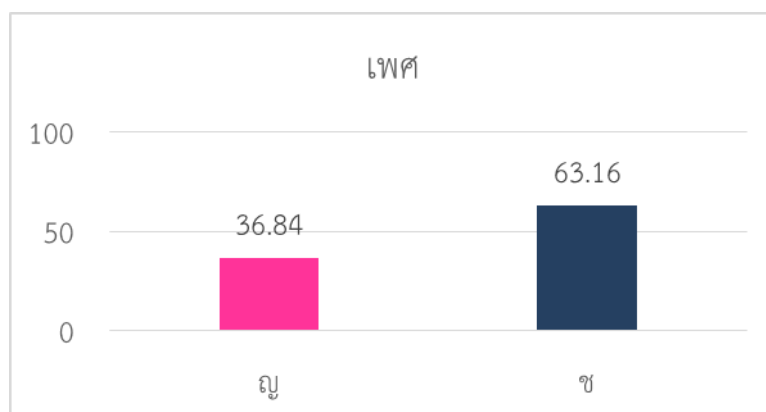
ผู้ที่มีคาร์บอนมอนนอกไซด์ 7-10ppm เป็นผู้สูบบุหรี่ทั้งหมด

ผู้ที่มีคาร์บอนมอนนอกไซด์ 1-6ppm พบว่าเป็นผู้สูบบุหรี่ 7 ราย ผู้ที่เลิกสูบบุหรี่ 5 ราย และผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ 66 ราย

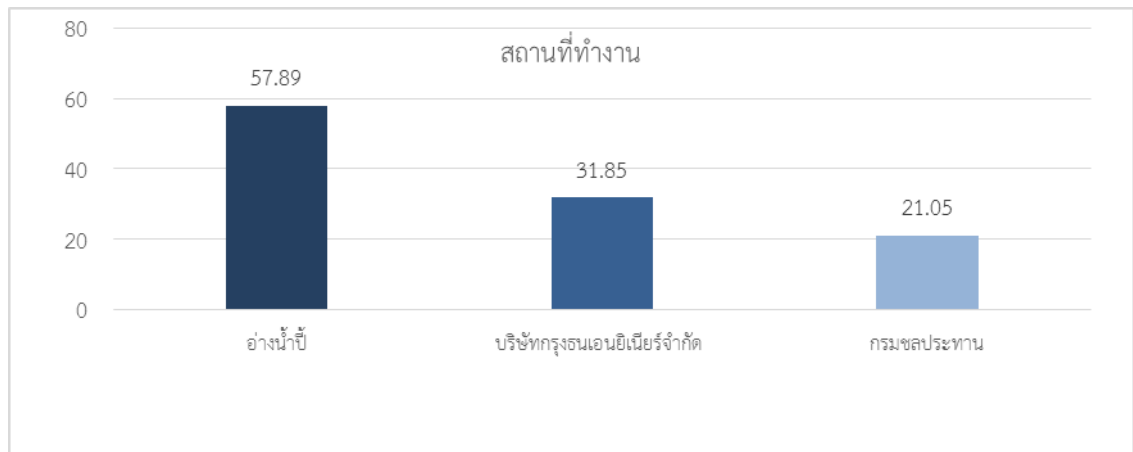
สำรวจความเสี่ยงด้านสุขภาพพนักงานในโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
พนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 160 คน พบว่า



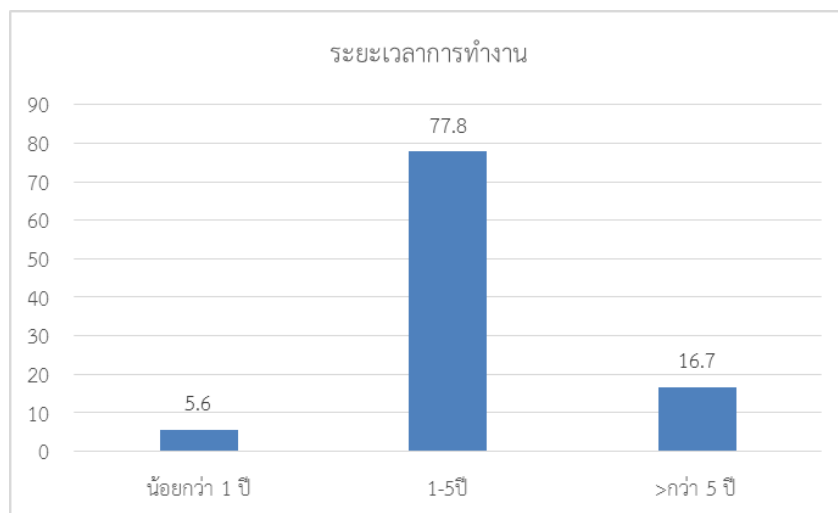
ร้อยละของช่วงอายุพนักงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้พบว่าส่วนมาก อายุ 30 – 49 ปี ร้อยละ 57.89 รองลงมา 18-29 ปีร้อยละ 26.32 และ 50ปีขึ้นไป ร้อยละ 15.79



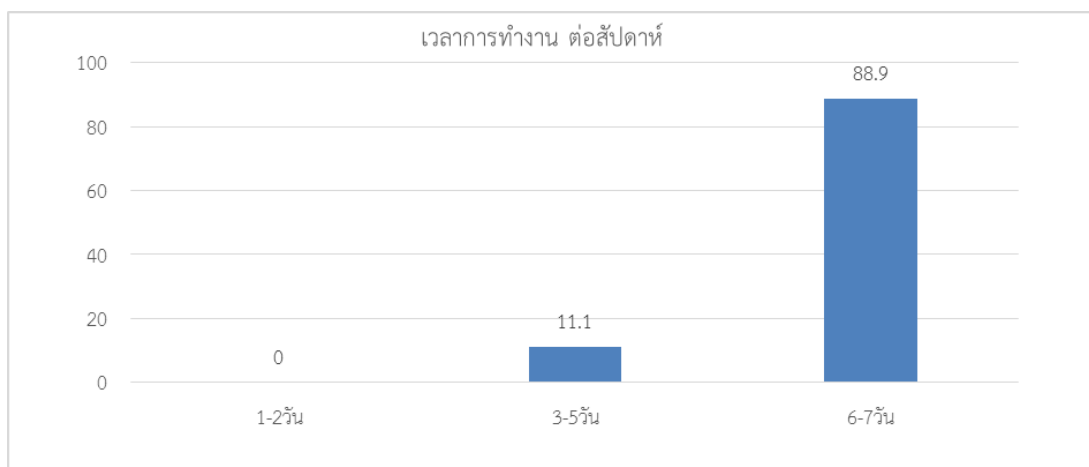
ร้อยละของเพศ เพศชายร้อยละ 63.16 มากกว่าเพศหญิง ร้อยละ 36.84



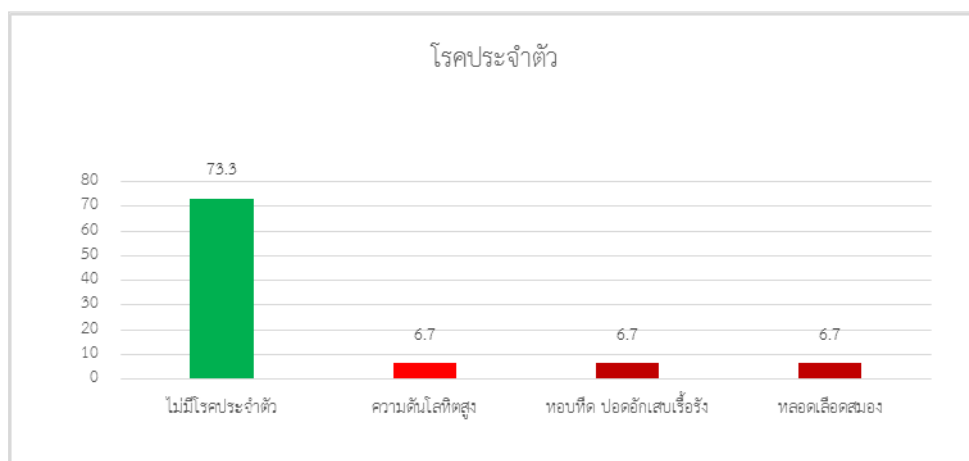
ร้อยละของสถานที่ทำงาน มากสุดที่อ่างน้ำปี้ร้อยละ 57.89 รองลงมาคือ บริษัทกรุงธนเอ็นอีเียร์จำกัด ร้อยละ 31.85 และกรมชลประทานร้อยละ 21.05



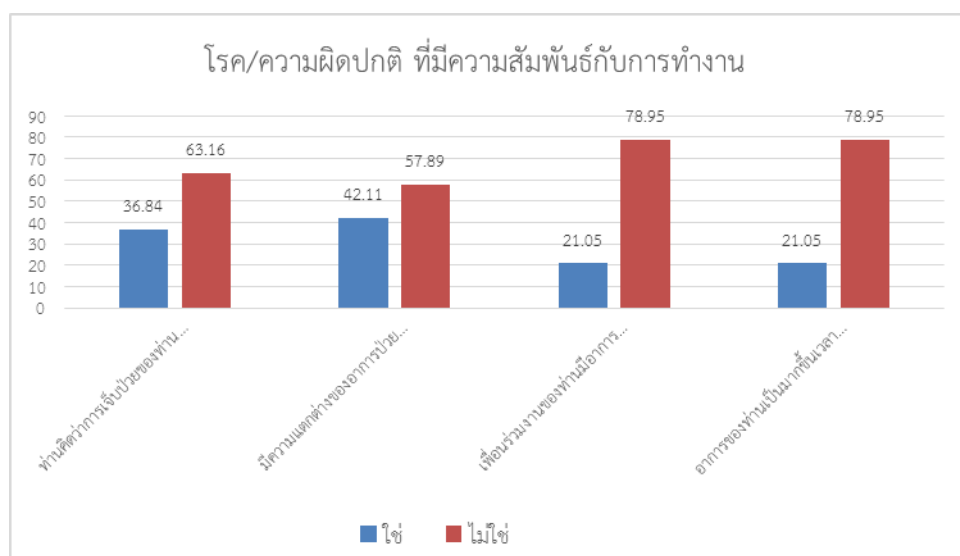
ร้อยละของระยะเวลาทำงานของพนักงานในโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ พบว่าทำงานในระยะ 1 – 5 ปี มากที่สุดร้อยละ 77.8 รองลงมาคือ ทำงานระยะเวลามากกว่า 5 ปี ร้อยละ 16.7 และ ระยะเวลา น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 5.6



ร้อยละเวลาการทำงาน ต่อสัปดาห์พบว่าส่วนมากทำงาน 6-7วันร้อยละ 88.9 รองลงมา ทำงาน 3-5 วัน ร้อยละ 11.11

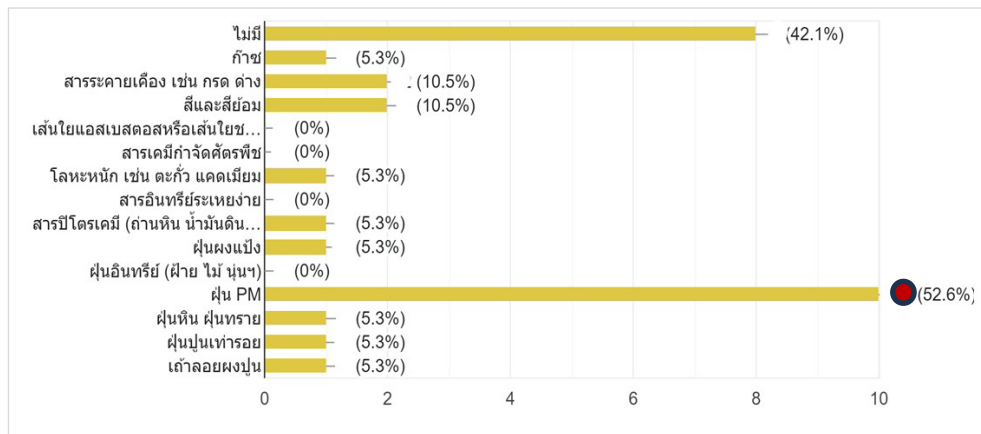


ร้อยละของพนักงานที่มีโรคประจำตัวพบว่าส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวร้อยละ 73.3 และมีโรคประจำตัวเป็นความดันโลหิตสูง หอบหืดและปอดอักเสบเรื้อรัง และหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 6.7



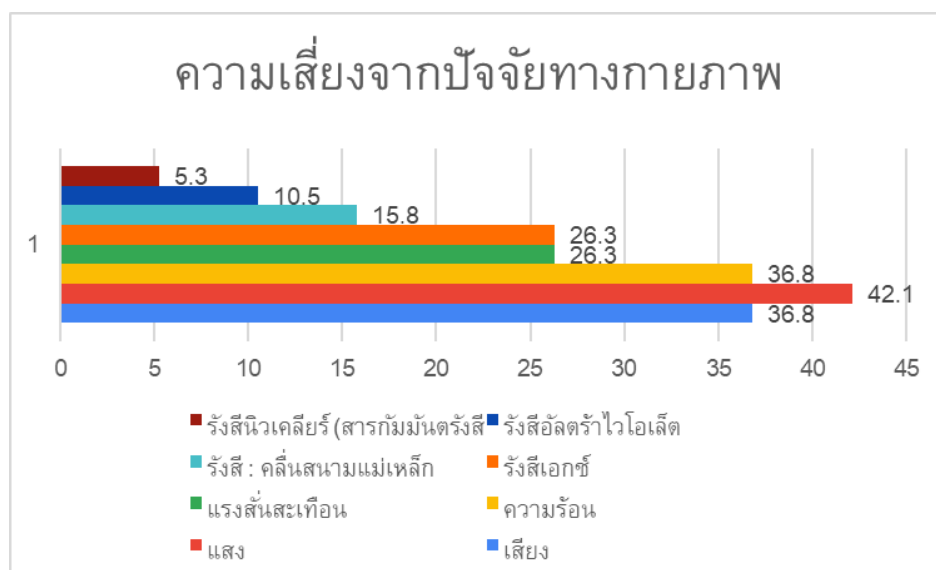
ร้อยละของโรค/ความผิดปกติ ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงาน พบว่าการเจ็บป่วยของท่านเกี่ยวข้องกับการทำงาน ใช่ร้อยละ 36.84 มีความแตกต่างของอาการป่วยขณะทำงาน และขณะอยู่บ้าน ใช่ร้อยละ 42.11 เพื่อนร่วมงานของท่านมีอาการคล้ายๆกัน ใช่ร้อยละ 21.05 อาการของท่านเป็นมากขึ้นเวลาทำงาน ใช่ร้อยละ 21.05

การค้นหปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นโรค/ความผิดปกติจากการทำงาน ความเสี่ยงจากสารเคมี



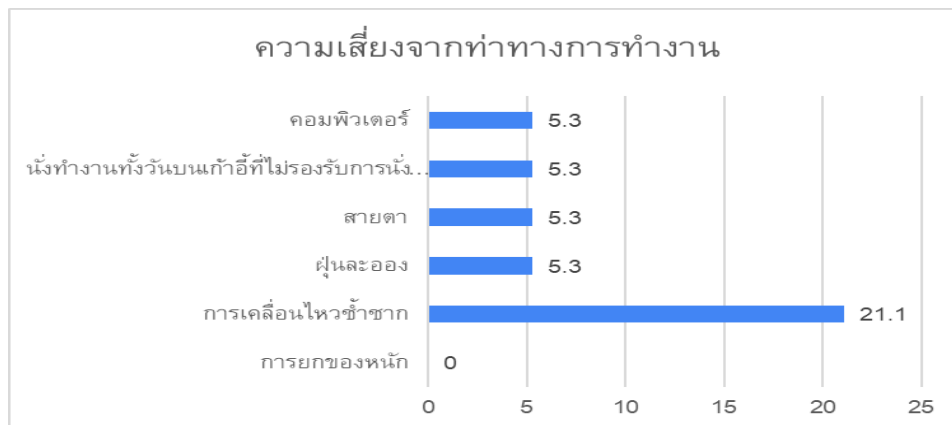
ร้อยละความเสี่ยงจากสารเคมี พบว่าส่วนใหญ่ สัมผัส ฝุ่น PM_{2.5} ร้อยละ 52.6 รองลงมาคือระคายเคืองกรดต่าง ร้อยละ 10.5 และสีและสีย้อม ร้อยละ 10.5

ความเสี่ยงจากปัจจัยทางกายภาพ



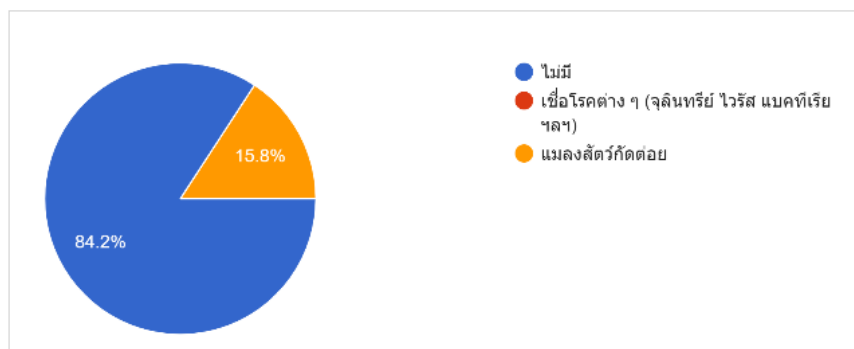
ร้อยละความเสี่ยงจากปัจจัยทางกายภาพพบว่า ได้รับความเสี่ยงจากแสงมากที่สุด ร้อยละ 42.1 รองลงมาคือได้รับความเสี่ยงจากความร้อนและเสียง ร้อยละ 36.8

ความเสี่ยงจากการทำงาน

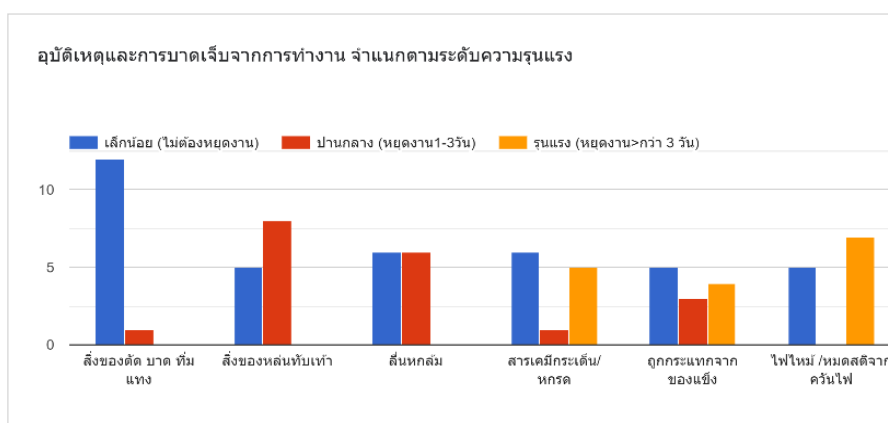


ร้อยละของความเสี่ยงจากการทำงานพบว่าส่วนใหญ่มีความเสี่ยงการเคลื่อนไหวซ้ำซาก ร้อยละ 21.1 และมีความเสี่ยงด้าน ฟันละออง สายตา นั่งทำงานทั้งวันบนเก้าอี้ที่ไม่รองรับการนั่งเวลานานๆ และคอมพิวเตอร์ เท่ากัน ร้อยละ 5.3

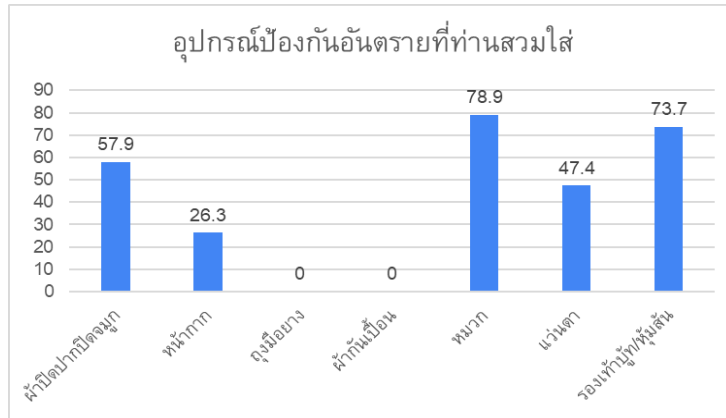
ความเสี่ยงจากปัจจัยทางชีวภาพ



ความเสี่ยงจากปัจจัยทางชีวภาพพบว่า ไม่มีเชื้อ 84.2 และเชื่อโรคต่างๆ (จุลินทรีย์ ไวรัส แบคทีเรีย) แผลงสัตว์กัดต่อย ร้อยละ 15.8

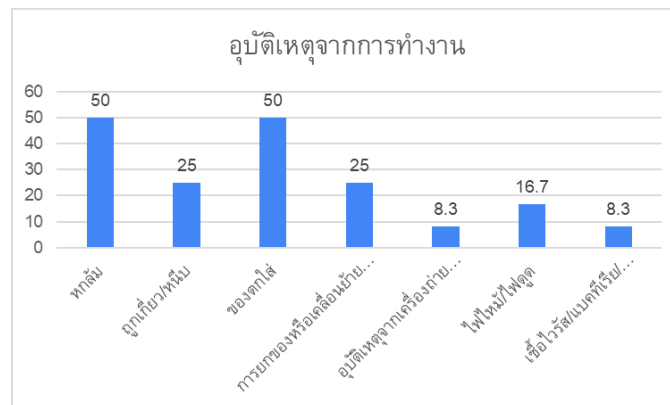


พบว่ามีอุบัติเหตุรุนแรงที่ต้องหยุดงานมากกว่า 3 วัน โดนไฟไหม้/หมดสติจากควันไฟ ร้อยละ 36.84 รองลงมา สารเคมีกระเด็นหรือกรด ร้อยละ 26.32 และถูกกระแทกจากของแข็ง ร้อยละ 21.05 เหตุรุนแรงปานกลางมากที่สุดพบว่าสิ่งของหล่นทับเท้า ร้อยละ 36.84 รองลงมา สิ้นหกล้มกับสารเคมีกระเด็นเข้าตา ร้อยละ 31.58 และการบาดเจ็บเล็กน้อย พบมากที่สุดคือ สิ่งของตก บาด ทุ่ม ร้อยละ 63.16 รองลงมาคือ สิ่งของหล่นทับเท้า ร้อยละ 42.11 สิ้นหกล้มกับสารเคมีกระเด็นเข้าตา ร้อยละ 31.58

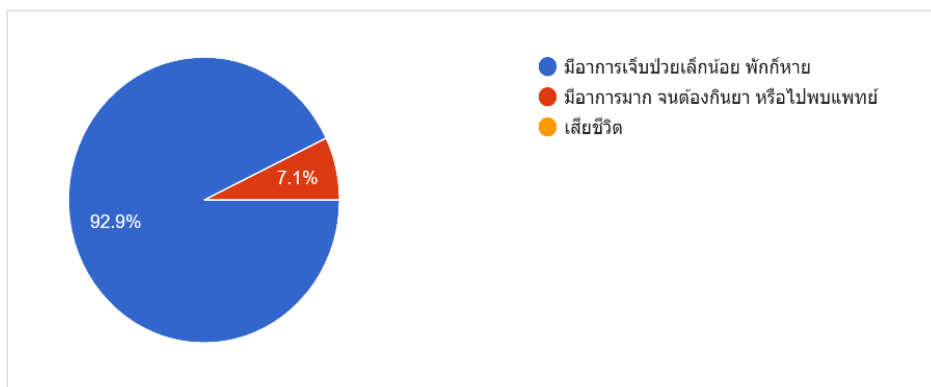


ร้อยละของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่พนักงานสวมใส่ ส่วนใหญ่สวมใส่หมวก ร้อยละ 78.9 รองลงมาคือ รองเท้าบูท /รองเท้าหุ้มส้น ร้อยละ 73.7 และผ้าปิดปากปิดจมูก ร้อยละ 57.9

อุบัติเหตุจากการทำงานที่เกิดขึ้น



ร้อยละของอุบัติเหตุจากการทำงานที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการหกล้มและของตกใส่ร้อยละ 50 รองลงมา คือถูกเกี่ยว/ถูกหนีบและ การยกของหรือเคลื่อนย้าย ร้อยละ 25 และ ไฟไหม้/ไฟดูด ร้อยละ 16.7 อาการที่เกิดขึ้น จากอุบัติเหตุจากการทำงานจากสาเหตุอื่นๆ



ร้อยละของอาการที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุจากการทำงานจากสาเหตุอื่นๆ พบว่าส่วนใหญ่ เจ็บป่วยเล็กน้อย พักก็หาย ร้อยละ 92.9 และมีอาการมาก จนต้องกินยาหรือไปพบแพทย์ ร้อยละ 7.1

2) สัมภาษณ์ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่และคนงานก่อสร้างเพื่อทราบข้อมูลสถานการณ์และพฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยง ประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี จังหวัดพะเยา ดำเนินการวันที่ 14 พฤษภาคม 2567

วันที่ 14 พฤษภาคม 2567

ณ ห้องประชุมศูนย์สุขภาพตำบลบ้านมาง

เวลา	กิจกรรม
08.30 น. - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 น. - 10.30 น.	กล่าวเปิด
10.30 น. - 10.40 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.40 น. - 12.00 น.	สถานการณ์การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากสิ่งก่อสร้างในโครงการอ่างน้ำปี ชี้แจงรายละเอียดแบบสอบถาม
12.00 น. - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 14.30 น.	สัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 250 หลังคาเรือน
14.30 น. - 14.40 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.40 น. - 16.00 น.	คืนข้อมูล แก่พื้นที่ สรุปปิดประชุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้

1.เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งระดับในครัวเรือนและชุมชน

2.เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล

ผลการสำรวจข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถาม 250 หลังคาเรือน

ข้อมูลทั่วไป

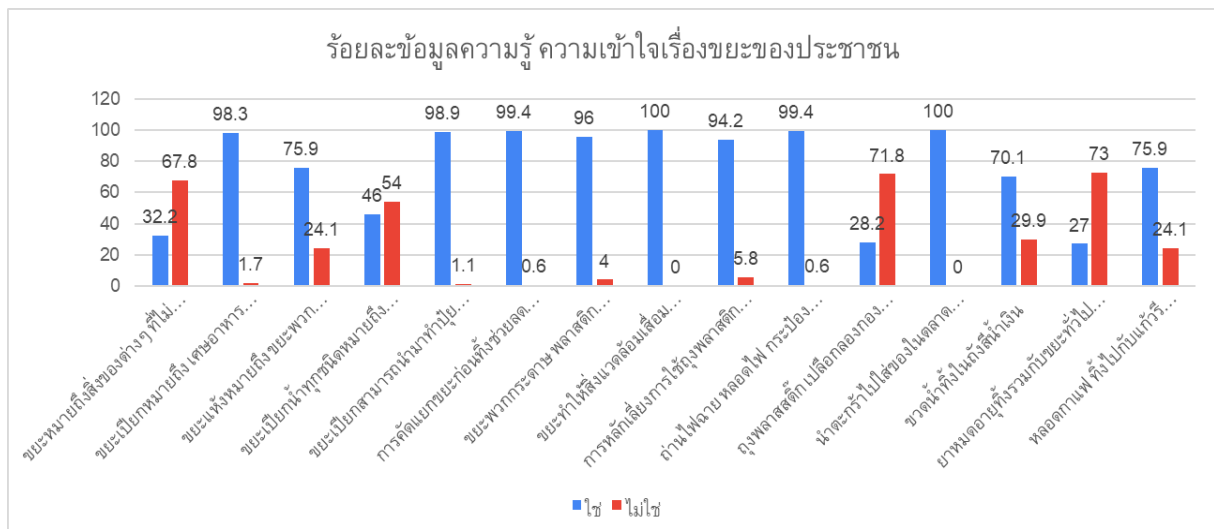
ร้อยละของเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.6 มากกว่าเพศชายร้อยละ 37.4

ร้อยละของช่วงอายุ ส่วนใหญ่อายุ 30-59ปี ร้อยละ 45.58 รองลงมา อายุ 60ปีขึ้นไป และ 18-29ปี ร้อยละ 1.72

ร้อยละของอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร ร้อยละ 35.06 รองลงมา รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 23 และว่างงานร้อยละ 21.84

ร้อยละจำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ 2 คน ร้อยละ 21.83 รองลงมา 3คน ร้อยละ 20.02 และ 1 คน ร้อยละ 17.24

ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน



รูปที่ 5.5-7 ร้อยละข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน

ขยะหมายถึงสิ่งของต่างๆ ที่ไม่มีประโยชน์ และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์อะไร ได้อีก ตอบถูกร้อยละ 67.8 ตอบผิดร้อยละ 32.2

ขยะเปียกหมายถึง เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ตอบถูกร้อยละ 98.3 ตอบผิดร้อยละ 1.7

ขยะแห้งหมายถึง ขยะพวกกระดาษ พลาสติก เศษเหล็ก แก้ว กระจก อะลูมิเนียม ตอบถูกร้อยละ 75.9 ตอบผิดร้อยละ 24.1

ขยะเปียกน้ำทุกชนิดหมายถึงขยะเปียก ตอบถูกร้อยละ 54 ตอบผิดร้อยละ 46

ขยะเปียกสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ ตอบถูกร้อยละ 98.9 ตอบผิดร้อยละ 1.1

การคัดแยกขยะก่อนทิ้งช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ตอบถูกร้อยละ 99.4 ตอบผิดร้อยละ 0.6

ขยะพวกกระดาษ พลาสติก เศษเหล็ก แก้ว กระจก อะลูมิเนียม สามารถคัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีก ตอบถูกร้อยละ 96 ตอบผิดร้อยละ 4

ขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ตอบถูกร้อยละ 100

การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก โฟม สามารถช่วยลดปริมาณขยะได้ ตอบถูกร้อยละ 94.2 ตอบผิดร้อยละ 5.8

ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ กระจก ยานพาหนะ... คือขยะอันตรายทั้งหมดตอบถูกร้อยละ 99.4 ตอบผิดร้อยละ 0.6

ถุงพลาสติก เปลือกผลไม้ ทำปุ๋ยหมักได้ ตอบถูกร้อยละ 71.8 ตอบผิดร้อยละ 28.2

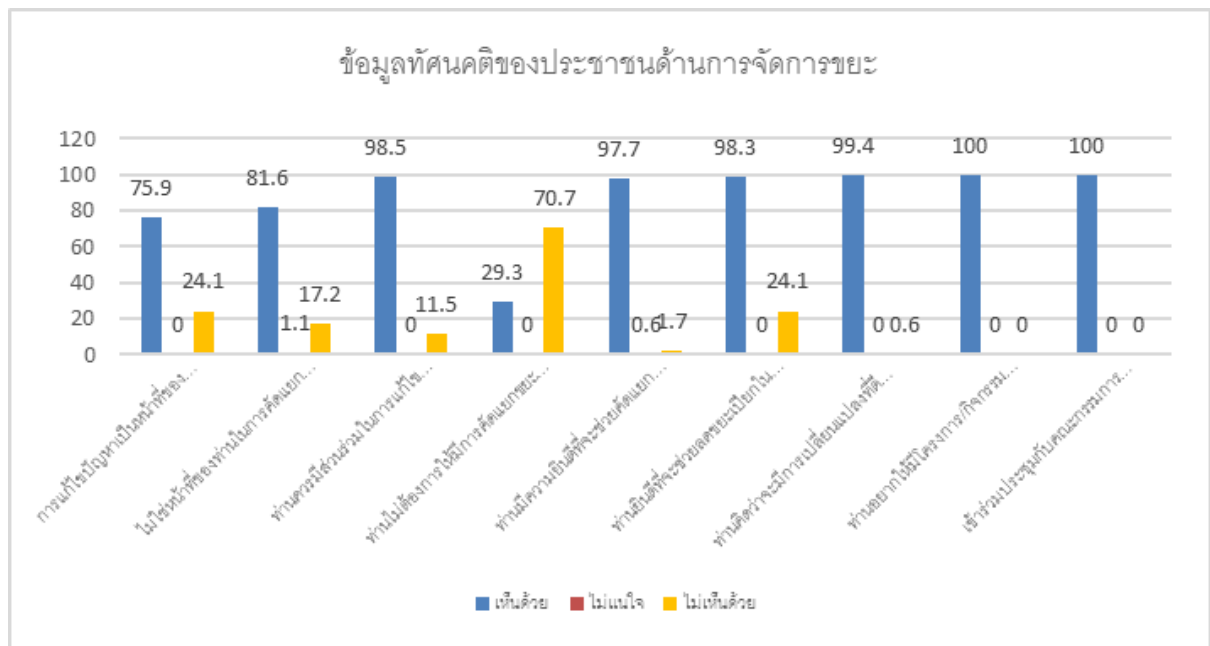
นำตะกร้าไปใส่ของในตลาด เป็นการช่วยลดขยะได้ตอบถูกร้อยละ 100

ขวดน้ำทิ้งในถังสีน้ำเงินตอบถูกร้อยละ 29.9 ตอบผิดร้อยละ 70.1

ยาหมดอายุทิ้งรวมกับขยะทั่วไปได้เลยตอบถูกร้อยละ 27 ตอบผิดร้อยละ 73

หลอดกาแฟ ทิ้งไปกับแก้วรีไซเคิลที่ถังขยะสีเหลืองได้เลยตอบถูกร้อยละ 24.1 ตอบผิดร้อยละ 75.9

ข้อมูลทัศนคติของประชาชนด้านการจัดการขยะ



รูปที่ 5.5-8 ร้อยละข้อมูลทัศนคติของประชาชนด้านการจัดการขยะ

การแก้ไขปัญหาเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 75.9 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 24.1

ไม่ใช่หน้าที่ของท่านในการคัดแยกขยะในครัวเรือนส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 81.6 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 17.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 1.1

ท่านควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชนของท่านส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 98.5 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.5

ท่านไม่ต้องการให้มีการคัดแยกขยะในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 70.7 รองลงมาเห็นด้วย ร้อยละ 29.3

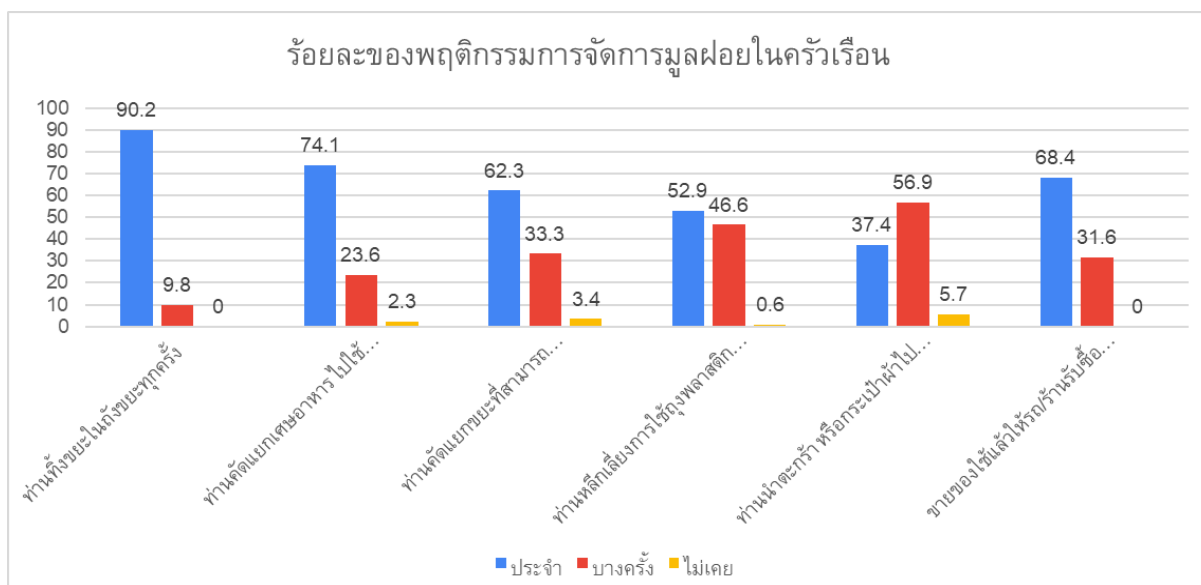
ท่านมีความยินดีที่จะช่วยคัดแยกขยะไว้เพื่อขายส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 97.7 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.7 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.6

ท่านยินดีที่จะช่วยลดขยะเปียกในชุมชน โดยการนำขยะเปียกในบ้านมาทำปุ๋ยส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 98.3 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 24.1

ท่านคิดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดี หากมีโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะในชุมชนส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 99.4 รองลงมาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 0.6

ท่านอยากให้มีโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะในชุมชนของท่านส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 100 หากท่านมีเวลา ท่านยินดีเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อหาแนวทางการจัดการขยะชุมชนของท่านส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 100

พฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน



รูปที่ 5.5-9 ร้อยละของพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ท่านทิ้งขยะในถังขยะทุกครั้งส่วนใหญ่ ทำประจำร้อยละ 90.2 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 9.8

ท่านคัดแยกเศษอาหาร ไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยส่วนใหญ่ทำประจำร้อยละ 74.1 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 23.6 และไม่เคยร้อยละ 2.3

ท่านคัดแยกขยะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น เศษกระดาษ ขวดพลาสติก เศษเหล็ก ขวดแก้ว หรือนำมาใช้ใหม่ส่วนใหญ่ทำประจำร้อยละ 62.3 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 33.3 และไม่เคยร้อยละ 3.4

ท่านหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก กล่องโฟมส่วนใหญ่ทำประจำร้อยละ 52.9 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 46.6 และไม่เคยร้อยละ 0.6

ท่านนำตะกร้า หรือกระเป๋ามาใส่ของเมื่อไปซื้อของหรือจ่ายตลาดส่วนใหญ่ทำบางครั้งร้อยละ 56.9 รองลงมาทำประจำร้อยละ 37.4 และไม่เคยร้อยละ 5.7

ขายของใช้แล้วให้รถ/ร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่ทำประจำร้อยละ 68.4 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 31.6

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของพนักงานเทศบาล

ช่วงเวลาในการมาเก็บขยะส่วนใหญ่เหมาะสม ร้อยละ 100

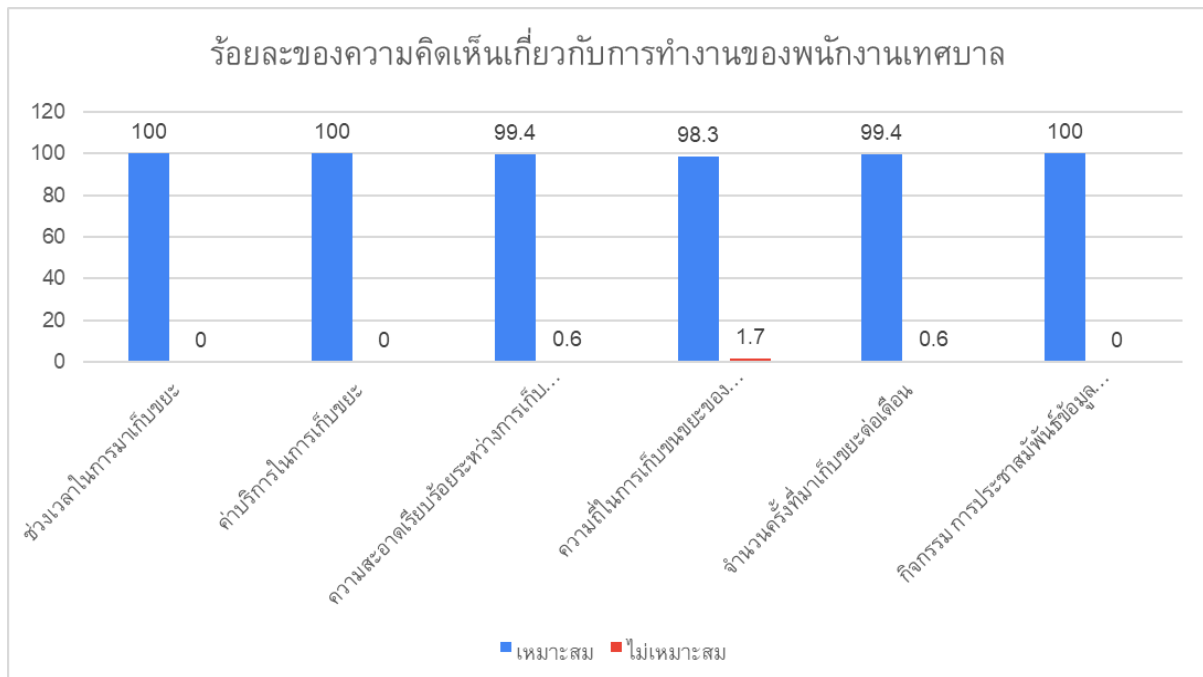
ค่าบริการในการเก็บขยะส่วนใหญ่เหมาะสม ร้อยละ 100

ความสะอาดเรียบร้อยระหว่างกระบวนการเก็บขนขยะส่วนใหญ่เหมาะสมร้อยละ 99.4 ไม่เหมาะสมร้อยละ 0.6

ความถี่ในการเก็บขนขยะของเทศบาล/อบต.ส่วนใหญ่เหมาะสมร้อยละ 98.3 ไม่เหมาะสมร้อยละ 1.7

จำนวนครั้งที่มาเก็บขยะต่อเดือนใหญ่เหมาะสมส่วนใหญ่เหมาะสมร้อยละ 99.4 ไม่เหมาะสมร้อยละ 0.6

กิจกรรม การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารด้านการจัดการขยะของเทศบาล/อบต.ใหญ่เหมาะสม ร้อยละ 100



รูปที่ 5.5-10 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของพนักงานเทศบาล

คืบข้อมูล การสำรวจข้อมูล ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบ้านม่วง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ครั้งที่ 1 (ที่ได้ดำเนินการปี 2562)

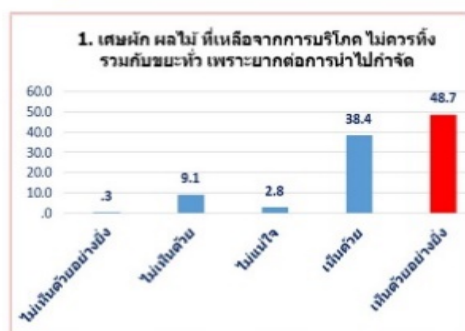
ข้อมูลทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.2 ผู้ชาย ร้อยละ 29.5 ช่วงอายุ ส่วนใหญ่ช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 31.7 รองลงมา 41-50 ปี และร้อยละ 31.40 ปี ตามลำดับ

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ระดับประถม ร้อยละ 45.5 รองลงมา ม.ปลายร้อยละ 23.2 และม.ต้น ร้อยละ 14.1 และมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ ≤5,000บาท ร้อยละ 59.4 รองลงมา 5001-10,000บาท ร้อยละ 30.2 และ >20,000 ร้อยละ 5.8

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่ 1-4 คน ร้อยละ 88.1 รองลงมา 5-6 คน ร้อยละ 10.3 และมากกว่า 6 คน ร้อยละ 3

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ส่วนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องร้อยละ 64 และตอบผิด ร้อยละ 20

ส่วนที่2 ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน



ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เศษผลไม้ที่เหลือจากการบริโภคไม่ควรทิ้งรวมกับขยะทั่วไป เพราะยากต่อการนำไปกำจัด ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 48.7 รองลงมาเห็นด้วยร้อยละ 38.4 การรณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกก่อนทิ้งของหน่วยงานราชการต่างๆ ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็น ส่วนใหญ่เห็นด้วยร้อยละ 56 รองลงมาเห็นด้วยอย่างร้อยละ 38.4

ส่วนที่2 ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



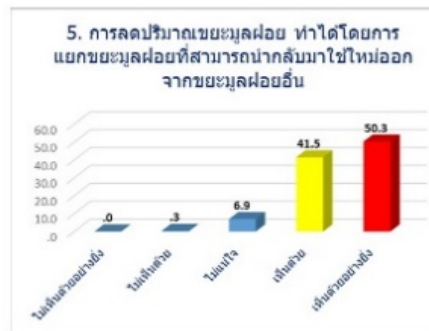
ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เศษอาหารที่เหลือจากการบริโภคภายในภาชนะไม่ควรล้างไปกับท่อน้ำทิ้ง ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 43.4 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 41.8 หลอดไฟนื้ออนที่เสียแล้ว ไม่ควรทิ้งรวมกับขยะอื่นๆ ส่วนใหญ่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 60.1 รองลงมา เห็นด้วย ร้อยละ 33

ส่วนที่2 ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน การแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกเป็น ถังขยะแห้ง เปียก อันตราย ท่านรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ยุงยาก ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 44 รองลงมาเห็นด้วย ร้อยละ 18.9 เศษอาหารที่เหลือจากการบริโภคจำเป็นต้องรวบรวมไว้ และใส่ภาชนะที่ปิดฝาปิดชิด ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 38.7 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 37.4

ส่วนที่2 ทศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



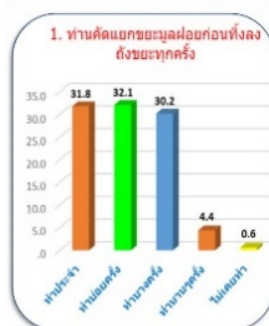
ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน การลดปริมาณขยะมูลฝอยทำได้โดยการแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ออกจากขยะมูลฝอยอื่น ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 50.3 รองลงมาเห็นด้วย ร้อยละ 41.5 การรณรงค์ให้เลิกใช้โฟมในการบรรจุอาหารเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 60.4 รองลงมาเห็นด้วยร้อยละ 34

ส่วนที่2 ทศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



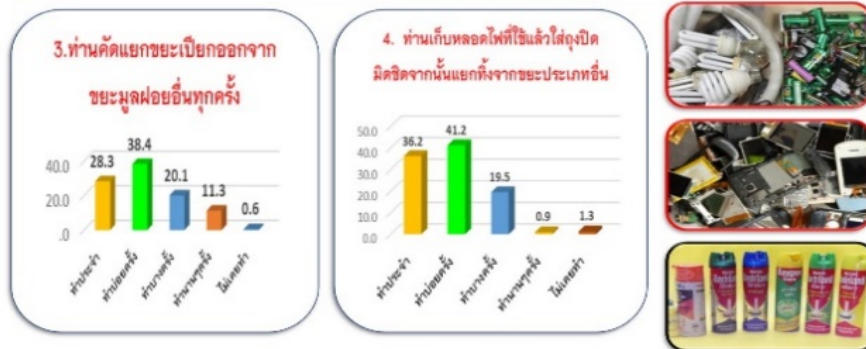
ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แบตเตอรี่รถยนต์ ถ่านไฟฉาย ที่หมดอายุไม่สามารถทิ้งรวมกับขยะอื่นๆ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 48.7 รองลงมาเห็นด้วย ร้อยละ 41.2 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณบ้านเป็นหน้าที่ของทุกคนจะต้องช่วยกัน ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 65.4 รองลงมาเห็นด้วยร้อยละ 32.1

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน



พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้งส่วนใหญ่ ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 32.1 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 31.8 ท่านใช้ภาชนะส่วนตัวรองรับและคัดแยกมูลฝอย ให้กับส่วนรวม ส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 38.7 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 28.3

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านคัดแยกขยะเปียกออกจากขยะมูลฝอยอื่น ทุกครั้งส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 38.4 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 28.3 ท่านเก็บหลอดไฟที่ใช้แล้วใส่ถุงปิดมิดชิดจากนั้นแยกทิ้งจากขยะประเภทอื่น ส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 41.2 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 36.2

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



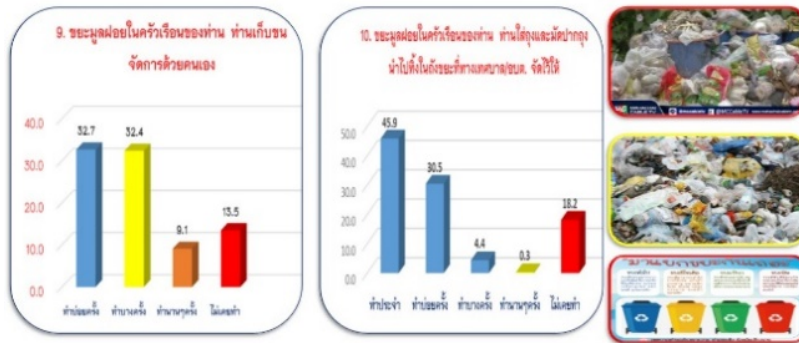
พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วทำการคัดแยก ก่อนนำไปกำจัดส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 39.6 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 27 ท่านเก็บรวบรวมขยะรีไซเคิลไว้ขาย เช่นขวดแก้ว ขวดพลาสติก ส่วนใหญ่ทำประจำ ร้อยละ 69.5 รองลงมาทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 24.8

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



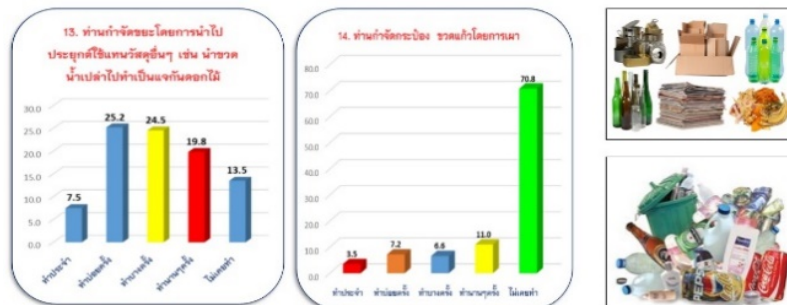
พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านเก็บรวบรวมขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น นำขวดมาทำแจกัน ส่วนใหญ่ทำบางครั้ง ร้อยละ 33.6 รองลงมาทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 30.5 ท่านเก็บรวบรวมขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำเช่น ใช้กระดาษสองหน้า ส่วนใหญ่ทำประจำ ร้อยละ 33.3 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 25.5

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



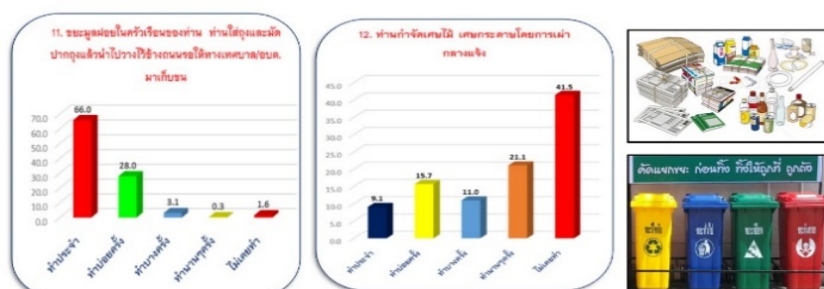
พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านเก็บขนจัดการด้วยตัวเองส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 32.7 รองลงมาทำประจำ ร้อยละ 32.4 ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านใส่ถุงและมัดปากถุง นำไปทิ้งในถังขยะที่เทศบาล/อบต.จัดไว้ ส่วนใหญ่ทำประจำ ร้อยละ 45.9 รองลงมาทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 30.5

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านกำจัดขยะโดยการนำไปประยุกต์ใช้แทนวัสดุอื่น ๆ เช่น นำขวดน้ำเปล่าไปทำเป็นแจกันดอกไม้ ส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 25.2 รองลงมาทำบางครั้ง ร้อยละ 24.5 ท่านกำจัดขยะป้องกันรวดเร็วโดยการเผา ส่วนใหญ่ไม่เคยทำ ร้อยละ 70.8 รองลงมาทำนานๆครั้ง ร้อยละ 11

ส่วนที่3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านใส่ถุงและมัดปากถุงแล้วนำไปวางไว้ข้างถนนรอให้เทศบาล/อบต.มาเก็บขนส่วนใหญ่ทำประจำ ร้อยละ 66 รองลงมาทำบ่อยครั้ง ร้อยละ 28 ท่านกำจัดเศษไม้ เศษกระดาชโดยการเผากลางแจ้ง ส่วนใหญ่ไม่เคยทำ ร้อยละ 41.5 รองลงมาทำนานๆครั้ง ร้อยละ 21.1

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน (ต่อ)



พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านกำจัดขยะทุกประเภทโดยการฝังกลบ ส่วนใหญ่ไม่เคยทำ ร้อยละ 50.9 รองลงมาทำนานๆครั้ง ร้อยละ 23.9



รูปที่ 5.5-11 สัมภาษณ์ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่และคนงานก่อสร้าง

3) ประชุมชี้แจงการเฝ้าระวังปัญหาด้านสุขภาพในตำบลต้นแบบประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ จังหวัดพะเยา โดยมีหัวข้อดังนี้

- ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาขยะ และสิ่งปฏิกูลตั้งแต่ระดับประเทศ ถึงระดับหมู่บ้านชุมชน
- ข้อมูลการสำรวจความรู้ ทักษะและพฤติกรรมจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลของครัวเรือน พื้นที่ตำบลบ้านมาง

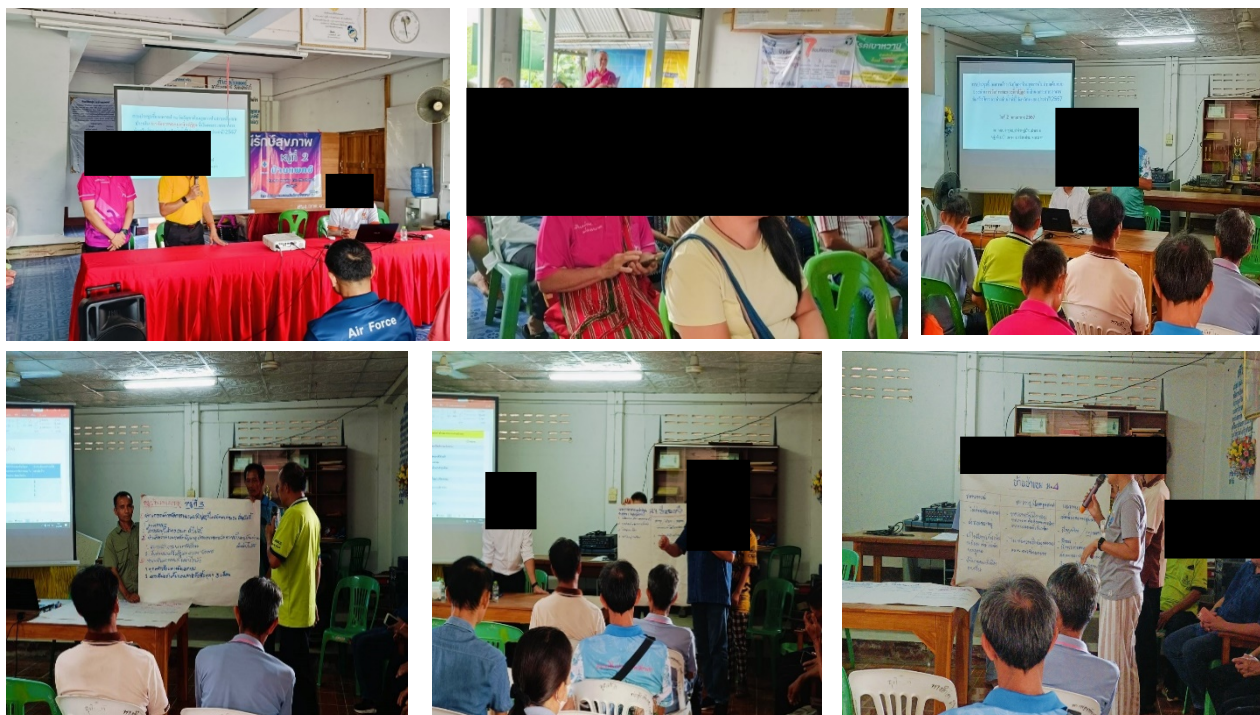
- ขยะ และการจัดการสิ่งปฏิกูลในระดับชุมชน ชมคลิปวิดีโอ

- กิจกรรมกลุ่มตามหมู่บ้านจำนวน 3 กลุ่ม “การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลในหมู่บ้านท่านเป็นอย่างไร ปัญหาอุปสรรค แนวทางและแผนการแก้ไข” และนำเสนอต่อในที่ประชุม และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับรู้ถึง สถานการณ์ ปัญหาของขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับรู้ถึง ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชนตำบลบ้านมาง
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
4. เกิดมาตรการชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลระดับหมู่บ้านและระดับตำบล

วัน/เดือน/ปี	หมู่บ้านเป้าหมาย	สถานที่ดำเนินกิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย (เป็นแกนนำชุมชน)
18 มีนาคม 2567	ม.1 บ้านมาง ม.2 บ้านแพทย์ ม.7 บ้านหนองกลาง	หอประชุมประจำ หมู่บ้าน บ้านมาง ม.1	ม.1 = 30 คน ม.2 = 30 คน ม.7 = 20 คน รวม 80 คน
19 มีนาคม 2567	ม.3 บ้านหนองหมู ม.4 บ้านป่าแหมใต้ ม.8 บ้านป่าแหมเหนือ	ห้องประชุม ประจำ หมู่บ้าน ม.4 บ้านป่า แหมใต้	ม.3 = 20 คน ม.4 = 30 คน ม.8 = 30 คน รวม 80 คน
21 มีนาคม 2567	ม.5 บ้านทุ่งมอก ม.9 บ้านบ่อตอง ม.11 บ้านทุ่งเจริญ	ห้องประชุม ประจำ หมู่บ้าน ม.5 บ้านทุ่งมอก	ม.5 = 30 คน ม.9 = 30 คน ม.11 = 30 คน รวม 90 คน



รูปที่ 5.5-12 ประชุมชี้แจงการเฝ้าระวังปัญหาด้านสุขภาพในตำบลต้นแบบประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล

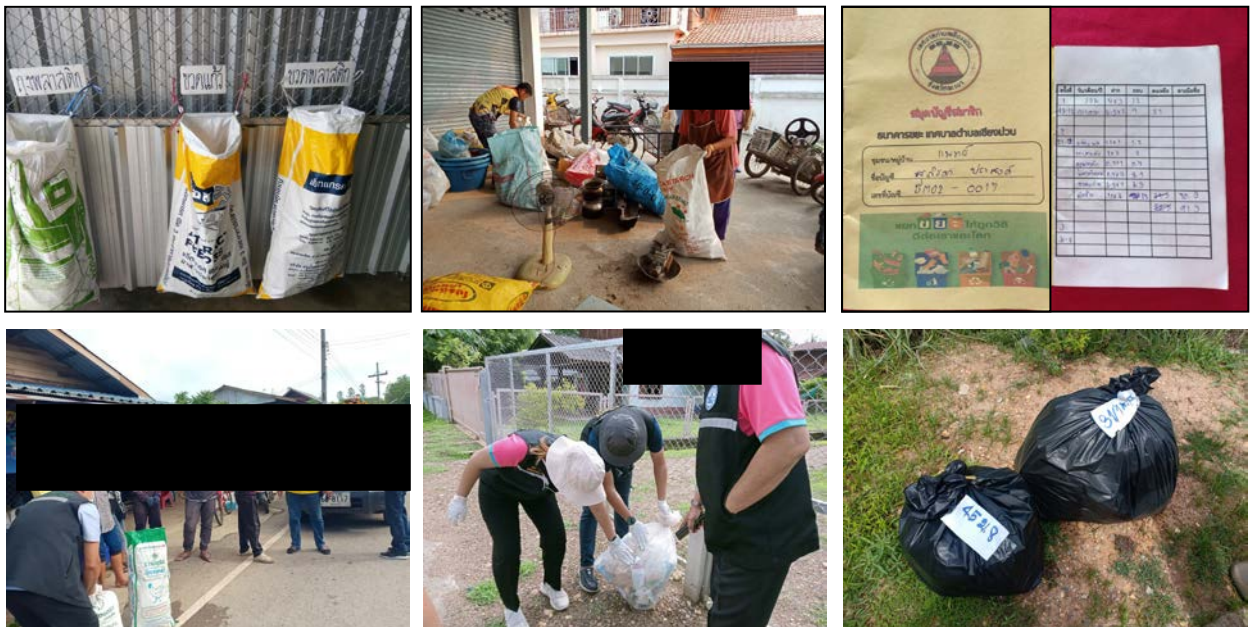
ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบ้านมาง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอย พบว่า มีความรู้ความเข้าใจ มาตรการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบ้านมางปี 2567

- ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ 2 ประเภทอย่างเข้มงวด ได้แก่ ขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล (มีถังหรือถุงคัดแยกและป้ายบอกชัดเจน)

- ทุกครัวเรือนมีการกำจัดขยะเปียก/ขยะอินทรีย์ ด้วยตัวเอง
- เขียนบ้านเลขที่/หมู่ที่ ติดถุงขยะทุกครั้ง ก่อนส่งให้ อบต./เทศบาล นำไปกำจัด
- ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอันตรายและไม่ทิ้งในที่สาธารณะ
- หมู่บ้านไม่มีแหล่งมลภาวะเป็นพิษ (กลิ่น ผุน ควน เสียงดัง)
- หมู่บ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

1. การติดตามการปฏิบัติตามมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน
2. สุ่มสำรวจการคัดแยกขยะรายครัวเรือน



รูปที่ 5.5-13 มาตรการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบ้านมางปี 2567

4) ติดตามการดำเนินงานถอดบทเรียนตำบลต้นแบบ ประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ จังหวัดพะเยา ซึ่งจัดกิจกรรมวันที่ 29 พฤษภาคม 2567 ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงม่วน โดยมีกำหนดการ ดังนี้

08.30 - 09.00 น. เปิดการประชุม

09.00 - 10.00 น. -ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาขยะ และสิ่งปฏิกูล ระดับตำบล ระดับหมู่บ้านชุมชน จากการดำเนินการที่ผ่านมา

-ข้อมูลผลการสำรวจการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน รายหมู่บ้าน

10.00 - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 - 12.00 น. -กิจกรรมกลุ่มแยกรายหมู่บ้าน เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินการตามมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแฉดล้อมในครัวเรือน “สิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อ”

12.00 - 13.00 น. -พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 14.30 น. -กิจกรรมกลุ่มแยกรายหมู่บ้าน เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินการตามมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแฉดล้อมในครัวเรือน “สิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อ”(ต่อ)
-ตัวแทนแต่ละหมู่บ้านนำเสนอ

14.30 - 15.00 น. -พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 - 16.00 น. -ตัวแทนแต่ละหมู่บ้านนำเสนอ(ต่อ)

16.00 น. -สรุปผลภาพรวมทั้งตำบล และร่วมกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ
-ปิดการประชุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการทบทวน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
2. เกิดพลังความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลระดับหมู่บ้านและตำบล



รูปที่ 5.5-14 ประชุมติดตามการดำเนินงานถอดบทเรียนตำบลต้นแบบ

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

1.การติดตามการปฏิบัติตามมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวลด้อมในครัวเรือน

2.สุมสำรวจการคัดแยกขยะรายครัวเรือน เดือนละ 1 ครั้ง

5) สรุปลผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คึนข้อมูลการดำเนินงานประเด็นการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้ จังหวัดพะเยา ระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอเชียงม่วน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2567 ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงม่วน โดยมีกำหนดการดังนี้

เวลา	กิจกรรม
08.30 - 09.00 น.	เปิดการประชุม โดย [REDACTED]
09.00 - 10.00 น.	- สรุปลผลข้อมูลสถานการณ์ปัญหาขยะ และสิ่งปฏิกูล ระดับตำบล ระดับหมู่บ้านชุมชน หลังจากการดำเนินการที่ผ่านมา - ข้อมูลผลการสำรวจการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน รายหมู่บ้าน เปรียบเทียบก่อน-หลัง - ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณขยะและมูลฝอยที่ อบต.จัดเก็บเพื่อนำไปทิ้งในแต่ละสัปดาห์
10.00 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 - 12.00 น.	ทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายต่อชุมชน
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	เปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถอดบทเรียนการดำเนินการตามมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวลด้อมในครัวเรือน “สิ่งที่เกิดขึ้น ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค”
14.30 - 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.00 - 16.00 น.	ร่วมวิเคราะห์กำหนดประเด็นที่ต้องการให้มีการดำเนินงานในปีถัดไป/ปิดการประชุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

1.ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการทบทวน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.เกิดพลังความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลระดับหมู่บ้านและตำบล

3.สรุปลผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

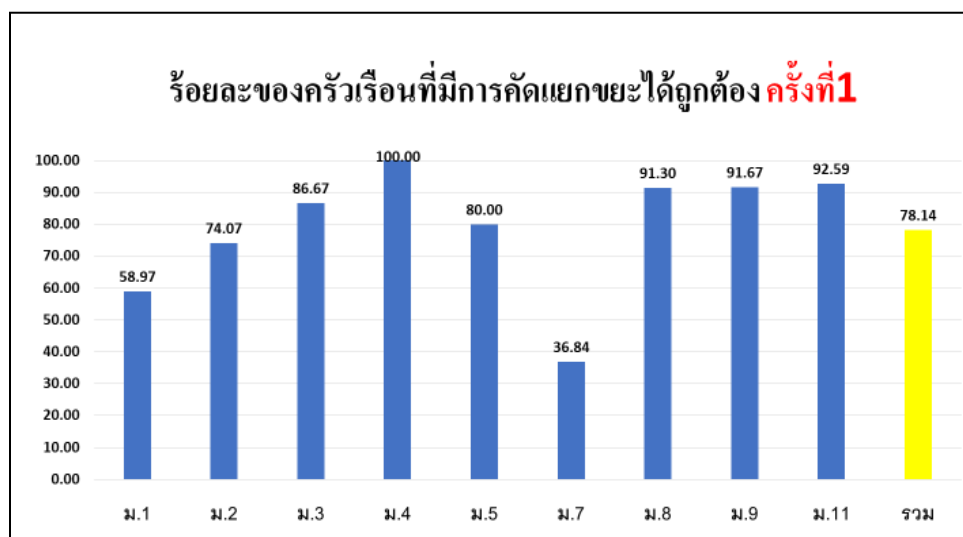
สิ่งที่เกิดขึ้น	ปัจจัยความสำเร็จ	ปัญหาอุปสรรค
1. ครัวเรือนส่วนใหญ่เกิดความตื่นตัวในการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง 2. ผู้ใหญ่บ้านมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในหมู่บ้าน และเน้นย้ำในเวทีประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน 3. ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง 4. ปริมาณขยะลดลงอย่างชัดเจน 5. มีการนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ยหมัก	1. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในรูปแบบของการทำประชาคมและร่วมกันกำหนดมาตรการที่ชัดเจน 2. ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญและร่วมมือในการดำเนินการตามมาตรการ 3. การติดตามอย่างต่อเนื่อง 4. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งในส่วนของหน่วยงานท้องถิ่น อบต.มาง/เทศบาลตำบลเชียงม่วน/โรงเรียน/วัด /ศสช.บ้านมาง ฯลฯ	1. บางครัวเรือนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในมาตรการคัดแยกขยะ 2. ประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะผู้สูงอายุบางคนยังไม่มี ความเข้าใจในประเภทของขยะ จึงไม่สามารถคัดแยกได้ถูกต้อง 3. ความตระหนักและความต่อเนื่องในการคัดแยกขยะเป็นสิ่งที่สำคัญ หากขาดการกระตุ้น ก็จะไม่เข้มงวดในการคัดแยก

สรุปประเด็นที่อยากให้มีการดำเนินงานในปีถัดไป

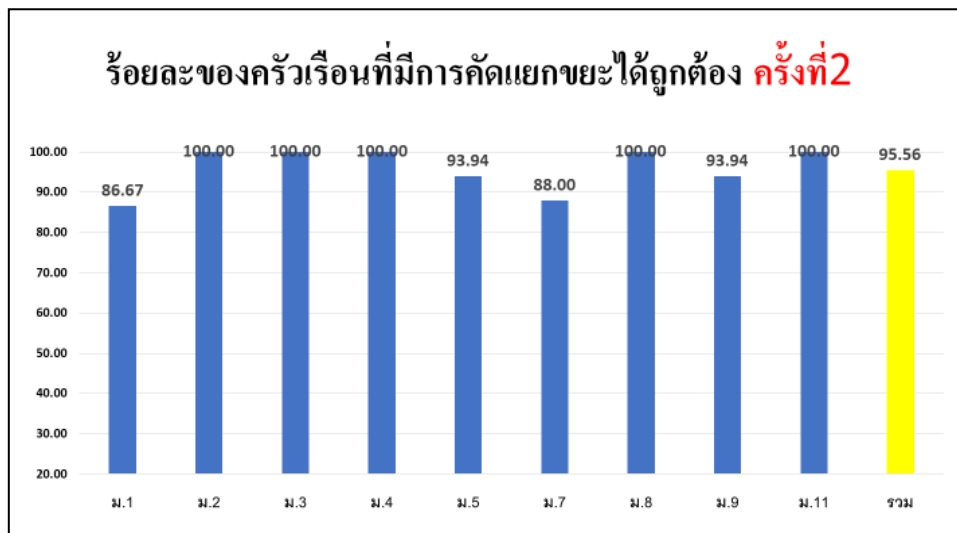
- การใช้สารเคมีในเกษตรกร
- การตรวจหนอนพยาธิใบไม้ตับ
- การแก้ไขปัญหายยะ



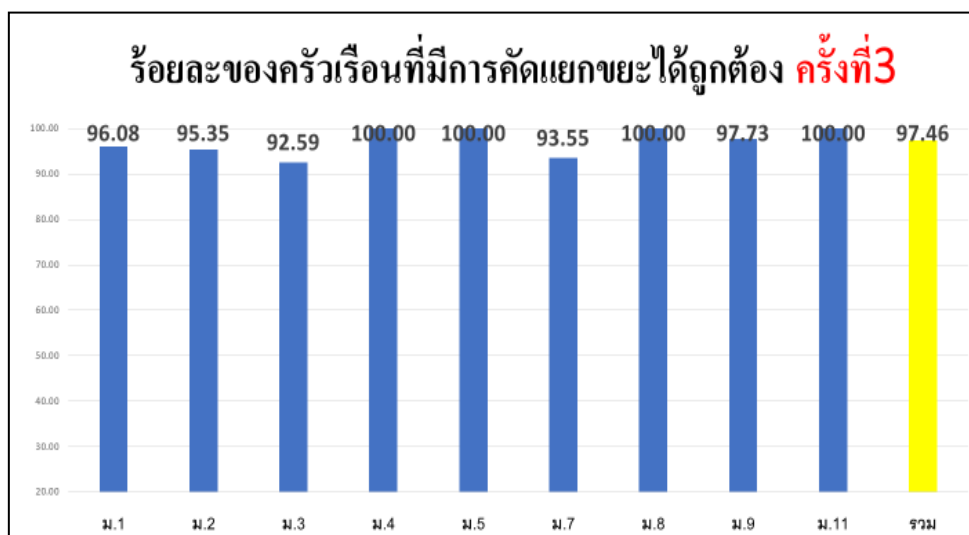
รูปที่ 5.5-15 สรุปผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นข้อมูลการดำเนินงาน วันที่ 29 มิถุนายน 2567



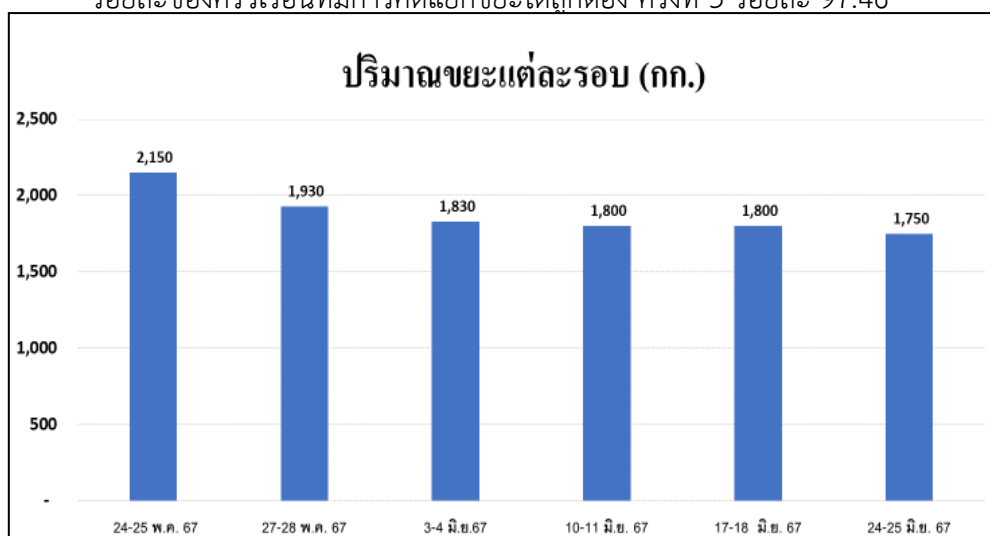
ร้อยละของครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ครั้งที่ 1 ร้อยละ 78.14



ร้อยละของครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ครั้งที่ 2 ร้อยละ 95.56



ร้อยละของครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ครั้งที่ 3 ร้อยละ 97.46



ปริมาณขยะแต่ละรอบ

6) สรุปการประชุมเวทีสรุปบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ระดับจังหวัด วันที่ 6 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2567 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

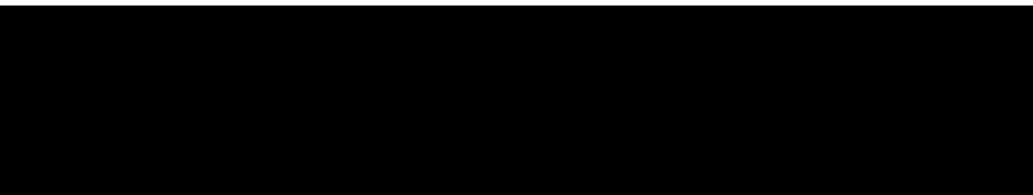
กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงม่วน
2. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเชียงม่วน
3. เจ้าหน้าที่จาก PCU มาง
4. อสม.และแกนนำชุมชน ในพื้นที่ปฏิบัติงานของ PCU มาง
5. เจ้าหน้าที่จาก รพ.สต.ทุกแห่งในอำเภอเชียงม่วน
6. อสม.และแกนนำชุมชน ในพื้นที่ปฏิบัติงานของ รพ.สต.ทุกแห่งในอำเภอเชียงม่วน รวมทั้งสิ้น 110 คน และมาเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 111 คน โดยเริ่มกิจกรรมตามกำหนดการและสรุปได้ ดังนี้

เวลา 08.30 – 09.00 น. ลงทะเบียน เปิดเวทีสรุปบทเรียนได้

จากนั้นชมนิทรรศการที่จัดโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านและโรงพยาบาลเชียงม่วน

เวลา 09.00 – 12.00 น. อภิปรายกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานหัวข้อ “การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ โดยการมีส่วนร่วมทำได้อย่างไร” โดย ทีมวิทยากรจากจังหวัดน่าน และจังหวัดพะเยา ได้แก่



โดย [redacted] สำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดพะเยา เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

จากการอภิปรายสรุปได้ดังนี้

การดำเนินงานกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ จังหวัดน่านและจังหวัดพะเยา โดยจังหวัดน่านมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินงานเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำปี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ได้แก่ การเฝ้าระวังแหล่งน้ำ โดยพบว่าค่าแอมโมเนียสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนค่าอื่นๆอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังรูปภาพ



สารเคมี/สารโลหะหนัก	หน่วย	25 - 16 ม.ค. 66 (ฤดูหนาว)	19 - 20 เม.ย. 66 (ฤดูร้อน)	6 - 7 พ.ค. 66 (ฤดูฝน)	น้ำดื่มที่ชาวบ้าน ใช้บริโภค	การดำรงชีวิตของ ชาวบ้าน	การขอประทาน
เหล็ก (Fe)	มก./ล.	0.8746	0.2314	14.34	ไม่เกิน 0.005	น้อยกว่า 0.3	ไม่เกิน 5.0
ฟอสฟอรัส (Phosphorus)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.005		
ไนโตรเจน (N)	มก./ล.	ND	ND	0.0080	ไม่เกิน 0.1		ไม่เกิน 0.2
แอมโมเนีย (NH ₃)	มก./ล.	0.0457	0.3674	0.2766	ไม่เกิน 1.0		ไม่เกิน 5.0
คลอรีน (Cl ₂)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.05	น้อยกว่า 0.05	ไม่เกิน 5.0
ไนโตรเจน (NH ₄)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.002	น้อยกว่า 0.02	ไม่เกิน 0.005
สังกะสี (Zn)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 1.0	น้อยกว่า 0.1	ไม่เกิน 2.0
ทองแดง (Cu)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.1	น้อยกว่า 0.02	ไม่เกิน 0.2
แคดเมียม (Cd)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.005	น้อยกว่า 0.001	ไม่เกิน 0.05
สังกะสี (As)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.05	น้อยกว่า 0.05	ไม่เกิน 0.1
โครเมียม (Cr)	มก./ล.	ND	ND	0.0115	ไม่เกิน 0.05	น้อยกว่า 0.05	ไม่เกิน 0.3
โซเดียม (Sulfate)	มก./ล.	ND	ND	ND	ไม่เกิน 0.005		
ไนโตรเจนแอมโมเนีย	MPN/100ml	350	1,600	9,200	ไม่เกิน 5,000		
ไนโตรเจนไนเตรต	MPN/100ml	330	230	3,900	ไม่เกิน 1,000		

รูปที่ 5.5-16 การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำผิวดิน

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการเฝ้าระวังพยาธิใบไม้ในหอยน้ำจืด ปี 2566 จุดสำรวจในอำเภอบ้านหลวง

- ฝ่ายห้วยพริกหลวง บ.พีได้ ต.บ้านพี
- น้ำพีหลวง ต.บ้านพี
- ฝ่ายใต้สะพานข้ามลำน้ำพี บ้านพีเหนือ ต.บ้านพี
- ธารน้ำใต้สะพานบ้านพีใต้ ต.บ้านพี
- แหล่งน้ำใต้สะพานข้ามน้ำพี ระหว่างบ้านพีใต้ กับบ้านป่าคา

พบว่า พบตัวอ่อนพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดกลางของสัตว์ปีก (*Echinoparyphium recuvatum*) พบตัวอ่อนพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดกลางของคนและสัตว์มีกระดูกสันหลัง (*Centrocestus formosanus*) พบตัวอ่อนพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดเล็กของสัตว์ (*Apophallus muehlingi*)

การเฝ้าระวังพยาธิใบไม้ในปลาน้ำจืด ปี 2566 พบว่า พบการติดโรคพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดเล็กของคนและสัตว์ในปลาน้ำจืด 3 สายพันธุ์ ได้แก่

- ปลาหมานหลัง ร้อยละ 76.02 (260/342)
- ปลาไส้ตันตาแดง ร้อยละ 63.64 (7/11)
- ปลาแก้มขี้ ร้อยละ 22.73 (10/44)

การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ โดยการมีส่วนร่วม ทำอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

กิจกรรมบูรณาการการดำเนินการในพื้นที่ ปี 2564

กิจกรรม	พื้นที่	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	พื้นที่ต้นน้ำน้ำปี 4 ตำบล อำเภอบ้านหลวง	สำรวจคุณภาพน้ำบริเวณรวบรวมข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อมครัวเรือน การจัดการของชุมชน และอปท. พัฒนาศักยภาพแกนนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	สสจ. น่าน สสอ.บ้านหลวง รพ.สต. อปท. ในพื้นที่
ติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน	สถานี Y.65 น้ำปี บ้านพีใต้ ต.บ้านพี	จัดเก็บบันทึกข้อมูลระดับน้ำและปริมาณน้ำ	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน	สถานี SW1 น้ำปี ต.สวด	เก็บตัวอย่างน้ำตรวจวัดดัชนีคุณภาพน้ำด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารเคมีเกษตร	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน*	สถานี GW1 น้ำบาดาล ต.สวด	เก็บตัวอย่างน้ำตรวจวัดดัชนีคุณภาพน้ำด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารเคมีเกษตร	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบการกักเซาะและการตกตะกอน	สถานี Y.65 น้ำปี บ้านพีใต้ ต.บ้านพี	จัดเก็บบันทึกข้อมูลตะกอนแขวนลอย	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง	สถานีที่ 1 น้ำปี ต.สวด	สำรวจนิเวศวิทยาทางน้ำ กิจกรรมการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	กรมชลประทาน

กิจกรรมบูรณาการการดำเนินการในพื้นที่ ปี 2565

กิจกรรม	พื้นที่	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	พื้นที่ต้นน้ำน้ำปี 4 ตำบล อำเภอ บ้านหลวง	สำรวจคุณภาพน้ำบริโภค พัฒนาศักยภาพแกนนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม อบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการแหล่งน้ำ เครือข่ายอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยระดับจังหวัด	สสจ. น่าน สสอ.บ้านหลวง รพ.สต. อปท. ในพื้นที่
ติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน	สถานี Y.65 น้ำปี บ้านฟ้าใต้ ต.บ้านฟ้า	จัดเก็บบันทึกข้อมูลระดับน้ำและปริมาณน้ำ	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน	สถานี SW1 น้ำปี ต.สวด	เก็บตัวอย่างน้ำตรวจวัดดัชนีคุณภาพน้ำด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารเคมีเกษตร	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบการกักเซาะและการตกตะกอน	สถานี Y.65 น้ำปี บ้านฟ้าใต้ ต.บ้านฟ้า	จัดเก็บบันทึกข้อมูลตะกอนแขวนลอย	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง	สถานีที่ 1 น้ำปี ต.สวด	สำรวจนิเวศวิทยาทางน้ำ กิจกรรมการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	กรมชลประทาน

กิจกรรมบูรณาการการดำเนินการในพื้นที่ ปี 2566

กิจกรรม	พื้นที่	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	พื้นที่ต้นน้ำน้ำปี 4 ตำบล อำเภอ บ้านหลวง	สำรวจคุณภาพน้ำบริโภค พัฒนาศักยภาพการจัดการน้ำหยอดเหรียญ พัฒนาศักยภาพผู้สัมผัสอาหาร	สสจ. น่าน สสอ.บ้านหลวง รพ.สต. อปท. ในพื้นที่
การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพด้านโรคหนองพยาธิ	อำเภอบ้านหลวง 2 ตำบลได้แก่ ตำบลบ้านฟ้า และตำบลสวด	เก็บตัวอย่างและตรวจหาอัตราการติดเชื้อหนองพยาธิ ในโฮสต์กึ่งกลาง (หอยน้ำจืด และปลาน้ำจืดเกล็ดขาว)	กรมควบคุมโรค
ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน	สถานีที่ 1 น้ำปี ตำบลสวด ตัวแทนน้ำเหนืออ่างเก็บน้ำจากลำน้ำน้ำปี	เก็บตัวอย่างน้ำตรวจวัดดัชนีคุณภาพน้ำด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารเคมีเกษตร	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน	สถานี Y.65 บ้านฟ้าใต้ อ.บ้านหลวง จ.น่าน ซึ่งอยู่ตอนบน (เหนืออ่าง)	ทำการสำรวจปริมาณตะกอนแขวนลอย สถานี Y.65 มีระยะทางตามลำน้ำห่างจากหัวงานโครงการประมาณ 22.4 กิโลเมตร	กรมชลประทาน

กิจกรรมบูรณาการการดำเนินการในพื้นที่ ปี 2567

กิจกรรม	พื้นที่	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
แผนการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	พื้นที่ต้นน้ำน้ำปี 4 ตำบล อำเภอ บ้านหลวง	สำรวจข้อมูลการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครนักเรียนเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	สสจ. น่าน สสอ.บ้านหลวง รพ.สต. อปท. ในพื้นที่
ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน	สถานีที่ 1 น้ำปี ตำบลสวด ตัวแทนน้ำเหนืออ่างเก็บน้ำจากลำน้ำน้ำปี	เก็บตัวอย่างน้ำตรวจวัดดัชนีคุณภาพน้ำด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารเคมีเกษตร	กรมชลประทาน
ติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน	สถานี Y.65 บ้านฟ้าใต้ อ.บ้านหลวง จ.น่าน ซึ่งอยู่ตอนบน (เหนืออ่าง)	ทำการสำรวจปริมาณตะกอนแขวนลอย สถานี Y.65 มีระยะทางตามลำน้ำห่างจากหัวงานโครงการประมาณ 22.4 กิโลเมตร	กรมชลประทาน

ข้อเสนอต่อการดำเนินงาน

1. ทบทวนการสร้างความรู้รอบรู้ประชาชนในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน
2. ทบทวนการจัดทำแผนรองรับความเสี่ยง และการควบคุมป้องกันความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. ทบทวนการพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. สนับสนุนให้มีการจัดทำข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การออกและบังคับใช้ข้อกฎหมายสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อบัญญัติในหมวดสำคัญ ได้แก่ ข้อบัญญัติการจัดการสิ่งปฏิกูล ข้อบัญญัติจัดการมูลฝอย ข้อบัญญัติตลาด ข้อบัญญัติสถานที่จำหน่ายอาหาร และข้อบัญญัติสถานที่สะสมอาหาร
5. สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แนวทางมาตรฐานการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านต่างๆ
6. ให้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำตู้หยอดเหรียญ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำบริโภคสำคัญของประชาชน
7. ให้การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา/ประปาภูเขา หรือส่งเสริมให้ประชาชนปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนการบริโภค เช่น การกรอง การต้ม เป็นต้น
8. ให้มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำประปา โดยเพิ่มจุดเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการ และมีทีมเฝ้าระวังภาคประชาชนโดยใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น อ.11 เฝ้าระวัง

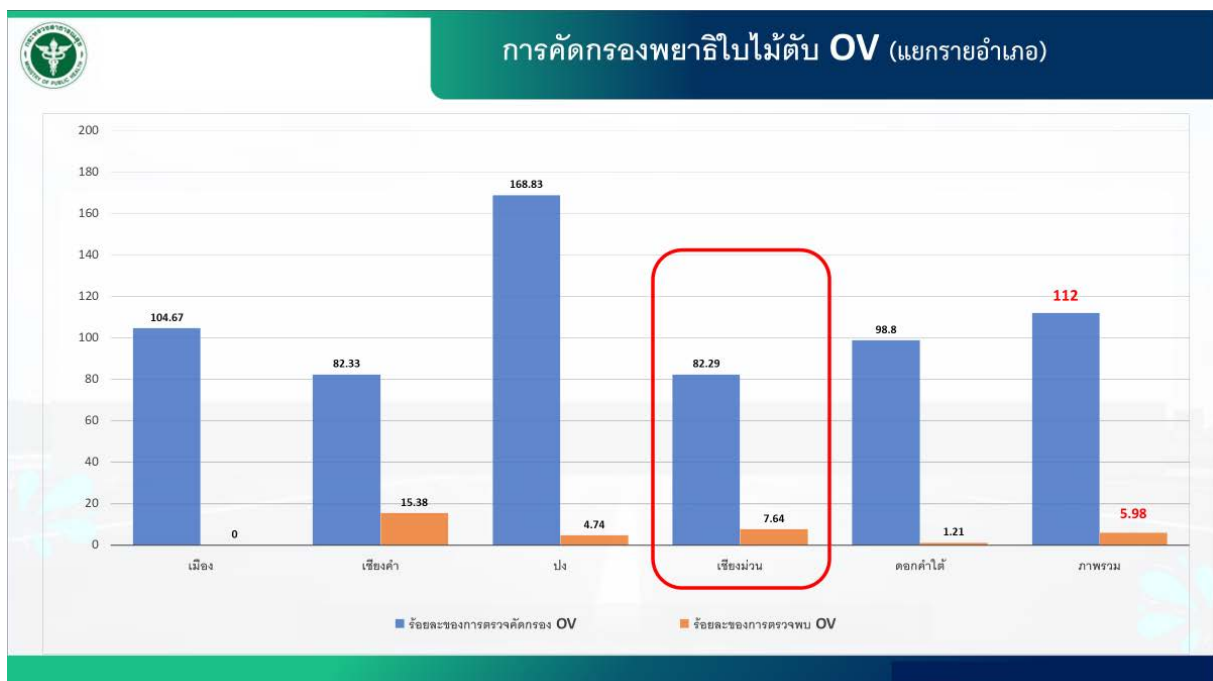
ในส่วนโรงพยาบาลเชียงม่วนได้มีกิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาการบริโภคปลาดิบเชื่อมโยงไปยังปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็ง สรุปได้ดังนี้

ข้อค้นพบ

1. การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้ตรง ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย
2. ระบบการเก็บและรายงานผลข้อมูล ยังไม่เป็นฐานเดียวกัน
3. การบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ด้านข้อมูล/การสื่อสารความเสี่ยง และการประชาสัมพันธ์)

แนวทางแก้ไข/โอกาสพัฒนา

1. รณรงค์เชิงป้องกันปัจจัยเสี่ยงและการสร้างความรอบรู้ โรคเริมแก่ประชาชน/พัฒนาศักยภาพ อสม.
2. พัฒนาระบบข้อมูล โรคเริมระดับจังหวัด
3. จัดทำแผนการคัดกรองโรคเริมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย





การคัดกรองพยาธิใบไม้ตับ OV (แยกรายตำบล)

อำเภอ	ตำบล	เป้าหมาย (ราย)	ผลงาน (ราย)	ร้อยละ	ตรวจพบ OV (ราย)	ร้อยละ
เมืองพะเยา	บ้านต้า	150	157	104.67	0	0
เชียงคำ	แม่ลาว	300	247	82.33	39	15.79
ปง	ออย	300	333	111.00	11	3.3
	จิม	150	407	271.33	20	4.91
	ขุนควร	150	273	182.00	17	6.23
	เชียงม่วน	300	230	76.67	17	7.39
เชียงม่วน	สระ	250	226	90.40	13	5.75
	บ้านม่วง	150	120	80.00	14	11.67
	ดงคำใต้	125	93	74.40	1	1.08
รวมเป้าหมาย		2,000	2,240	112.00	134	5.98

แหล่งข้อมูล : ผู้ประสาน Node พะเยา และ Node เชียงคำ/ผู้ประสานงานระดับอำเภอ/HDC /<https://mishos.nhso.go.th> (สปสช.) ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2567

สรุปผลการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องจากพระราชดำริฯ ปี 2563-2567

ปีพ.ศ.	ประเด็น	รูปแบบกิจกรรม
2563	-สารเคมี -หนองพยาธิ	สำรวจพฤติกรรมเสี่ยง/เจาะหาสารเคมีตกค้าง/คืนข้อมูล สำรวจพฤติกรรมการกินปลาดิบ/ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ/คืนข้อมูล
2564	หนองพยาธิ	สำรวจพฤติกรรมการกินปลาดิบ/ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ/คืนข้อมูล
2565	หนองพยาธิ	ติดตามพฤติกรรมการบริโภคและให้ความรู้
2566	หนองพยาธิ	ถอดบทเรียน
2567	การจัดการขยะ	สำรวจพฤติกรรมกรรมการคัดแยกขยะ/ลงประชามหามาตรการ/ติดตามผลการคัดแยกขยะ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

สร้างการรับรู้ปัญหา อุปสรรค โดยให้ชุมชนร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเรื่องเล่าจากหมู่บ้าน

ชุมชนแต่ละหมู่บ้านวิเคราะห์ตนเอง ว่าพฤติกรรมการณ์ สอดคล้องกับวัฒนธรรมการกินของครอบครัว พ่อแม่ชวนกิน เลี้ยงถ่ายทอดการกินดิบมาตั้งแต่เด็ก รสชาติลาบปลาดิบ หวาน นุ่ม เลิกกินยาก รสชาติอาหารคือความสุขของคนกิน ความชอบของคนกิน เช่น ส้มตำปูปลาร้าดิบ แจ่วบอง แก้วยก

กำหนดข้อตกลง และมาตรการชุมชนร่วมกัน

1. ชุมชนร่วมใจช่วยกันรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้คน ครอบครัว เลิกกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ โดยเฉพาะลาบปลาดิบ ลาบหมูดิบ รวมทั้ง ปลาร้า ปลาส้ม

2. เราจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกหลานและครอบครัว ไม่ชวนให้ลูกหลานกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ
3. ให้ทางโรงเรียนเน้นให้ความรู้ในกลุ่มเด็กนักเรียนถึงอันตรายต่อสุขภาพ ไม่กินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ
4. ส่งเสริมให้มีการตรวจจุงจาะ โดยเฉพาะคนที่ม่พฤติกรรมกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. ขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาลานอนพยาธิจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.บ้านมาง เพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การจัดการขยะในครัวเรือนและชุมชน

ปี 2565 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รายงานปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทยอยู่ที่ 25.70 ล้านตัน ในจำนวนนี้มีการกำจัดขยะอย่างม่ถูกต้องสูงถึงร้อยละ 27.60 ซึ่งส่งผลกระทบต่อมลภาวะต่างๆ ตามมา ส่วนที่จังหวัดพะเยา ก็มีปริมาณขยะมูลฝอย 267 ตัน/วัน มีการกำจัดมูลฝอยไม่ถูกต้อง 83 ตัน/วัน มีมูลฝอยตกค้างอยู่ที่ 12,910 ตัน จากข้อมูล หากม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาลานอนพยาธิอันใกล้นี้จะมีปัญหาลานอนพยาธิ

กิจกรรม

1. แต่งตั้งและประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดเป้าหมายและกำหนดแนวทางการจัดการขยะต้นทาง กลางทาง ปลายทาง โดย อบต.เป็นแม่งานหลักในการขับเคลื่อนงาน
2. ประชุมประชาคมระดับหมู่บ้านเพื่อกำหนดมาตรการจัดการขยะต้นทางในครัวเรือน
3. ส่งเสริมให้ทุกหมู่บ้านมีตลาดนัดขยะ
4. ลงหมู่บ้านติดตามการจัดการขยะ รับฟังความคิดเห็น หาแนวทางแก้ไข
5. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะระดับหมู่บ้าน/ตำบล

ตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นของพนักงานในอ่างเก็บน้ำน้ำปี

จำนวนพนักงานทั้งสิ้น 74 คน แยกเป็นชาย 52 คน หญิง 22 คน

มาตรการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบ้านมางปี 2567

ข้อที่	แนวทาง/มาตรการ	มติที่ประชุม
1	ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ 2 ประเภทอย่างเข้มงวด ได้แก่ ขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล (มีถังหรือถุงคัดแยกและป้ายบอกชัดเจน)	เห็นชอบ
2	ทุกครัวเรือนมีการกำจัดขยะเปียก/ขยะอินทรีย์ ด้วยตัวเอง	เห็นชอบ
3	เขียนบ้านเลขที่/หมู่ที่ ติดถุงขยะทุกครั้ง ก่อนส่งให้ อบต./เทศบาลนำไปกำจัด	เห็นชอบ
4	ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอันตรายและไม่ทิ้งในที่สาธารณะ	เห็นชอบ
5	หมู่บ้านไม่มีแหล่งมลภาวะเป็นพิษ (กลิ่น ฟุ้ง ควั่น เสียงดัง)	เห็นชอบ
6	หมู่บ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย	เห็นชอบ

ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
ความยาก -พฤติกรรมบุคคล -ความเชื่อ ค่านิยม -ประเพณี วัฒนธรรม	-ค้นหาจุดเปลี่ยน -ติดตามต่อเนื่อง
กลุ่มเป้าหมายไม่นิ่ง เปลี่ยนทุกปี	-ทำเชิงวิจัย/ทดลอง -ติดตามระยะยาว 2-5 ปีในกลุ่มคนเดียวกัน
งบจำกัด ไม่สามารถทำครอบคลุมทุกพื้นที่	

เวลา 13.00 – 15.30 น. แบ่งกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากแหล่งน้ำขนาดใหญ่ โดย นางวรรณวิมล แพ่งประสิทธิ์ หัวหน้ากลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา และคณะ สรุปรการประชุมกลุ่ม ได้ดังนี้

แบ่งกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ ตามประเด็น

สถานการณ์ปัญหาและสิ่งดีที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างอ่างน้ำปี

1. ประชาชนมีรายได้จากการจ้างงาน
2. ประชาชนมีน้ำใช้อย่างพอเพียง
3. จะมีแหล่งท่องเที่ยวอีก 1 แห่ง
4. สร้างอาชีพให้คนในพื้นที่
5. เผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. ส่งเสริมสุขภาพจิต

ปัญหาที่พบหรืออาจพบ

1. คนต่างพื้นที่เข้ามาอาศัยมากขึ้น เสียงดัง ขโมย โรคมากับคนต่างถิ่น
2. เกิดปัญหาสุขภาพเพิ่มขึ้น
3. ประชาชนวิตกกังวลเกี่ยวกับระดับน้ำ
4. มีการใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น
5. เกิดมลภาวะเช่น ฝุ่นละออง เสียง ขยะ

ประชาชนควรทำอย่างไร

1. ประชาชนช่วยกันดูแลสอดส่องเรื่องความปลอดภัย
2. ประชาชนหลีกเลี่ยงอาหารที่ทำลายสุขภาพ
3. ประชาชนติดตามสถานการณ์ระดับน้ำในพื้นที่อย่างใกล้ชิด
4. เปลี่ยนจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นปุ๋ยอินทรีย์

5. สื่อสารการรักษาความสะอาดและอนุรักษ์ผ่านสื่อต่างๆ
6. แนะนำสถานที่ให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ
7. ช่วยกันสอดส่องและรักษาความสะอาดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

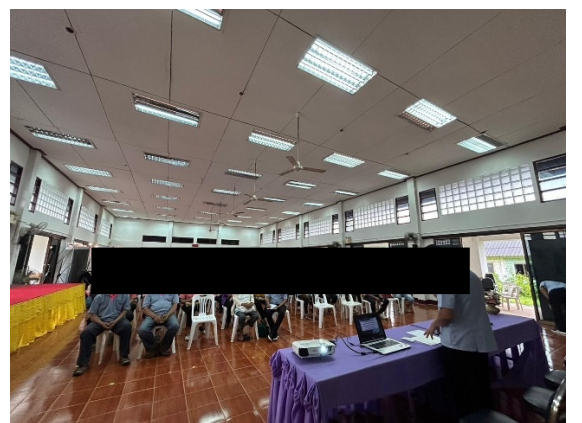
หน่วยงาน/อปท.ควรทำอะไร

1. หน่วยงานสาธารณสุขให้ความรู้ด้านสุขภาพ
2. อบต.เทศบาล สนับสนุนงบประมาณ
3. ท้องที่มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้
4. แนะนำให้ความรู้กลุ่มผู้ใช้น้ำ
5. จัดสถานที่ให้ประชาชนสำหรับขายของ
6. ให้ความรู้ประชาชนด้านการจัดการขยะ สิ่งปฏิกูล มลพิษต่างๆ
7. สนับสนุนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
8. หาหรือสร้างมาตรการร่วมกับโครงการ
9. ก่อสร้างทดแทนถนนที่ชำรุด
10. ดำรวจ เจ้าหน้าที่ ตรวจตราความสงบเรียบร้อย
11. รับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

เวลา 15.30 – 16.30 น. อภิปราย แลกเปลี่ยน สรุปกิจกรรม

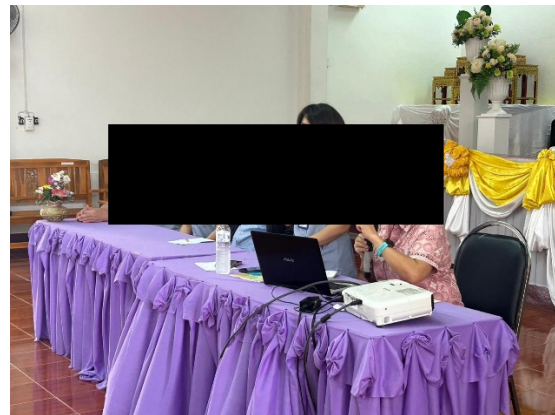
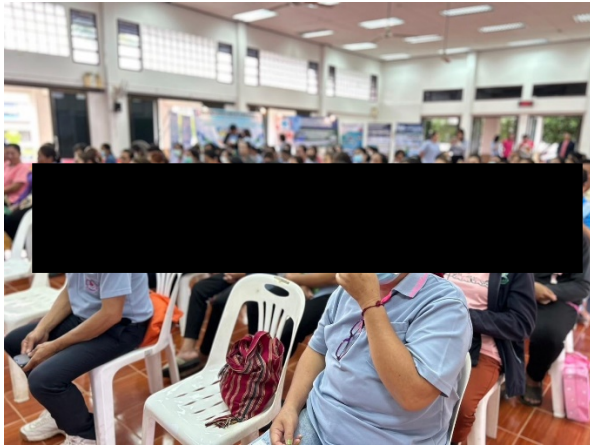


รูปที่ 5.5-17 สรุปการประชุมเวทีสรุปบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ วันที่ 6 สิงหาคม 2567

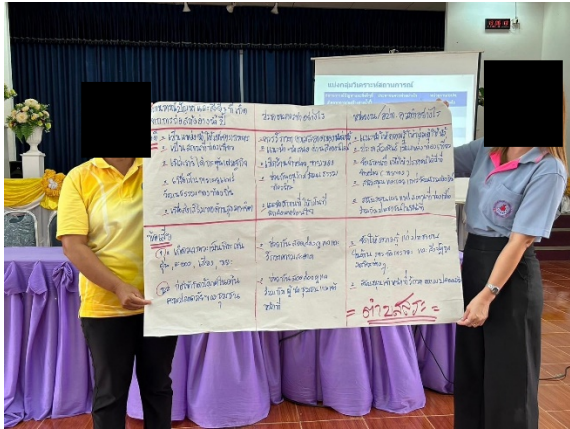


รูปที่ 5.5-17 สรุปการประชุมเวทีสรุปบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ วันที่ 6 สิงหาคม 2567 (ต่อ)

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ฉบับที่ 2 ประจำปี 2567



รูปที่ 5.5-17 สรุปการประชุมเวทีสรุปบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ วันที่ 6 สิงหาคม 2567 (ต่อ)



รูปที่ 5-17 สรุปการประชุมเวทีสรุปบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ วันที่ 6 สิงหาคม 2567 (ต่อ)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

1. การจัดประชุมชี้แจงสถานการณ์ และแนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอบ้านหลวง วันที่ 23 เมษายน 2567 ณ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง ผู้เข้าร่วมประชุม 50 คน ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง โรงพยาบาลบ้านหลวง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีการนำเสนอผลการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการโดยกรมชลประทาน การเฝ้าระวังหนองพวยาริโดยกรมควบคุมโรค และผลการดำเนินงานเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านและสาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง ในพื้นที่ อ.บ้านหลวง ปีงบประมาณ 2566 พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2567

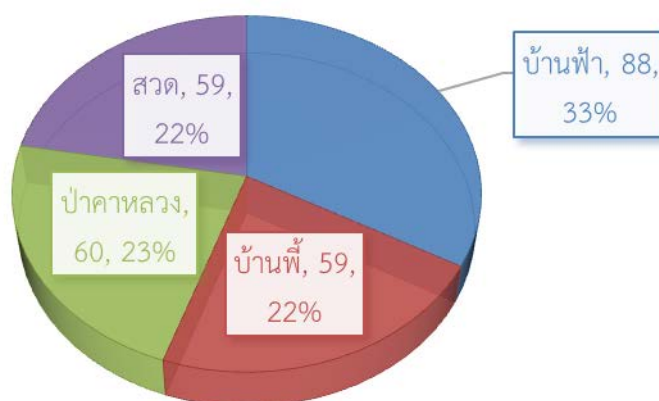


รูปที่ 5.5-18 ประชุมชี้แจงการดำเนินงาน เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2567

2. การจัดทำข้อมูลสถานการณ์การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

การจัดทำข้อมูลสถานการณ์การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนอำเภอบ้านหลวง ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ปี 2567 ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่พบในพื้นที่ ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา

ตอบแบบสอบถามรวม 266 คน จำแนกเป็น 4 ตำบล



รูปที่ 5.5-19 ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำบล

สถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน เป็นการสอบถามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องทั้ง การรับประทานอาหาร การใช้สารเคมี การใช้ส้วม ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการบินในแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไหลลงสู่แม่น้ำได้

ตารางที่ 5.5-1 พฤติกรรมสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในอำเภอบ้านหลวง

พฤติกรรมสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
2.1 การรับประทานอาหารปรุงสุก	233	23	4	4	0
2.2 การกินปลาดิบ บูดิบ จากแหล่งน้ำในพื้นที่. บ้านหลวง	7	3	82	66	103
2.3 ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	262	1	0	0	2
2.4 ใช้ช้อนกลางในการกินอาหารร่วมกัน	119	53	30	54	8
2.5 มีการใช้สารเคมีในการทำเกษตร เช่น ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง	26	43	82	79	29
2.6 สวมอุปกรณ์ป้องกันตนเองเมื่อใช้สารเคมีเกษตร	210	17	7	23	7
2.7 มีการใช้สารเคมีกำจัดแมลงในครัวเรือน	15	17	75	105	51
2.8 สวมอุปกรณ์ป้องกันตนเองเมื่อใช้สารเคมีในครัวเรือน	178	23	17	26	14
2.9 ถ่ายอุจจาระในส่วนที่ถูกสุขลักษณะเมื่ออยู่ที่บ้าน	252	3	3	2	1
2.10 ถ่ายอุจจาระในส่วนที่ถูกสุขลักษณะเมื่อออกไปทำงานในสวน/ ในไร่/ ในทุ่งนา/ ทำสวน/ กรีดยาง	99	27	31	74	33
2.11 ถ่ายอุจจาระนอกส้วมบนพื้นดินเมื่อออกไปทำงานในสวน/ ในไร่/ ในทุ่งนา/ ทำสวน/ กรีดยาง	11	13	44	111	84

พฤติกรรมการรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่ทานอาหารปรุงสุก มีการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และใช้ช้อนกลางในการกินอาหารร่วมกัน มีการรับประทานอาหารปลาดิบ บูดิบจากแหล่งน้ำในพื้นที่นานๆ ครั้ง มีการใช้สารเคมีในการทำเกษตรโดยสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง บางส่วนใช้สารเคมีกำจัดแมลงในครัวเรือน ส่วนใหญ่สวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง พฤติกรรมการใช้ส้วมส่วนใหญ่ใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะในครัวเรือน ยังมีส่วนใหญ่ที่ถ่ายอุจจาระนอกส้วมบนพื้นดินเมื่อออกไปทำงานในพื้นที่เกษตรเป็นบางครั้ง

พฤติกรรมการรับบริการตรวจรักษาโรคหนองพยาธิ ในระยะ 1 ปี ที่ผ่านมา มีผู้เคยรับการตรวจ 178 คน คิดเป็นร้อยละ 67 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยผลการตรวจพยาธิ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเป็นพยาธิชนิดใด พยาธิปากขอ พยาธิใบไม้ตับ รายละเอียดจำนวนผู้ตรวจพบพยาธิ

ตารางที่ 5.5-2 ชนิดของหนองพายุที่ประชาชนเคยตรวจพบในอำเภอบ้านหลวง

ชนิดของหนองพายุที่ตรวจพบ	จำนวน (คน)	ร้อยละของทั้งหมด
พายุปากขอ	38	14
พายุไส้เดือน	17	6
พายุไส้มั่ว	6	2
พายุสตรองจิลอยดิส	2	1
พายุเข็มหมุด	1	0
พายุใบไม้ดับ	33	12
พายุชนิดอื่นๆ	18	7
ไม่ทราบว่าเป็นพายุชนิดใด	81	30

สถานการณ์เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค คราวเรือนส่วนใหญ่ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน น้ำบ่อตื้น และน้ำประปาภูเขาในการซักล้างหรือเป็นน้ำใช้ในครัวเรือน

ตารางที่ 5.5-3 แหล่งน้ำอุปโภคของประชาชนในอำเภอบ้านหลวง

แหล่งน้ำอุปโภค	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
น้ำประปาหมู่บ้าน	152	57
น้ำประปาภูเขา	70	26
น้ำบ่อตื้น	117	44
น้ำฝน	33	12
น้ำในแม่น้ำ	2	1

ครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้ตักน้ำจากตุน้ำหยอดเหรียญ และน้ำดื่มบรรจุขวด

ตารางที่ 5.5-4 แหล่งน้ำบริโภคของประชาชนในอำเภอบ้านหลวง

น้ำบริโภค	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
น้ำดื่มบรรจุขวด	91	34
น้ำตักหยอดเหรียญ	207	78
น้ำบ่อตื้น	12	5
น้ำฝน	19	7
น้ำบาดาล	2	1
น้ำประปาหมู่บ้าน	5	2

การจัดน้ำเสีย/ น้ำทิ้งจากกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือน ครัวเรือนส่วนใหญ่กำจัดน้ำเสีย/ น้ำทิ้งจากกิจกรรมต่างๆ โดยการระบายทิ้งลงดินบริเวณบ้านหรือที่โล่ง

ตารางที่ 5.5-5 การจัดการน้ำเสีย/ น้ำทิ้งครัวเรือนในอำเภอบ้านหลวง

การจัดการน้ำเสีย	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
ระบายทิ้งลงดินบริเวณบ้าน/ที่โล่ง	168	63
ทิ้งลงคลอง/ แหล่งน้ำตามธรรมชาติโดยตรง	15	6
ระบายลงท่อ อบต.	64	24

การจัดการขยะมูลฝอย

ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการคัดแยกมูลฝอย จำนวน 243 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91 โดยคัดแยกเป็นขยะเปียก ขยะขายได้ ขยะอันตราย และขยะที่ต้องนำไปกำจัด ในการจัดการขยะเปียกส่วนใหญ่ทิ้งลงในถังขยะเปียกรักษ์โลก การจัดการขยะทั่วไปส่วนใหญ่นำไปกำจัดโดย อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบลสวด และ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฟ้า มีบริการเก็บขนและนำไปกำจัดโดยหลุมฝังกลบมูลฝอย) ในส่วนขยะอันตราย ครัวเรือนส่วนใหญ่รวบรวมไปทิ้งในที่รองรับขยะอันตรายของตำบล ซึ่งจังหวัดน่านมีระบบรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดส่งกำจัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ทั้งนี้ยังมีบางส่วนที่กำจัดเองโดยชุดหลุมฝัง และเผา ซึ่งอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนในธรรมชาติ

ตารางที่ 5.5-6 การจัดการขยะครัวเรือนในอำเภอบ้านหลวง

การจัดการขยะ	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
ขยะเปียก		
เลี้ยงสัตว์	112	42
ใส่ถังขยะเปียก	158	59
ทิ้งลงดิน	54	20
ขยะทั่วไป		
กองแล้วเผา	40	15
ชุดหลุมฝัง	70	26
นำไปกำจัดโดย อบต.	153	58
ขยะอันตราย		
รวบรวมแล้วนำไปทิ้งถังขยะอบต.	206	77
ชุดหลุมฝัง	40	15
กองแล้วเผา	8	3

ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมที่พบในพื้นที่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเป็นประจำ คือ มลพิษอากาศ น้ำอุปโภคบริโภคไม่สะอาด ปัญหาขยะตกค้าง

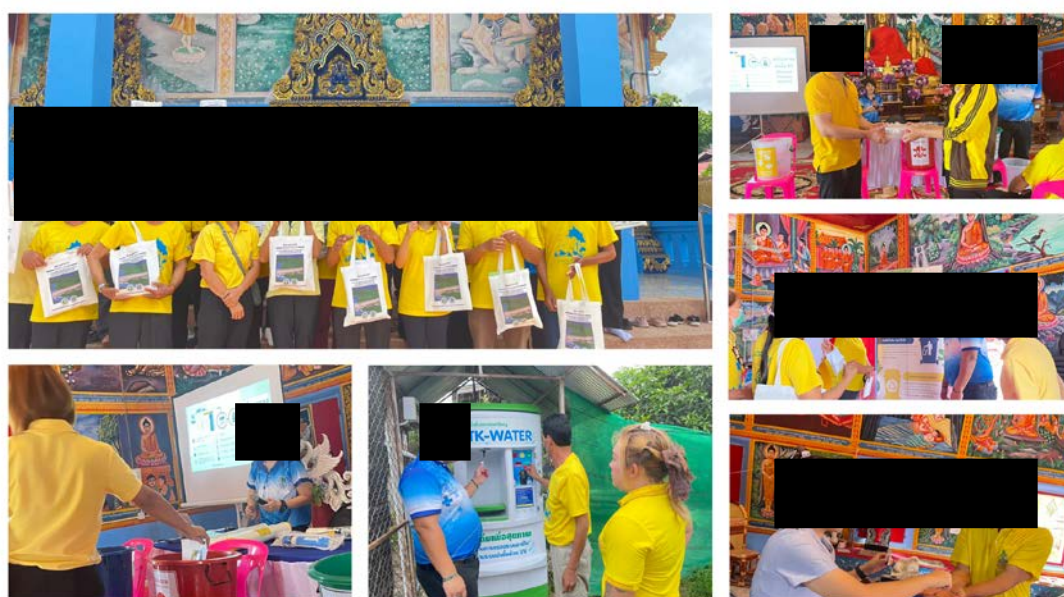
ตารางที่ 5.5-7 ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนพบในอำเภอบ้านหลวง

ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1. น้ำไม่สะอาดต่อการอุปโภคบริโภค	41	43	48	71	63
2. ร้านค้า/ร้านอาหาร จำหน่ายอาหารที่ ไม่สะอาด	11	29	58	109	59
3. พบขยะตกค้าง/สะสม การจัดการขยะไม่ดี	38	47	52	81	48
4. มลพิษทางอากาศ เช่น หมอกควัน เเผาในที่โล่ง	62	69	49	66	20
5. มลพิษทางน้ำ เช่น แม่น้ำ ลำคลองมีขยะ น้ำเสีย กลิ่นเหม็น	29	38	51	72	76

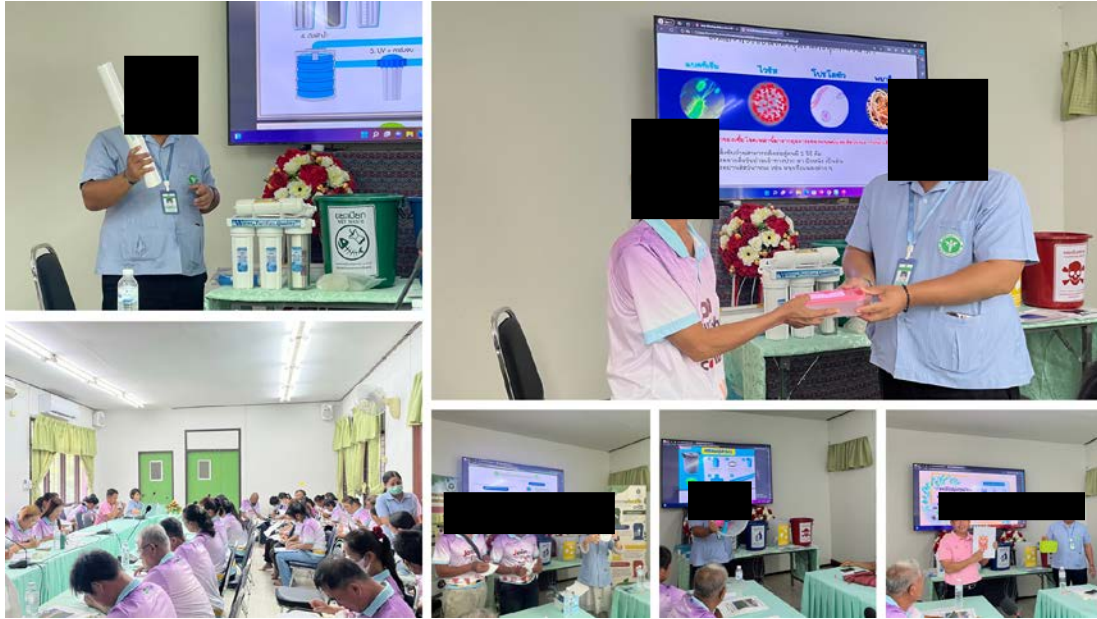
3. **การพัฒนาศักยภาพ** การอบรมเชิงปฏิบัติการ “พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำปี้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ 2567” กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลบ้านหลวง สาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง โดยจัดการอบรมแยกกลุ่มเป้าหมายรายสถานบริการสาธารณสุข รวม 5 ครั้ง วันเวลา สถานที่ ดังตาราง ตารางที่ 5.5-8 กำหนดวันการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ลำดับ	วันที่/ เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)	สถานที่
1	27 มิถุนายน 2567 08.30 -16.30 น.	ตำบลบ้านฟ้า (หมู่ 3 4 8)	50	ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านฟ้า อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
2	2 กรกฎาคม 2567 08.30 -16.30 น.	ตำบลบ้านฟ้า (หมู่ 1 2 6 5 7)	63	ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านนาวิ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
3	9 กรกฎาคม 2567 08.30 -16.30 น.	ตำบลบ้านฟ้า	67	ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านฟ้า อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
4	10 กรกฎาคม 2567 08.30 -16.30 น.	ตำบลปาคาหลวง	75	ห้องประชุมสาธารณสุขอำเภอบ้านหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
5	12 กรกฎาคม 2567 08.30 -16.30 น.	ตำบลสวด	95	ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลสวด อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

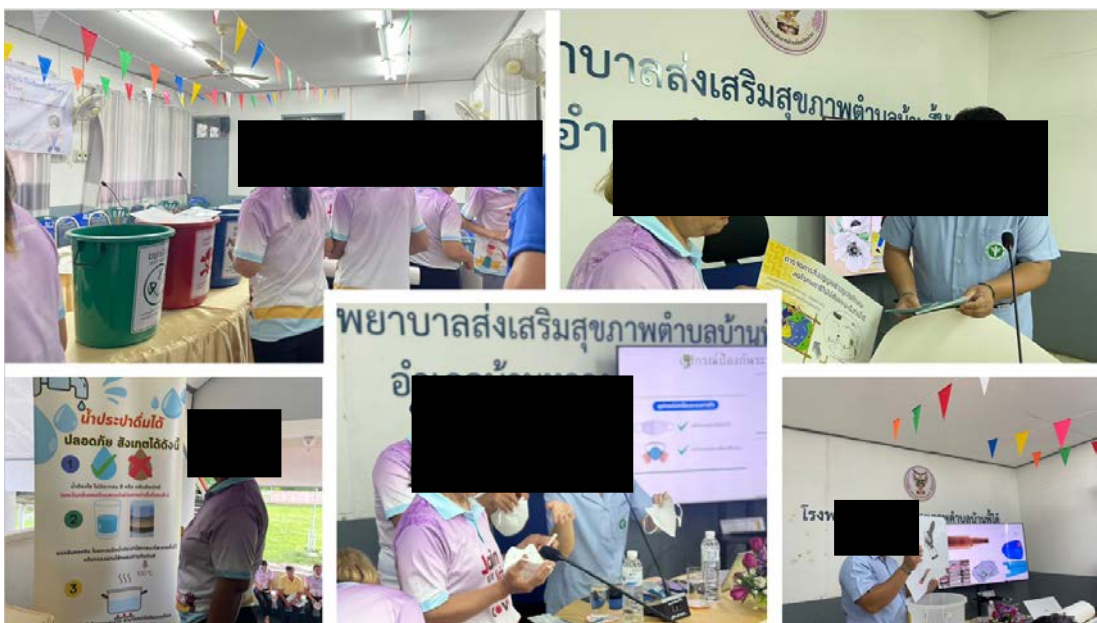
ดำเนินกิจกรรมแจ้งข้อมูลผลการเฝ้าระวังด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่อำเภอบ้านหลวง ได้แก่ ผลการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ผลการเฝ้าระวังหนองพวยในปลาและหอยตัวกลางในแหล่งน้ำโดยกรมควบคุมโรค และผลการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำผิวดินสถานีสวดของกรมชลประทาน การถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกปฏิบัติการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดการมูลฝอย การจัดการน้ำบริโภค การใช้สารเคมีเกษตร การจัดการน้ำเสีย พร้อมทั้งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกั่วงวลปัญหาในพื้นที่ และร่วมค้นหาสาเหตุเพื่อนำสู่การร่วมจัดการอย่างเป็นรูปธรรม



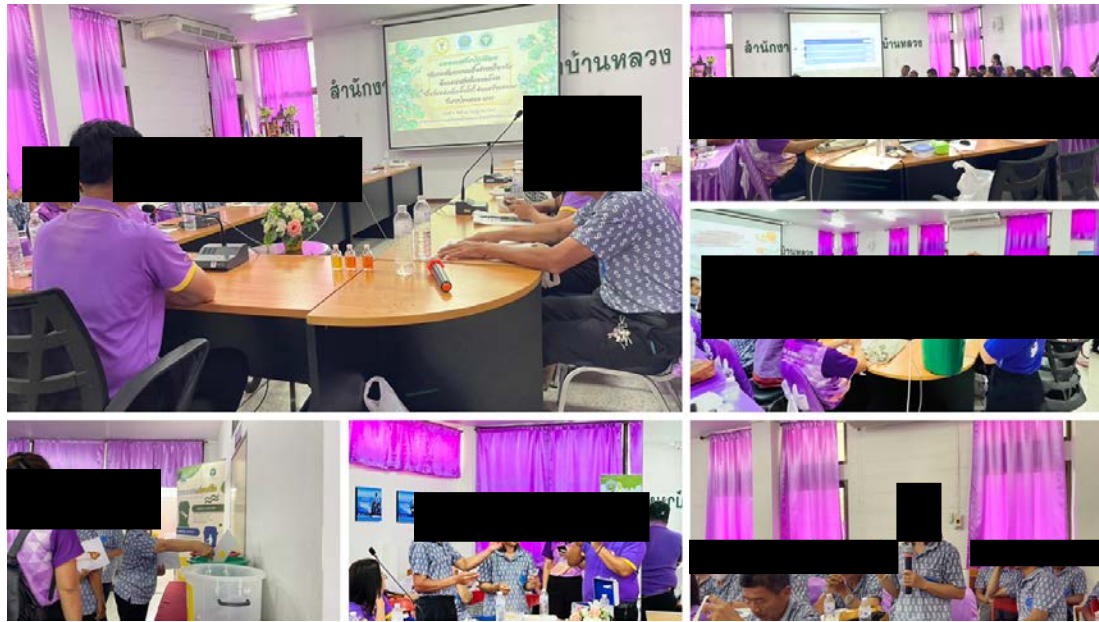
รูปที่ 5.5-20 การอบรมการพัฒนาศักยภาพฯ ครั้งที่ 1



รูปที่ 5.5-21 การอบรมการพัฒนาศักยภาพฯ ครั้งที่ 2



รูปที่ 5.5-22 การอบรมการพัฒนาศักยภาพฯ ครั้งที่ 3



รูปที่ 5.5-23 การอบรมการพัฒนาศักยภาพฯ ครั้งที่ 4



รูปที่ 5.5-24 การอบรมการพัฒนาศักยภาพฯ ครั้งที่ 5

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ “อาสาสมัครนักเรียนเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำป่าอำเภอบ้านหลวง” เพื่อสร้างเสริมให้เกิดการพัฒนาและสร้างสุขนิสัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนในโรงเรียนและที่อยู่อาศัยทำให้สภาพแวดล้อมสะอาด ปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี และร่วมเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งต้นน้ำน้ำป่าได้ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของอำเภอบ้านหลวง รวม 100 คน ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2567 เวลา 08.30 – 12.00 น. ณ โรงเรียนชุมชนบ้านหลวง และเวลา 13.00 – 16.30 น. ณ โรงเรียนบ้านหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน



รูปที่ 5.5-25 การอบรมการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ณ โรงเรียนชุมชนบ้านหลวง



รูปที่ 5.5-26 การอบรมการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ณ โรงเรียนบ้านหลวง

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงานที่คาดว่าจะได้รับ (output , outcome)

ผลิต (Output): ปัจจัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค การจัดการสุขาภิบาลอาหาร การจัดการมูลฝอยชุมชน การจัดการสุขาภิบาลครัวเรือน เป็นต้น ได้รับการเฝ้าระวังตามเกณฑ์มาตรฐาน

ผลลัพธ์ (Outcome): ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แหล่งต้นน้ำมีการจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปอย่างเหมาะสมกับบริบทและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

ปัญหาและอุปสรรค

การประสานกับพื้นที่ในช่วงระยะเวลามีกิจกรรมภายในอำเภอ ทำให้การจัดกิจกรรมล่าช้า

5.6 แผนการพัฒนาและป้องกันการเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน

หลักการและเหตุผล

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา เป็นเขื่อนคอนกรีตอัดแน่น (RCC : Roller Compacted Concrete) ความกว้างสันเขื่อน 8.00 ม. ความยาว 810.00 ม. ความสูง 54.00 ม. ความจุเก็บกักน้ำ 90.50 ล้าน ลบ.ม. ระบบส่งน้ำเป็นระบบท่อความยาวรวมประมาณ 75 กม. มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งน้ำเพื่อการเกษตรให้พื้นที่ ตำบลเชียงม่วน ตำบลบ้านม่วง และตำบลสระ รวมถึงการอุปโภค-บริโภคในฤดูแล้ง และเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมด้านท้ายน้ำในฤดูฝน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน 28,000 ไร่ และฤดูแล้งสามารถส่งน้ำให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ยม (ฝายแม่ยม) จังหวัดแพร่ เพิ่มเติมอีก จำนวน 35,000 ไร่ และสามารถช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ท้ายน้ำในเขตอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา กลุ่มน้ำยม รวมถึงกลุ่มน้ำเจ้าพระยา สามารถส่งน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ เป็นแหล่งประมงสำหรับเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดให้ราษฎรได้บริโภคและเป็นรายได้เสริม และจากการที่เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาจส่งผลทำให้คุณภาพของทรัพยากรดินเสื่อมโทรม จึงต้องมีการป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน หาแนวทางด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน การแก้ไขดินที่มีปัญหาในการทำการเกษตรถ่ายทอดข้อมูลและความรู้ให้กับเกษตรกร เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่สนใจ เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการวางแผนการใช้ที่ดิน และจัดชั้นความเหมาะสมของดิน ในพื้นที่โครงการ
2. เพื่อจัดทำแผนที่ดินจำแนกและภาพตัดขวางดินของสภาพพื้นที่โครงการ
3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่โครงการ

งบประมาณ

300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน

วิธีการดำเนินงาน

1. กิจกรรมวางแผนการใช้ที่ดิน
 - 1.1 รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทั้งจากภาคสนามและข้อมูลทุติยภูมิ
 - 1.2 จัดชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับพืชเศรษฐกิจพร้อมทั้งแนวทางในการจัดการดิน
 - 1.3 สำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคม
 - 1.4 จัดทำแผนการใช้ที่ดินและรายงาน
2. กิจกรรมการจัดทำแผนที่ดินจำแนกและภาพตัดขวางดิน
 - 2.1 รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทั้งจากภาคสนามและข้อมูลทุติยภูมิ
 - 2.2 ตรวจสอบการจำแนกดินตามระบบอนุกรมวิธานดิน (Soil taxonomy) จนถึงระดับชุดดินและใช้หน่วยของแผนที่เป็นประเภทของชุดดิน หน่วยดินรวม หรือหน่วยดินเบ็ดเตล็ด
 - 2.3 จัดทำภาพตัดขวางสภาพภูมิประเทศและการเกิดดินในพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการ
 - 2.4 จัดทำแผนที่ดินจำแนก

3. กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน
- 3.1 รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทั้งจากภาคสนามและข้อมูลทุติยภูมิ
- 3.2 รวบรวมเกษตรกรที่มีพื้นที่ในพื้นที่รับประโยชน์
- 3.3 จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และหาประสบการณ์ทั้งการบรรยาย การฝึกปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในด้านการพัฒนาที่ดิน
- 3.4 คัดเลือกพื้นที่ของเกษตรกรเพื่อจัดทำแปลงสาธิตการปลูกพืชบำรุงดิน
- 3.5 ออกตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงด้านวิชาการแก่เกษตรกรโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน หรือคัดเลือกผู้แทนเกษตรกรเพื่อการติดต่อประสานงาน (หมอดินอาสา)

ผลการดำเนินงาน

ยังไม่ได้รับผลการดำเนินงาน

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

-

ปัญหาและอุปสรรค

-

5.7 แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร

หลักการและเหตุผล

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยส่งน้ำชลประทานในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง รวมถึงเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมด้านท้ายน้ำในฤดูฝน ซึ่งจะใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การทำการเกษตรในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง รักษาระบบนิเวศ อุปโภค-บริโภค แหล่งขยายพันธุ์ปลาน้ำจืด เป็นต้น ที่ตั้งห้วงงานเขื่อนตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 บ้านปิน ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ความจุอ่างเก็บน้ำ 90.50 ล้าน ลบ.ม. สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตอำเภอเชียงม่วนในฤดูฝน 28,000 ไร่ และในฤดูแล้ง 16,800 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล (ตำบลเชียงม่วน ตำบลบ้านม่วง และตำบลสระ) 20 หมู่บ้าน 4,715 ครัวเรือน โดยจำแนกออกเป็นพื้นที่ชลประทานฝั่งซ้าย 8,000 ไร่ พื้นที่ชลประทานฝั่งขวา 17,000 ไร่ และพื้นที่ส่งน้ำเดิมของฝายน้ำปี 3,000 ไร่ ซึ่งเมื่อมีการพัฒนาโครงสร้างแล้วจะทำให้มีพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับน้ำจากระบบชลประทานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รูปแบบการทำเกษตรกรรมมีความหลากหลาย สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา โดยมุ่งเน้นสนับสนุนให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการรวมกลุ่มและส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น และลดต้นทุนได้ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกรพร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

พัฒนาอาชีพให้เกษตรกรในพื้นที่เขตชลประทานสามารถทำการเกษตรได้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ มีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น

งบประมาณ

200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร (กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร)
- 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา
- 3) สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

วิธีการดำเนินงาน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

1) คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาเกษตรกรในโครงการที่มีความสนใจและมีความพร้อมในการที่จะแก้ปัญหาการพัฒนาอาชีพของตนเอง และไม่ซ้ำรายเดิมกับเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา

2) ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ จำนวน 3 หลักสูตร (หลักสูตรละ 1 วัน) โดยอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรในการแก้ไขปัญหาตามแนวพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

3) จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบและแปลงส่งเสริมการเกษตร น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิต โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อนำไปพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองให้เกิดเป็นจุดเรียนรู้ การแก้ไขปัญหาทางการเกษตรจากองค์ความรู้โครงการพระราชดำริได้อย่างถูกต้อง

4) คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง โดยคัดเลือกจากการประเมินผลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ประสบความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปปฏิบัติ และมีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และมีจุดเรียนรู้เพื่อศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรในบริเวณใกล้เคียงและผู้สนใจทั่วไป

5) จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบที่เข้าร่วมโครงการ โดยการบันทึกประวัติเกษตรกรและองค์ความรู้ที่เกษตรกรได้นำมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง พร้อมระบุพิกัดของเกษตรกรแต่ละราย

6) ติดตามช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และประเมินผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินงาน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ณ หอประชุมหมู่บ้านท่าฟ้าใต้ ตำบลสระ อำเภอลี้พะเยา จังหวัดพะเยา (พิกัด E634571, N2101534)

กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอลี้พะเยาในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 ราย

ผลการดำเนินงาน

คัดเลือกเกษตรกรจำนวน 30 ราย ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 3 หลักสูตร ระหว่างวันที่ 28-30 พฤษภาคม 2567 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ม.6 ต.ลี้พะเยา อ.ลี้พะเยา จ.พะเยา จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบและแปลงส่งเสริมการเกษตร รวม 30 แปลง

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 30 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 5.7-1

วันที่ 28 พฤษภาคม 2567 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ม.6 ต.ลี้พะเยา อ.ลี้พะเยา จ.พะเยา หลักสูตร การทำเกษตรแบบผสมผสาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ตารางที่ 5.7-1 รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2567 จำนวน 30 ราย

ที่	ชื่อ-สกุล	เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
2				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
3				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
4				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
5				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
6				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
7				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
8				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
9				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
10				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
11				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
12				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
13				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
14				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
15				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
16				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
17				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
18				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
19				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
20				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
21				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
22				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
23				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
24				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
25				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
26				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
27				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
28				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
29				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
30				เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา



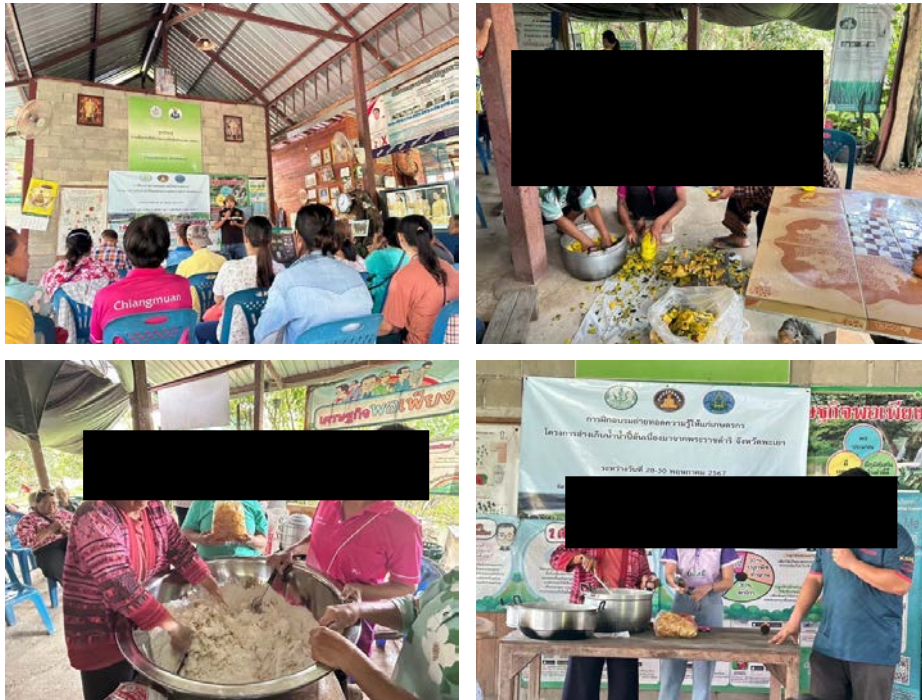
รูปที่ 5.7-1 กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 30 ราย วันที่ 28 พฤษภาคม 2567

วันที่ 29 พฤษภาคม 2567 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ม.6 ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา หลักสูตร การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การปลูกพืชผักปลอดภัย การเพาะกล้าผักในถาดเพาะ



รูปที่ 5.7-2 กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 30 ราย วันที่ 29 พฤษภาคม 2567

วันที่ 30 พฤษภาคม 2567 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ม.6 ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์ การประมง การแปรรูปข้าวเกรียบฟักทอง



รูปที่ 5.7-3 กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 30 ราย วันที่ 30 พฤษภาคม 2567

กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 5 แปลง และแปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 25 แปลง

- สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 5 แปลง ประกอบด้วย

1. ปุ๋ย สูตร 15-15-15 จำนวน 2 กระสอบ
2. ปุ๋ย สูตร 13-13-24 จำนวน 2 กระสอบ
3. เมล็ดพันธุ์แตงร้าน จำนวน 5 ซอง
4. เมล็ดพันธุ์ฝักบัว จำนวน 1 ซอง
5. เมล็ดพันธุ์คะน้า จำนวน 1 ซอง
6. เมล็ดพันธุ์กวางตุ้ง จำนวน 1 ซอง
7. เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาว จำนวน 1 ซอง
8. เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดน้ำ จำนวน 2 ขวด
9. พลาสติกคลุมแปลง กว้าง 1 เมตร จำนวน 4 ม้วน
10. สารชีวภาพ บาซิลลัส ทูริงเยนซิส ชนิดน้ำ จำนวน 2 ขวด



รูปที่ 5.7-4 สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 5 แปลง

ตารางที่ 5.7-2 พิกัดแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 5 แปลง

จุดที่	สถานที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
		E	N			
1		636885	2087994	เชียงใหม่	เชียงใหม่	พะเยา
2		636525	2086210	เชียงใหม่	เชียงใหม่	พะเยา
3		637496	2089425	เชียงใหม่	เชียงใหม่	พะเยา
4		634538	634538	เชียงใหม่	เชียงใหม่	พะเยา
5		2099765	2099765	เชียงใหม่	เชียงใหม่	พะเยา

- สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 25 แปลง ประกอบด้วย

1. ปุ๋ย สูตร 15-15-15 จำนวน 1 กระสอบ
2. เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดน้ำ จำนวน 1 ขวด
3. เมล็ดพันธุ์แตงร้าน จำนวน 3 ซอง
4. เมล็ดพันธุ์ฝักบัว จำนวน 3 ซอง
5. เมล็ดพันธุ์คะน้า จำนวน 3 ซอง
6. เมล็ดพันธุ์วางตุง จำนวน 3 ซอง
7. เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาว จำนวน 3 ซอง
8. ปุ๋ยคอกมูลวัว จำนวน 2 กระสอบ



รูปที่ 5.7-5 สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 25 แปลง

ตารางที่ 5.7-3 พิกัดแปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 25 แปลง

จุดที่	สถานที่	พิกัด		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
		E	N			
1		635518	2082259	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
2		636357	2086836	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
3		636287	2086300	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
4		636386	2086276	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
5		636515	2087996	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
6		636737	2083472	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
7		636579	2088344	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
8		636577	2088336	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
9		636917	2088345	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
10		636885	2087994	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
11		636525	2083975	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
12		638377	2086496	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
13		636177	2084692	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
14		638333	2088900	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
15		639249	2087942	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
16		638653	2088567	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
17		638872	2088562	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
18		638539	2089329	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
19		638762	2088770	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
20		638864	2088516	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
21		635857	2086677	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
22		635541	2084592	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
23		635095	2085728	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
24		634598	2085877	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
25		635656	2087205	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา

กิจกรรมติดตามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา
 กรมส่งเสริมการเกษตร,สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา/อำเภอเชียงม่วน ติดตาม ช่วยเหลือ และแก้ไข
 ปัญหาให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ



รูปที่ 5.7-6 กิจกรรมติดตามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

Output

- เกษตรกร จำนวน 30 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรกร จำนวน 30 ราย ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบและแปลงส่งเสริมการเกษตร

Outcome

- เกษตรกร จำนวน 30 ราย ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างยั่งยืน
- เกิดแปลงเรียนรู้ 5 แปลง เพื่อเป็นต้นแบบการเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ และมีแปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 25 แปลง ในการฝึกปฏิบัติจริง

ปัญหาและอุปสรรค

-

5.8 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยา

หลักการและเหตุผล

แม้ว่าการดำเนินการโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้จะไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนในบริเวณพื้นที่โครงการอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามข้อมูลสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้นจึงควรมีการติดตั้งสถานีตรวจวัดสภาพภูมิอากาศ และสถานีตรวจวัดปริมาณน้ำฝนบริเวณหัวงานเขื่อน เพื่อใช้ติดตามตรวจสอบข้อมูลสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนบริเวณพื้นที่โครงการ

วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามตรวจสอบสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนบริเวณพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำของโครงการ

งบประมาณ

68,000 บาท (หกหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนบน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

วิธีการดำเนินงาน

- 1.ติดตามตรวจสอบงานวิเคราะห์สภาพภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยา
- 2.ดำเนินการตรวจสอบและบันทึกข้อมูล



รูปที่ 5.8-1 สถานี Y.24 น้ำปี้ บ้านมาง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา (ทำโครงการก่อสร้าง
อ่างเก็บน้ำน้ำปี้ขึ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ)

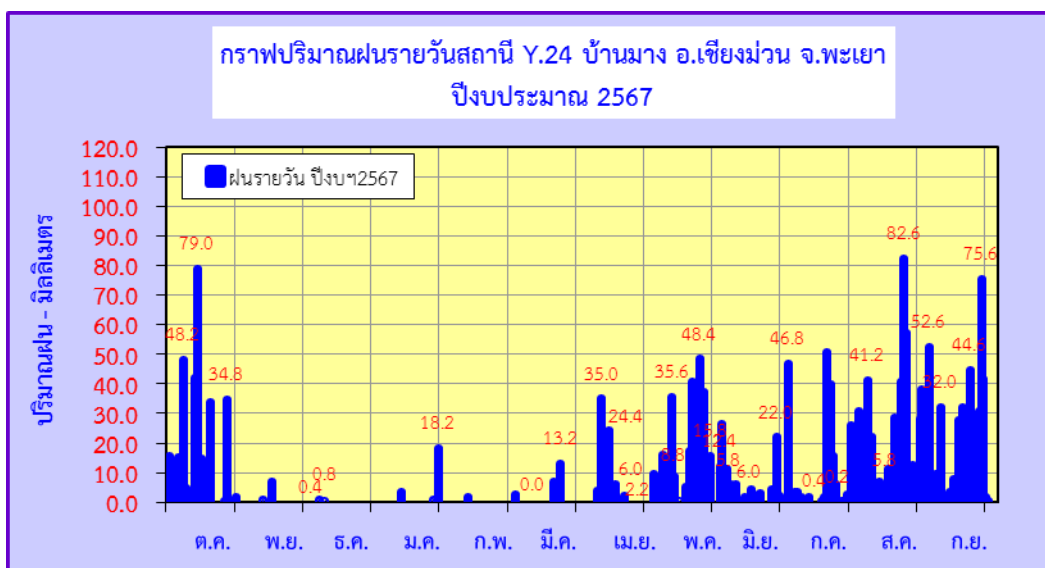


รูปที่ 5.8-2 สถานีโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ผลการดำเนินงาน

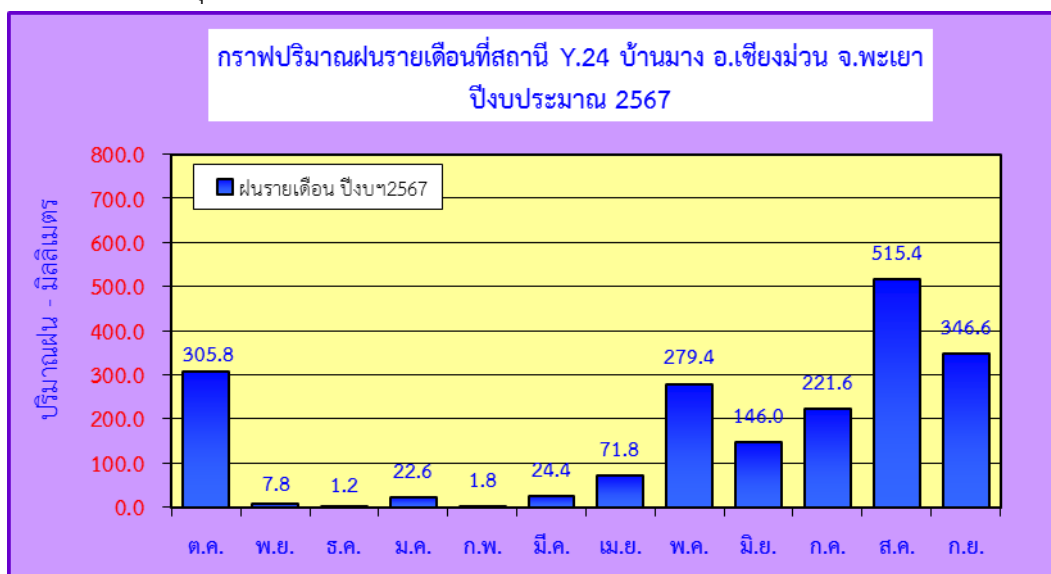
ดำเนินการตรวจวัดปริมาณฝนของสถานี Y.24 น้ำปี้ บ้านมาง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 – กันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

ปริมาณฝนสูงสุดรายวันวัดได้ 82.6 มม. เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2567 และปริมาณฝนต่ำสุดรายวันวัดได้ 0.2 มม. เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567



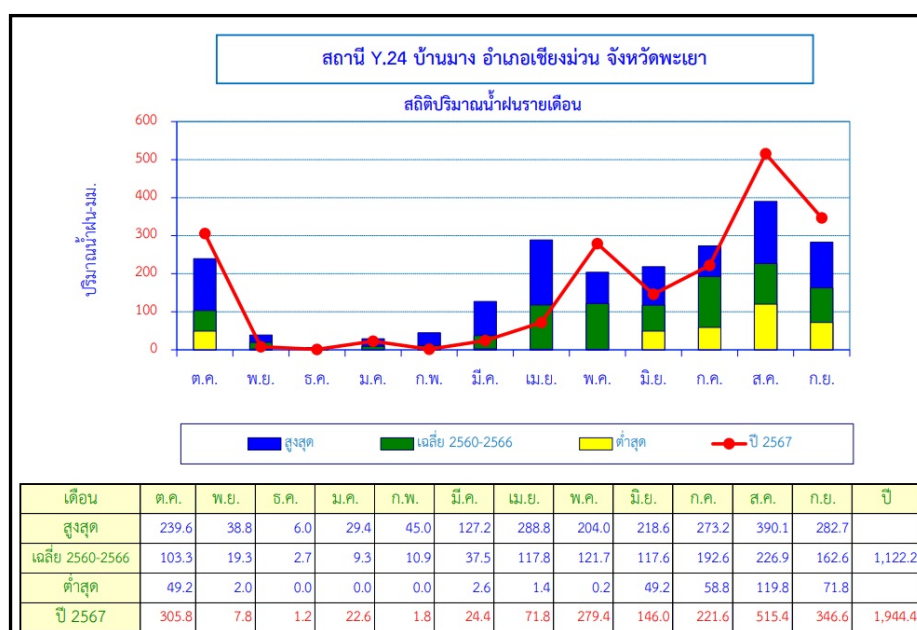
รูปที่ 5.8-3 ปริมาณน้ำฝนรายวันสถานี Y.24 น้ำปี้ บ้านมาง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ส่วนเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมสูงสุดคือเดือนสิงหาคม 2567 มีปริมาณฝนสะสม 515.4 มม. และเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมต่ำสุดคือเดือนธันวาคม 2566 มีปริมาณน้ำฝนสะสม 1.2 มม.



รูปที่ 5.8-4 ปริมาณน้ำฝนรายเดือนสถานี Y.24 น้ำปี บ้านม่วง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ปริมาณฝนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 ถึงเดือนกันยายน 2567 มีปริมาณฝนสะสมรวม 1,944.4 มม.



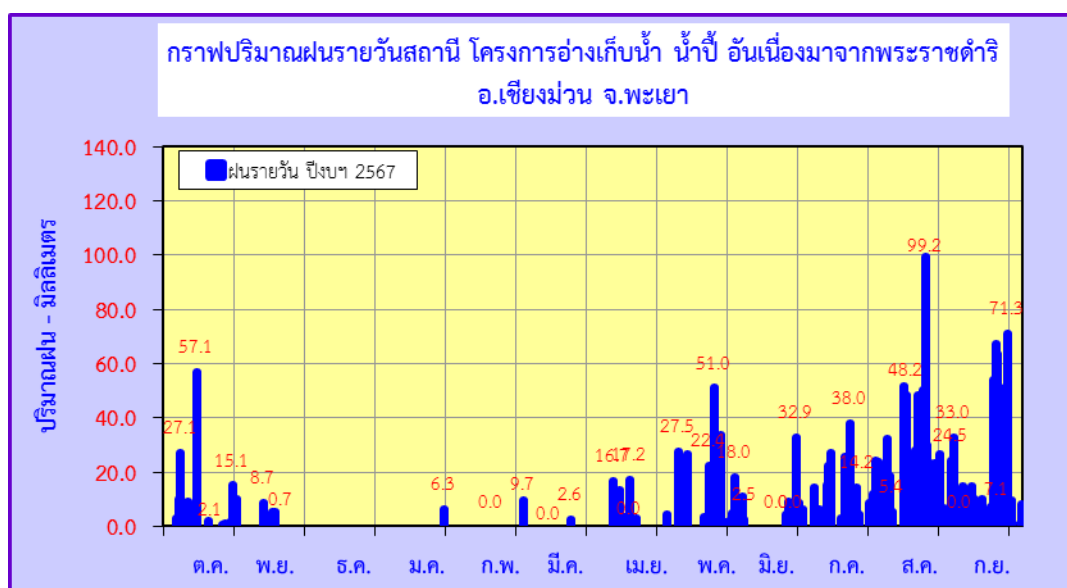
รูปที่ 5.8-5 ปริมาณฝนสะสมรายเดือนสถานี Y.24 น้ำปี บ้านม่วง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ตารางที่ 5.8-1 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนสะสมรายเดือนสถานี Y.24 น้ำปี บ้านมาง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ปริมาณน้ำฝนสะสมรายเดือน - มิลลิเมตร													
สถานี : บ้านมาง อ.เชียงม่วน จ.พะเยา										พื้นที่รับน้ำ 590 ตร.กม.			
แม่น้ำ : น้ำปี Y.24													
ปีน้ำ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม มม.
2560	77.4	20.0	6.0	17.6	0.6	2.6	1.4	0.2	52.8	273.2	192.6	129.6	774
2561	100.6	2.0	2.8	0.8	18.4	17.0	82.8	118.2	121.4	176.4	171.4	178.6	990
2562	75.8	19.0	5.2	14.2	0.0	9.2	32.4	139.8	49.2	223.2	390.1	85.2	1,043
2563	81.6	34.6	1.8	0.0	0.0	20.6	135.2	64.4	130.0	58.8	258.6	71.8	857
2564	49.2	9.8	0.0	2.8	11.6	60.6	288.8	136.8	172.6	249.6	180.0	187.4	1,349
2565	239.6	11.2	0.2	29.4	45.0	127.2	269.2	204.0	218.6	204.3	275.8	203.2	1,828
2566	98.8	38.8	3.0	0.0	0.6	25.2	14.6	188.4	78.5	162.8	119.8	282.7	1,013
2567	305.8	7.8	1.2	22.6	1.8	24.4	71.8	279.4	146.0	221.6	515.4	346.6	1,944
สูงสุด เฉลี่ย ต่ำสุด	305.8	38.8	6.0	29.4	45.0	127.2	288.8	279.4	218.6	273.2	515.4	346.6	1,224.95
	128.6	17.9	2.5	10.9	9.8	35.9	112.0	141.4	121.1	196.2	263.0	185.6	
	49.2	2.0	0.0	0.0	0.0	2.6	1.4	0.2	49.2	58.8	119.8	71.8	

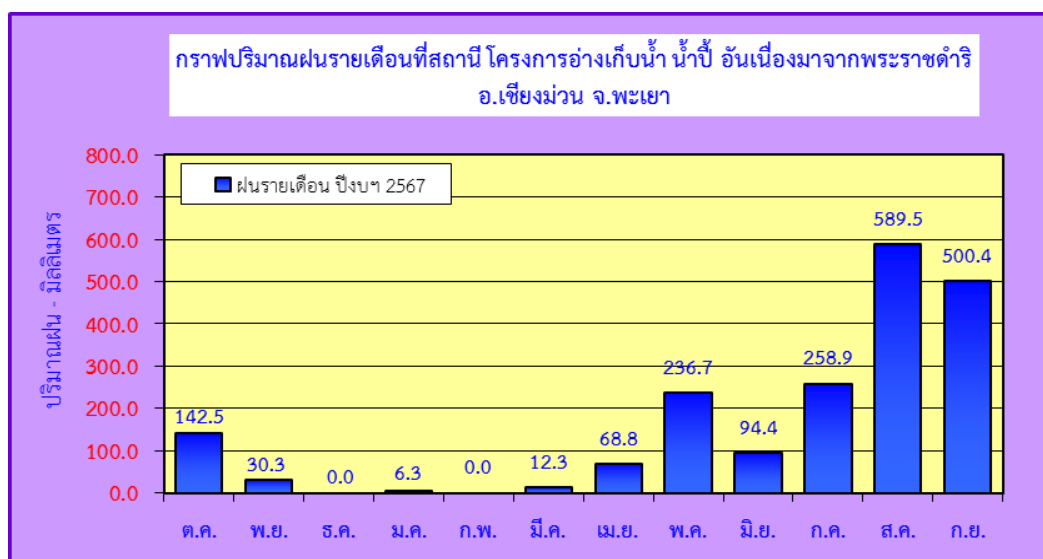
ผลการตรวจวัดปริมาณฝนของสถานีโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี อ.เชียงม่วน จ.พะเยา ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

ปริมาณฝนสูงสุดรายวันวัดได้ 99.2 มม. เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2567 และปริมาณฝนต่ำสุดรายวันวัดได้ 0.3 มม. เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2567



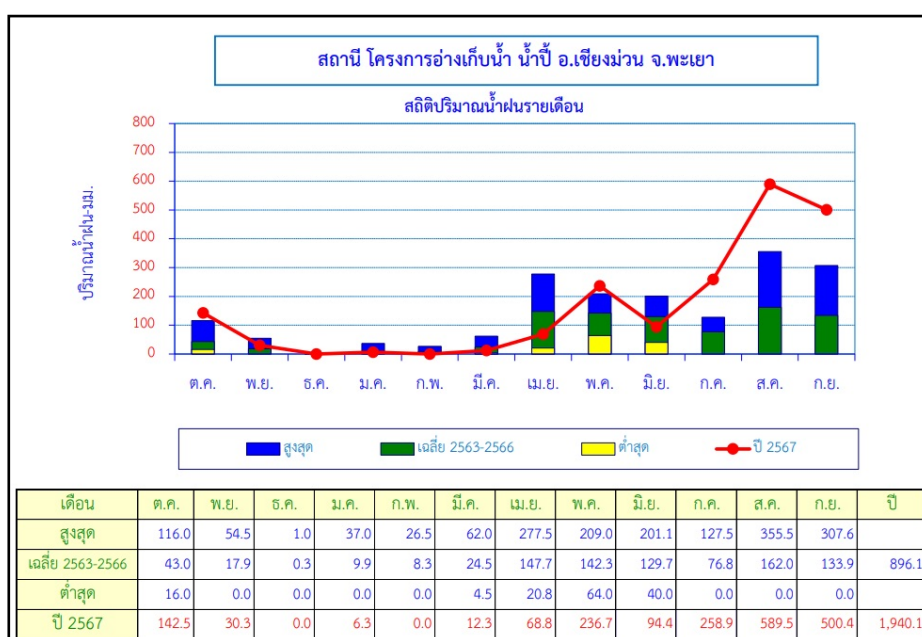
รูปที่ 5.8-6 ปริมาณน้ำฝนรายวันสถานี โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ส่วนเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมสูงสุดคือเดือนสิงหาคม 2567 มีปริมาณฝนสะสม 589.5 มม. และเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมต่ำสุดคือเดือนธันวาคม 2566 และเดือนกุมภาพันธ์ 2567 มีปริมาณน้ำฝนสะสม 0.0 มม.



รูปที่ 5.8-7 ปริมาณน้ำฝนรายเดือนสถานี โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ปริมาณฝนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 ถึงเดือนกันยายน 2567 มีปริมาณฝนสะสมรวม 1940.1 มม.



รูปที่ 5.8-8 ปริมาณฝนสะสมรายเดือนสถานีโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำปี้ อ.เชียงม่วน จ.พะเยา

ตารางที่ 5.8-2 ข้อมูลปริมาณฝนสะสมรายเดือนสถานีโครงการอ่างเก็บน้ำปู้ฮั่นเนื่องมาจากพระราชดำริ
อ.เชียงใหม่ จ.พะเยา

ปริมาณน้ำฝนสะสมรายเดือน - มิลลิเมตร													
สถานี : โครงการอ่างเก็บน้ำ ปู้ฮั่น แม่น้ำ : -										พื้นที่รับน้ำ - ตร.กม.			
ปีน้ำ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม มม.
2563	20.0	17.0	1.0	0.0	0.0	19.0	136.5	64.0	166.0	66.0	355.5	81.0	926.0
2564	20.0	54.5	0.0	2.5	26.5	4.5	277.5	126.2	111.5	127.5	118.0	147.0	1,015.7
2565	16.0	0.0	0.0	37.0	0.0	62.0	156.0	209.0	40.0	0.0	0.0	0.0	520.0
2566	116.0	0.0	0.0	0.0	6.7	12.3	20.8	170.0	201.1	113.7	174.6	307.6	1,122.8
2567	142.5	30.3	0.0	6.3	0.0	12.3	68.8	236.7	94.4	258.9	589.5	500.4	1,940.1
สูงสุด	142.5	54.5	1.0	37.0	26.5	62.0	277.5	236.7	201.1	258.9	589.5	500.4	1,104.92
เฉลี่ย	62.9	20.4	0.2	9.2	6.6	22.0	131.9	161.2	122.6	113.2	247.5	207.2	
ต่ำสุด	16.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.5	20.8	64.0	40.0	0.0	0.0	0.0	

ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (output , outcome)

-

ปัญหาและอุปสรรค

-